

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ФӘННӘР АКАДЕМИЯСЕ
Г. ИБРАҖИМОВ исемдәге
ТЕЛ, ӘДӘБИЯТ ҺӘМ СӘНГАТЬ ИНСТИТУТЫ

В.М. Усманов

**БАШКОРТСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ТАТАР ЭПИГРАФИК ҺӘЙКӘЛЛӘРЕ
Стәрлебаш районы**

Казан
2021

УДК 930.271
ББК 63.2
У 74

*Татарстан Республикасы Фәннәр академиясенең
Г. Ибраһимов исемдәге Тел, әдәбият һәм сәнгать институты
Гыйльми советы карары нигезендә нәшер ителә*

Фәнни редактор

филология фәннәре кандидаты *И.Г. Гомәров*

Рецензентлар:

филология фәннәре кандидаты *А.М. Ахунов*,
филология фәннәре кандидаты *А.А. Хасавнех*,
филология фәннәре кандидаты *Н.Ш. Насыйбуллина*

Усманов В.М.

У 74 Башкортстан Республикасы татар эпиграфик һәйкәлләре:
Стәрлебаш районы. – Казан: ТӘҺСИ, 2021. – 180 б.
ISBN 978-5-93091-350-7

Башкортстан Республикасы Стәрлебаш районы авылларында XIX–XX гасырларга нисбәтле меңнән артык гарәп язулы ташъязма истәлек сакланып калган. Әлеге эпиграфик һәйкәлләрнең күбесе бу төбәкнең хагтаглары һәм таш язучы осталары тарафыннан эшләнгән. Китапта Стәрлебаш районының 21 авылындагы (Стәрлебаш авылыннан тыш) 349 ташъязма истәлекнең текстлары, фото һәм график сурәتلәре туплап бирелде.

Хезмәт Идел-Урал төбәге тарихын һәм мәдәниятен өйрәнүче галимнәр, гомумән татар халкының тарихи үткәне белән кызыксынучы укучылар өчен тәкъдим ителә.

УДК 930.271
ББК 63.2

ISBN 978-5-93091-350-7

© Усманов В.М., 2021;
© Г. Ибраһимов исем. Тел, әдәбият
һәм сәнгать институты, 2021

КЕРЕШ

Мәгълүм ки, Башкортстан Республикасының Стәрлебаш районы татарлар күмәк яшәгән төбәкләрнең берсе санала. Бу районга караган татар авылларында эпиграфик һәйкәлләр – иске каберташ язулары чагыштырмача яхшы сакланганнар һәм безнең көннәргә кадәр килеп житкәннәр. Ташка матур итеп калкытып язылган һәм бизәкләп эшләнгән әлеге төр истәлекләр, халкыбызның тарихи хәтерен саклаучы чыганаclar буларак, аеруча әһәмияткә ия. Стәрлебаш районы авылларының иске зиратларында сакланган мондый ташларның исәбе меңнән артып китә дип уйлыйбыз. Бүгенге көндә район үзәге буларак билгеле Стәрлебаш авылына багышланган аерым китап инде дөнья күрдә¹. Кулыбыздагы китапның төп максаты исә Стәрлебаш районына кергән авылларның истәлекләрен барлау, аларның эпиграфик үзенчәлекләрен өйрәнәп, фән даирәсенә тәкъдим итү.

Стәрлебаш төбәгендә элеккеге чорларда ук күпсанлы мәктәп-мәдрәсәләрнең эшләп килүе, аларда рухани һәм дөньяви гыйлемнәрнең элекке бирелүе, Шәмседин Зәки, Гали Чокрый, Мөхәммәдхарис Тукаев кебек күренекле затларның шәкертләргә дәрес әйтүе бу якларны XIX йөзләрдә үк мәгърифәт үзәкләренең берсенә әверелдерә. Үз чиратында әлеге үзенчәлекләр Стәрлебаш авылларында эпиграфик һәйкәлләр ясау һөнәрен дә сәнгатә яктан югары дәрәжәгә күтәрә, әлеге эшнең үз осталарын тудыра. Бу төр хезмәт белән шөгыйльләнгән дистәдән артык таш язучы останың исеме мәгълүм: Стәрлебаш авылыннан – Гали хәлфә бине Ысанали әл-Казакый, мулла Габдулла бине Мөхәммәдхарис Тукаев, хажи Габдеррәхим Галиев, мулла Габдрахман Айдабулов, мулла Ләтыйфулла бине шәех Зәйнулла Галикәев, Габделвахид бине Әбүнәгыйм, Ибрайдан – Муллагали хәлфә, Яшерган авылыннан – мәзин Гарифулла бине Габдулла, Гыйзәддин бине Бәхтегани бине Гобәйдулла бине Төхфәтулла бине Моргаза, Сәрвәрәддин Дәүләтьяров, Айтуган авылыннан – кятиб Шакир, Хәлекәйдән – кятиб Мөхәммәдхәсән бине Мөхәммәдәмин бине Габдессаттар бине Уразгилде бине Госман бине Юныс, Шаһмөхәммәд бине Габделләтыйф, Гобәйдулла Сәхиулла улы, Бузаттан – Фәттахов Габделмәжид Гадеррәүф улы, Тәтер-Арслан авылыннан Искәндәр бине Бәхтияр бине Хәбибулла, Табылдыдан – имам Баймөхәммәд бине Бикмөхәммәд, Динестән – Ибнеябан хәлфә бине Габделгани һ.б.

¹ *Усманов В.М.* Башкортстан Республикасы татар эпиграфик һәйкәлләре: Стәрлебаш авылы. – Казан: ТӘһСИ, 2020. – 208 б.; ил. 16 б.

Стәрлебаш төбәгендә ташъязмачылык сәнгатенең югары үсеш алуына китергән икенче бер сәбәп – бу эш өчен чимал булырлык табигый материалның – известьташның күп булуы. Жирле халыкның сөйләве бунча, элек Яшерган ташчылары известьташны Таштаудан һәм Айтуган авылына яқын урнашкан тау сыртларындагы карьерлардан чыгарганнар һәм аны үз максатларында файдаланганнар. Эш барышында таш кибепп катыланып китсә, аны берникадәр вакыт су эченә салып тотканнар яисә өстенә су сибеп торганнар, шул рәвешле ташны йомшартып, аңа каллиграфик яктан катлаулы язу һәм бизәкләрне дә төшерә алганнар. Читтән китерелгән мәрмәр яки гранит кебек каты һәм кыйммәтле ташлар бу төбәктә кулланылмаган диярлек.

Стәрлебаш районына караган авылларда Оренбург төбәге Каргалы осталары тарафыннан язылган эпиграфик ядкярләр дә очрый. Әйттик, Ибрай авылы зиратында 1770 елда куелган бер таш Каргалы остасы кятиб Исхак бине Габделкәрим тарафыннан ясалган. Бу исә әлеге мәгърифәт үзәкләре арасындагы мәдәни-гыйльми бәйләнешләрнең жайга салынган булуы турында сөйли.

Ташъязма истәлекләр арасында гади генә уеп язылганнары белән бергә, күпертмә язу рәвешендә башкарылганнары да еш очрый. Аларның күбесе классик нәсех язуы белән язылганнар. Куфи, сөлес, тәгъльйк, нәс-тәгъльйк кебек язу төрләре бу төбәк истәлекләрендә очрамый диярлек.

Стәрлебаш авылларындагы эпиграфик ядкярләрне өйрәнү барышында 21 авылдагы биш йөздән артык кабер ташы турында мәгълүмат тупланды: Әмирдә – 43, Бакыйда – 9, Бузатта – 7, Гөлөмдә – 9, Ибрайда – 35, Карагошта – 22, Куганакбашта – 21, Тәтер-Арсланда – 59, Турмайда – 6, Хәлекәйдә – 20, Яңгырчыда – 15, Яшерганда – 46, Айтуганда – 15, Йомагужада – 2, Ибракайда – 2, Кабыккуышта – 4, Калкашта – 5, Каранайда – 2, Мәкьсудта – 6, Табылдыда – 10, Шәкәрдә – 6 ташъязма истәлек. Шулардан 349 таш текстологик эшкәртелеп, әлеге жыентыкта укучылар игътибарына тәкъдим ителә. Алар арасында бүген башкорт кардәшләребез яшәгән авыллардагы (Ибракай, Кабыккуыш, Калкаш, Табылды, Шәкәр) татарча язылган эпиграфик истәлекләр дә игътибар үзәгенә алынды. Китапта ташлардагы эпитафиянең гарәп телендәге оригинал язылышы, гамәлдәге хәрәфләр белән укылышы, гарәп-фарсы сүзләренең татар теленә тәржемәләре бирелде. Аерым бер ташъязмаларның төп тексты янәшәсендә график сурәتلәре дә урын алды. Калган ташларның фотосурәтләре китапның кушымтасына жыеп бирелде. Шулай ук китапта дистәгә яқын язусыз, әмма тамгалы ташлар да урын алды.

В.М. Усманов,

*Г. Ибраһимов исем. Тел, әдәбият һәм сәнгать институтының
Язма һәм музыкаль мирас үзәге фәнни хезмәткәре*

БАШКОРТСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ СТӨРЛЕБАШ РАЙОНЫ АВЫЛЛАРЫНДА САКЛАНЫП КАЛГАН ТАШЪЯЗМАЛАР

1. Айтуган авылы

№ 1. Миңнежан Шәрифжан кызы каберенә куелган таш,
1922 ел

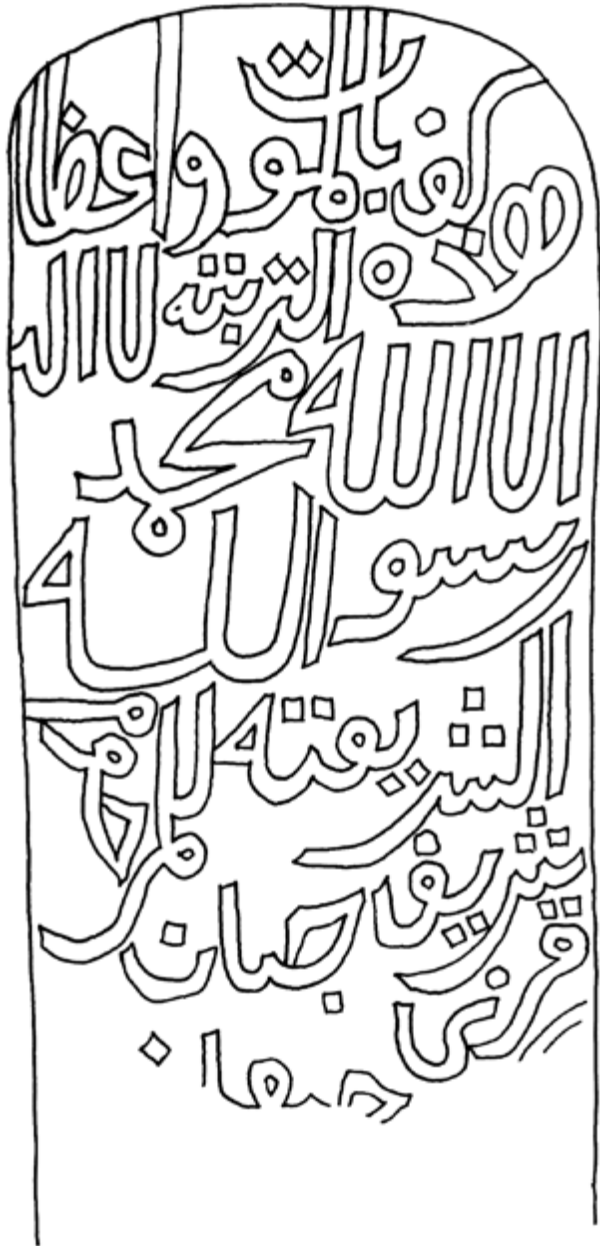
Алгы ягында (калку язулы):

كفى بالموت واعظا	<i>Кәфә бил-мәүти вагыйзән¹</i>
هذه التربة لا اله	<i>Һәзиһи әт-төрбәт², лә иләһә</i>
الا الله محمد	<i>иллә Аллаһ Мөхәммәд</i>
رسول الله	<i>рәсүлүллаһ³</i>
الشريفة للمرحوم	<i>әш-шәрифәт лил-мәрхүм[ә]</i>
شريف جان	<i>Шәрифҗан</i>
قزى مينكى جيهان	<i>кызы Миңнеҗиһан</i>
وفات بولدى ۱۹۲۲ نچى يل	<i>вафат булды 1922 нче ел</i>
فبرال ننگ ۱۵	<i>февральнең 15</i>

¹ *Кәфә бил-мәүти вагыйзән* – Үлем – зирәк укыгучы.

² *Һәзиһи әт-төрбәт* – Бу кабер.

³ *Лә иләһә илә Аллаһ Мөхәммәд рәсүлүллаһ* – Аллаһтан башка илаһи зат юк, Мөхәммәд Аллаһның илчесе.

1=A

**№ 2. Хәдичә Шәрифжан хатыны каберенә куелган таш,
1923 ел**

Алгы ягында (калку язулы):

كفى بالموت واعظا	<i>Кәфә бил-мәүти вагыйзән¹</i>
هذه التربة الشريفة	<i>Һәзиһи әт-төрбәт² әш-шәр-и</i>
يفة المتبركة للمرحوم	<i>ифәт әл-мәтәбәрәкәт лил-мәрхүм</i>
عفر الله ذنوبهما	<i>гафәрә Аллаһу зөнүбиһума</i>
لا اله الا الله محمد	<i>лә иләһә иллә Аллаһ Мөхәммәд</i>
رسول الله حديچه	<i>рәсүлүллаһ³ Хәдичә</i>
شريف جان حلالی وفات	<i>Шәрифжәң хәләле вафат</i>

Уң ягында:

وفات بولدى ۱۹۲۳ بو طاشنى ياز عوچى شاكير
вафат булды 1923, бу ташны язгучы Шакир

№ 3. Нигъмәтжан Әхтәм улы каберенә куелган таш, 1923 ел

Алгы ягында (калку язулы):

لا اله الا الله	<i>Лә иләһә иллә Аллаһ</i>
محمد رسول	<i>Мөхәммәд рәсүл-</i>
الله عفر الله	<i>уллаһ³ гафәрә Аллаһу</i>
ذنوبهما نعمت	<i>зөнүбиһума Нигъмәт-</i>
جان احتم	<i>жәң Әхтәм</i>
او على وافاظ	<i>углы вафат</i>

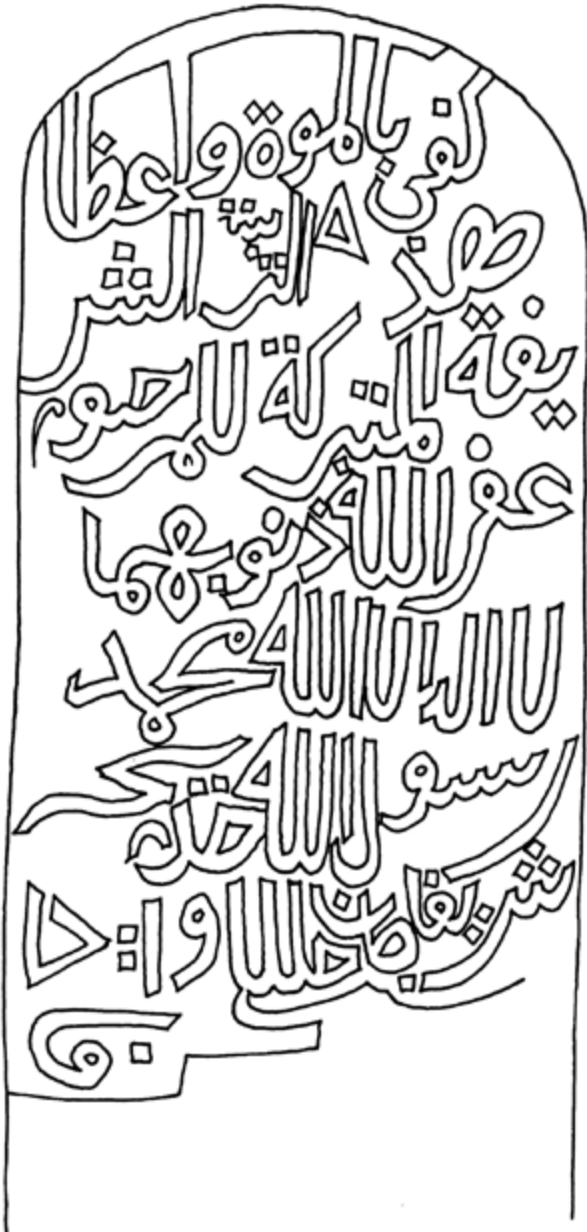
Уң ягында:

۱۹۲۳ نچى يلدە 1923 нче елда

¹ *Кәфә бил-мәүти вагыйзән* – Үлем – зирәк укытучы.

² *Һәзиһи әт-төрбәт* – Бу кабер.

³ *Лә иләһә иллә Аллаһ Мөхәммәд рәсүлүллаһ* – Аллаһтан башка илаһи зат юк, Мөхәммәд Аллаһның илчесе.

2=A

3=A

№ 4. Укытучы Нигъмәтжан Әхмәтшаһи улы каберенә куелган таш, 1926 ел

Алгы ягында (калку язуды):

مه عاريف يولندا	<i>Мәгариф юлында</i>
حزمت ئيتب	<i>хезмәт итеб</i>
1926 نچى يل 14 نچى	<i>1926 нчы ел 14 нче</i>
سینتبر 22 یاشده	<i>сентябрь 22 яшьдә</i>
وفات بولدى نیعمه	<i>вафат булды Нигъмә-</i>
تجان نهحمت شاهى	<i>-тәжан Әхмәтшаһи</i>
...	<i>[углы] ...</i>

№ 5. Хәбибжәмал Мөхәммәджан кызы каберенә куелган таш, 1928 ел

Алгы ягында (калку язуды):

يادكار	<i>Ядкяр</i>
بو قبرده مدفون	<i>бу кабердә мәдфүн</i>
حبيب جمال محمد	<i>Хәбибжәмал Мөхәммәд-</i>
جان قزى عرفان	<i>жан кызы, Гыйрфан</i>
جماعتى 1928 نچى	<i>жәмәгәте 1928 нче</i>
یلده 10 اییون 64 یاشده	<i>елда 10 июнь 64 яшьдә</i>

№ 6. Галямеддин Бәһәведдин улы Мисыргалиев каберенә куелган таш, 1930 ел

Алгы ягында (калку язуды):

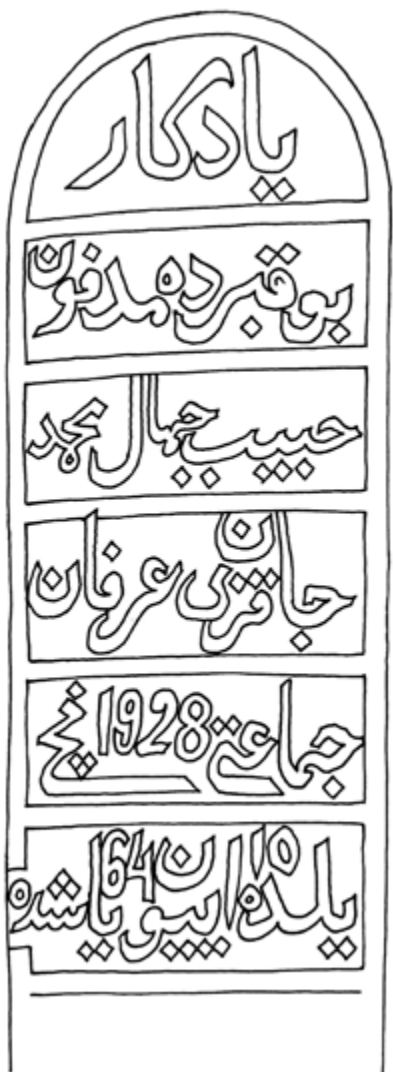
كل من علیها فان	<i>Көллү мән галәйһа фан¹</i>
بو قبرده مدفون	<i>Бу кабердә мәдфүн²</i>
علام الدين بهاءالدين	<i>Галямеддин Бәһәведдин</i>
او علی مصر علییف ۶۰ یاشنده	<i>углы Мисыргалиев 60 яшендә</i>

¹ *Көллү мән галәйһа фан* – Жирдә булган бар нәрсә һәлак булачак.

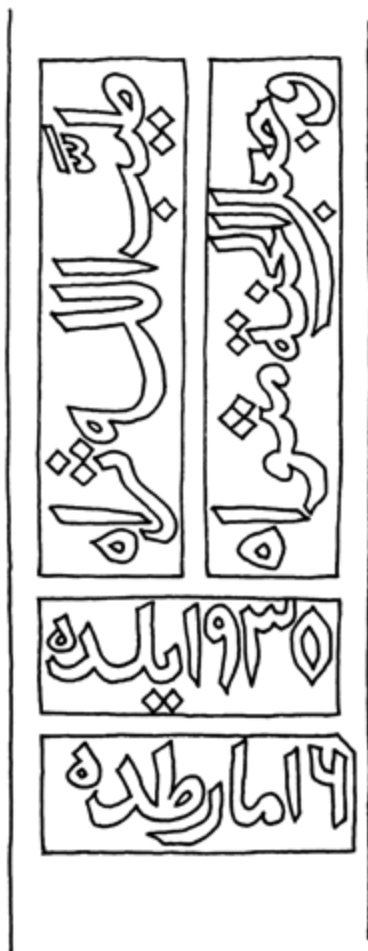
² *Мәдфүн* – жирләнган.

4=A

5=A

6=B

Уң ягында (калку язулы):

طيب الله ثراه	<i>Таййәбә Аллаһу сәраһу</i>
و جعل الجنة مثواه	<i>вә җәғәлә-л-җәннәти мәсваһу¹</i>
يلده ۱۹۳۰	<i>1930 елда</i>
۱۶ مارطده	<i>16 мартта</i>

№ 7. Шәмседдин Искәндәр улы каберенә куелган таш

Алгы ягында (калку язулы):

الحكم لله	<i>Әл-хәкм лилләһи²</i>
هو الحي الذي	<i>һуа әл-Хәййү әлләзи</i>
لا يموت الحكم	<i>лә йәмүт³ әл-хәкм</i>
الله على الكبير	<i>лилләһи галә-л-кәбир</i>
شمس الدين	<i>Шәмседдин</i>
ايسكندر او على	<i>Искәндәр улы</i>

2. Әмир авылы

№ 8. Дамулла Котбеддин бине Габдеррәхим бине Мортаза каберенә куелган таш, 1899 ел

Алгы ягында (калку язулы):

كفى بالموتى واعظا	<i>Кәфә бил-мәүти вағыйзән⁴</i>
هذه التربة الشريف	<i>һәзиһи әт-тәрбәт әш-шәриф[әт]</i>
بنده غريب يرجو من	<i>бәндә гариб йәрҗу мин</i>
رحمة الله البارى	<i>рәхмәт Аллаһи әл-Бари⁵</i>
امام المسلمين دملا	<i>имам әл-мәслимин дамулла</i>
قطب الدين بن	<i>Котбеддин бине</i>
عبد الرحيم بن	<i>Габдеррәхим бине</i>

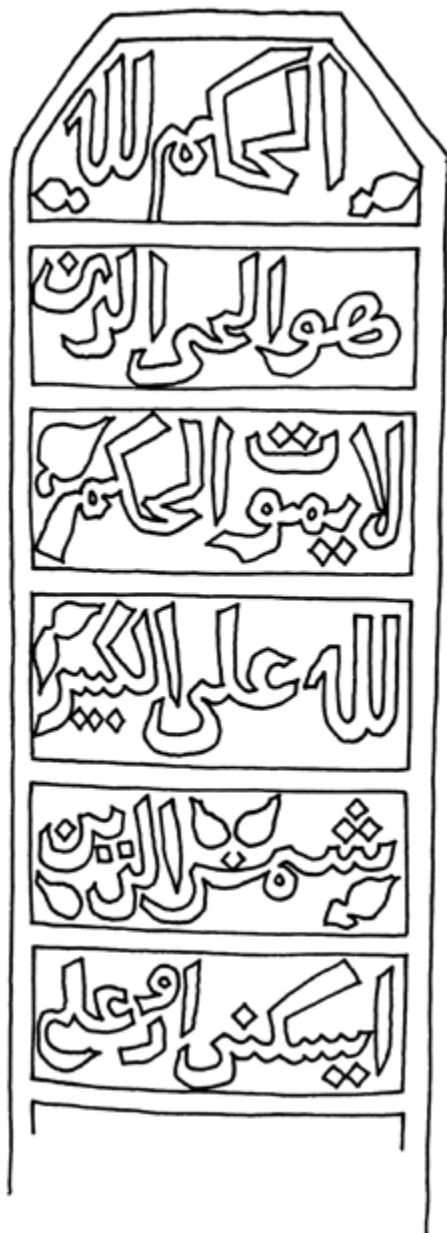
¹ Таййәбә Аллаһу сәраһу вә җәғәлә-л-җәннәти мәсваһу – Аллаһ туфрагын яхшы итсен һәм актык урынын җәннәт кылсын.

² Әл-хәкм лилләһи – Хөкем Аллаһы Тәгаләнеке.

³ Һуа әл-Хәййү әлләзи лә йәмүт – ул (Аллаһ) мәңге үлемсез.

⁴ Кәфә бил-мәүти вағыйзән – Үлем – зирәк укыгучы.

⁵ Бәндә гариб йәрҗу мин рәхмәт Аллаһи әл-Бари – Мәскен бәндә Аллаһының рәхмәтенә өмет итә.

7=A

كوفي بالمرق وعلما
وقالت النبوة ان
نذرت عرسا يرحلون
خيت الله الباني
امام المسلمين دلا
قطب الدين بن
عبد الرحيم بن
مير تقى ميرفون
نارنجي ميرفون
الشيخ ميرفون
الشيخ ميرفون
الشيخ ميرفون
الشيخ ميرفون
الشيخ ميرفون

8=A

مرتضى مدفون	<i>Мортаза мэдфүн</i>
تاريخ مسيحيه ايلان	<i>тарих мәсихия илән</i>
۱۸۹۹ سنده ۲۰ نچى	<i>1899 сәндә 20 нче</i>
فيبرالده ۷۴ ياشنده	<i>февральдә 74 яшендә</i>

№ 9. Гыйнаятулла Габдессалих улы каберенә куелган таш, 1921 ел

Алгы ягында (калку язулы):

عنايت الله	<i>Гыйнаятулла</i>
عبدالصالح او	<i>Габдессалих у-</i>
غلى وفات ۱۹۲۱	<i>-глы вафат 1921</i>
يلده ۶۵ ياشنده	<i>елда 65 яшендә</i>

№ 10. Ачлык елларында үлгәннәрнең уртақ каберлегенә куелган ташъязма, 1923 ел

Алгы ягында (калку язулы):

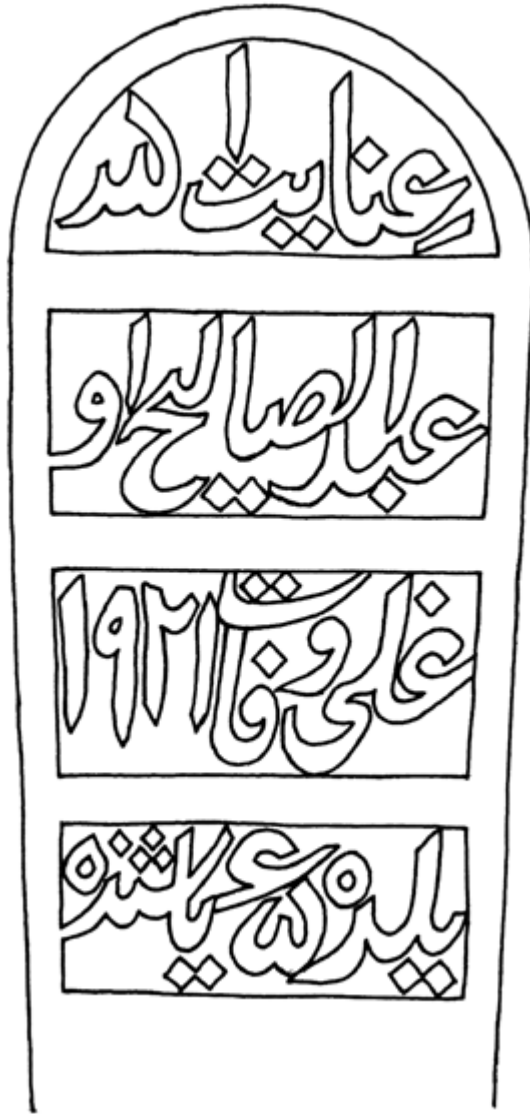
شملى واقعهلر ۱۹۲۱ هم ۲۲ يللارده دنياده ميسلى كورلمگان اچلق بولب
هر تورلى حشاراتلر اشالدى ... اولكسه شيكللى اعاج قابعى ئولن ظامرى
تيرى كون كملر ادم ئولكسه ...

Шомлы вакыйгалар 1921 һәм [19]22 елларда дөньяда мисле күрелмәгән ачлык булып һәр төрле хәшәрәтләр ашалды ... үләксә, шилек, агач кабыгы, үлән тамыры, тире-күн, кем адәм үләксә ...

Ташбилгенәң көнбатышка караган өлешә (калку язулы):

حتى ترى ادملرنى اشا ... و شول يل ... ۸۵ ... كش ... بولعان كشى
۱۵۲۱ قطلب قالعان كشى ۹۶۱ بولدى

Хәтта терә адәмләрне аша[u] ... вә шул ел ...85 ... кеш[e] ... булган кеше 1521 котылыб калган кеше 961 булды.

9=A

خیرین اجماع
 از شاهان
 در سال ۱۰۰۰
 طایفه ایستون
 و مشهور با
 قلم ۸۵
 کشانان
 بولجان کش
 ۱۵۲۱ قلم
 قالجان کش
 اما بولادی

10=B

سفلی واقعه
 ۱۱۱۱
 بیاد میسلی کورلان
 جلق بر سر
 ترقی حشالان
 لاک
 و کسه
 عاج قاهران
 ملازم تیرکان
 کمالدم تروکسه

10=A

Ташбилгенең төньякка караган өлеше (калку язулы):

و شول يىل قىشلىقىدا ... مېت كۆيلىدىن سارايلارغا جىناپ ... ئوقۇپ قويلدىلار
جىنازە امام ملا على صاوين بولدى ھم ئاھالىنى يازدى ... اعضالار حاجى
حسن اوف فاضلى شاھى مردانوف

*Вә шул ел кышлыгыда ... мәет күблекдән ... сарайларга жыйнап
... кешеләр ... укып куелдылар жәназа имамы Муллагали Савин
булды һәм ташны язды, ижтиһад иткән әгъзалар Хаҗжи
Хәсәнов, Фазлыи Шаһимәрданов*

Ташбилгенең көнчыгыш ягына караган өлеше (калку язулы):

بو يىلدا جمعسى ۱۷ يام سانلىرى تورلىچە بو يامدا ۹۸۳ ... بو يامدا ۱۵۰
باشعالار معلوم توگل لا اله الا الله محمد رسول الله صلى الله عليه و سلم
رحمة الله عليهم اجمعين امين

*Бу елда жәмгысе 14 ям санлары төрлечә. Бу ямда 983 ...
бер ямда 150 башгалары мәгълүм түгел. Лә иләһа иләллаһ
Мөхәммәд расул Аллаһу саллаллаһу галәйһи вә сәллам
рәхмәтуллаһи галәйһим әжмәгыйн. Амин.*

Кятиб – Муллагали Савин¹.

¹ Кеше хәтерендә тирән эз калдырырлык әрнүле коточкыч вакыйгаларны, фажигаларне аерым шәһесләр ташъязмаларда, әдәби әсәрләрдә, көндәлек дәфтәрләрдә чагылдырган. Мәсәлән, Стәрлебаш районы Хәлекәй авылы кешесе Йосып Абсаггаровның көндәлек дәфтәрәндә әлегә фажигале елның афәте турында «1921 елда ... агач яфраклары коелды, ашыклар янды, үлән ... калмады, бетте. ... 1921 нче елда иң зур ачлык булды. Адәмләр күп үлдә, эт, пөселәр калмады – ашап бетерделәр, хәтта үз баласын суеп ашадылар. Язга таба агач, чикләвек мөресе жыеп, әрекмән тамырын, юкә, алма каерысын күп ашадылар. Шул елда безнең авылда 1100 кеше үлдә. Безнең Хәлекәй авылында 1922 ел апрель башында 636 жан калган иде, май азагында 500 жан калган. ... Карагыш авылы халкының яргысыннан күберәге ачыккан үлә. Ачык корбаннары өч ямга (һәрберсендә кычча 350 шәр мәет. Ул ямнар Вәли Сәүбәнов кабереннән астарак урнашкан», – дип язылган. (Бу мәгълүмат билгесез дәфтәрдән алынды).

بویله چو حسن
 یام صابرین کو
 اچک بر مامه
 ۸۳۹۹۹۹۹۹۹۹۹۹۹۹
 ۱۵۰ باشعالم
 معلوم تنوکل
 لا اله الا الله
 محمد رسول
 الله صلی الله
 علیه و سلم
 رحمة الله اعلم
 ا

10=F

وشنو یاق قاسم
 پندمت کویا کلام
 صارا با عجب
 کون کجا آری
 یاز پر تن اشوب
 یکسرا
 موم با یار جبار
 ایلامی سلافا صا
 زین بیلای مهر ط
 اشیر یازدی ایچ
 چکان اعضا حاج
 حسن و فاضل
 شایر دانوف

10=B

№ 11. Хэлфеддин Гыйзеддин улы Хэйреддинов каберенэ куелган таш, 1925 ел

Алгы ягында (уйма язулы):

يلده ۱۹۲۵	1925 елда
هذه تربة	Һәзиһи төрбәт
اشريفة حلف	әш-шәрифәт Хәлф-
الدين بن عزالد	еддин бине Гыйзед-
ين بن خير الدين	дин бине Хэйреддин
غفر الله تعالى ذنوبهم	гафәрә Аллаһу Тәгалә зөнубиһим ¹ ...
و ستر غيوبهم	
...	

3. Бакый авылы

№ 12. Әбелхәсән Габделвәли улы каберенә куелган таш, 1899 ел

Алгы ягында (калку язулы):

هذه	Һәзиһи
التربة الشريفة	әт-төрбәт әш-шәрифәт
للمتوفى المرحوم ابي الحسن	лил-мөтәвәффи әл-мәрхүм Әбелхәсән
بن عبدالولى فى سنة ۱۸۹۹	бине Габделвәли фи сәнәти 1899
و فى ۱ ايون ۶۷ ياشنده	вә фи 1 июнь 67 яшендә

№ 13. Гобәйдә Галяведдин кызы каберенә куелган таш, 1917 ел

Алгы ягында (калку язулы):

ايسكه الوب دعا	Искә алыб дога
قيلعز قبر اياسى عبيده	кылыгыз кабер иясе Гобәйдә,
فاتيح ملا جماعتى علاء	Фатыйх мулла җәмәгәте Галя-
الدين قزى وفات	веддин кызы вафат
۱۹۱۷ نچى يلده ياز	1917 нче елда яз-
دروچى عزيزه	-дыручы Газизә

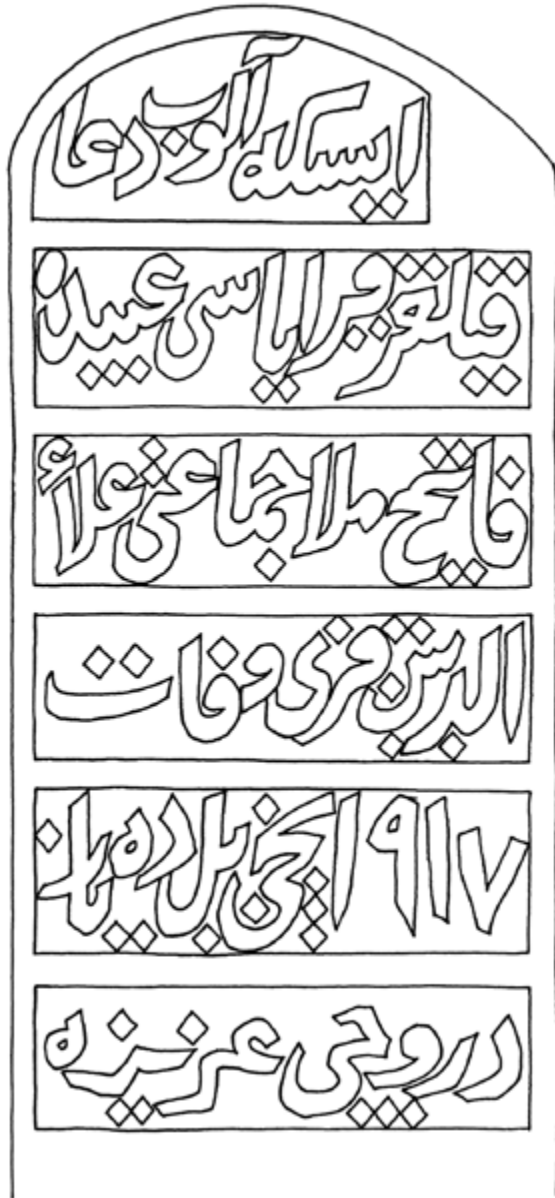
¹ Гафәрә Аллаһу Тәгалә зөнубиһим вә сәттәра гуйубиһим – Аллаһы Тәгалә гөнәһларын кичерсен һәм гаепләрен гафу итсен.

١٤٢٢ يلدە
صوذة تربية
الشريعة حلف
الدين بن عمر الد
ين بن خير الدين
غفر الله تعالى خنو
بهم وستر غيو بهم
الدنيا اولها سراب
واوسطها تراب
واخرها حراب
|| ||

11=A

12=A

13=A

№ 14. Хэбибжәмал Мөхәммәдхафиз кызы каберенә куелган таш

Алгы ягында (калку язулы):

لا اله الا الله	<i>Лә шләһә иллә Аллах</i>
محمد رسول الله	<i>Мөхәммәд рәсүлүллаһ</i>
هذه الشريفة حبيب جمال	<i>Һәзиһи [әт-төрбәт] әшш-шәрифәт</i>
	<i>Хәбибжәмал</i>
بنت محمد حافظ نور الله تعالى	<i>бинте Мөхәммәдхафиз нәүвәрә Аллаһу</i>
...	<i>Тәгалә [кабруһа]¹ ...</i>

4. Бузат авылы

№ 15. Карый Ризван Солтангәрәй улы каберенә куелган таш, 1945 ел

Алгы ягында (калку язулы):

بو قبرده قويلمش	<i>Бу кабердә куелмыш</i>
رضوان سلطا	<i>Ризван Солта-</i>
نكرای او غلى حا	<i>нәрәй угылы ха-</i>
فظ كلام الله	<i>физ кәлямүллаһ²</i>
وفات ۱۹۴۵ نچى	<i>вафат 1945 нче</i>
...	...

№ 16. Оркыя Ризван жәмәгәте каберенә куелган таш

Алгы ягында (калку язулы):

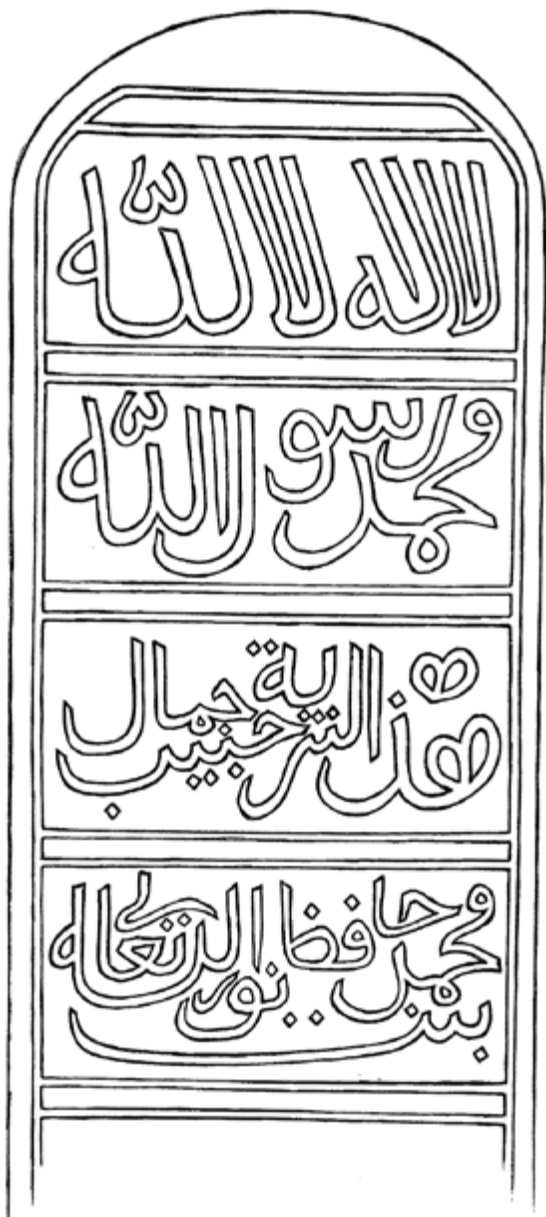
كل من عليها فان	<i>Көллү мән галәйһа фан³.</i>
بو قبر شريفده	<i>Бу кабер шәрифдә</i>
مدفون ارقيه	<i>мәдфүн[ә] Оркыя</i>
رضوان قارى	<i>Ризван карый</i>
جماعتى	<i>жәмәгәте</i>
غفر الله ذنوبهما	<i>гафәрә Аллаһу зөнубиһума⁴</i>

¹ Нәүвәрә Аллаһу Тәгалә [кабруһа] – Аллаһы Тәгалә аның каберен нурлы кылсын.

² Хафиз кәлямүллаһ – Корьән хафиз.

³ Көллү мән галәйһа фан - Жирдә булган бар нәрсә һәлак булачак.

⁴ Гафәрә Аллаһу зөнубиһума – Аллаһ аларның икесеңең дә гөнаһларын кичерсен.

14=A

پونقرده قوبلیمس

رضوان سلطان

نگرای اوفلی جا

فظاکلام الله

وفات ۱۹۶۱

15=A

16=A

5. Гөлем (Муллагөлем) авылы

№ 17. Мулла Миһран Хөснәддин улы каберенә куелган таш, 1910 ел

Алгы ягында (уйма язулы):

لا اله الا الله محمد رسول الله	<i>Лә шләһә иллә Аллах Мөхәммәд рәсүлүллаһ¹</i>
هذه التربة ملا مهران	<i>Һәзиһи әт-тәрбәт мулла Миһран</i>
بن حسن الدين نور الله تعالى	<i>бине Хөснәддин нәүвәрә Аллаһу Тәгалә</i>
مرقدہ وجعل الجنة مثواه	<i>мәрқадәһа вә җәғалә-л-җәннәти мәсваһа²</i>

№ 18. Биби Хәнифә Миһран мулла кызы каберенә куелган таш, 1911 ел

Алгы ягында (уйма язулы):

كفى بالموت واعظا	<i>Кәфә бил-мәүти вағыйзән.</i>
هذه تربة الشريفة	<i>Һәзиһи төрбәт әш-шәрифәт</i>
المرحومة بي بي حنيفة	<i>әл-мәрхүмә биби Хәнифә</i>
بنت ملا مهران المرحوم ر	<i>бинте мулла Миһран әл-мәрхүм</i>
حمهما الله رحمة	<i>рәхәмәһума рәхмәтән</i>
واسعة	<i>васигәтән³</i>
زوج علا الدين الحاجي	<i>зәүҗ[әте] Галәведдин әл-хәҗи⁴</i>
نچی یلده ۲۰ نچی ۱۹۱۱	<i>1911 нче елда 20 нче</i>
اوغوست	<i>август</i>

¹ *Лә шләһә иллә Аллаһу Мөхәммәд рәсүлүллаһ* – Аллаһтан башка илаһи зат юк, Мөхәммәд Аллаһның илчесе.

² *Нәүвәрә Аллаһу Тәгалә мәрқадәһа вә җәғаләл-җәннәти мәсваһа* – Аллаһы Тәгалә каберенә нурлы кылсын һәм актык сыену урынын җәннәт кылсын.

³ *Рәхәмәһума рәхмәтән васигәтән* – Аларның икесенә дә Аллаһның рәхмәт-ләре ирешсен.

⁴ Галәведдин әл-хәҗи хатыны.

**№ 19. Мортаза Кәрим улы каберенә куелган таш,
1922 ел**

Алгы ягында (уйма язулы):

يلده ۱۹۲۲	1922 елда
لا اله الا الله	лә иләһә иллә Аллаһ
محمد رسول الله	Мөхәммәд рәсүлүллаһ
هذه التربة المر	һәзиһи әт-тәрбәт әл-мәр-
حوم مرتضى	хум Мортаза
كريم ...	Кәрим [углы]

**№ 20. Хажигали Бикмөхәммәдов каберенә куелган таш,
1924 ел**

Алгы ягында (уйма язулы):

اعوذ بالله من الشيطان	Әгузе билләһи мин әш-шәйтән-
الرحيم بسم الله الرحمن	ир-раҗим ¹ . Бисмилләһир ир-рахман-
الرحيم لا اله الا الله	ир-рахим ² . Лә иләһә иллә Аллаһ
محمد رسول الله كل	Мөхәммәд рәсүлүллаһ ³ . Көллү
من عليها فان ۱۹۲۴	мән галәйһа фан ⁴ . 1924
يلده ۲۰ فبرالده	елда 20 февральдә
وفات بولدى ۴۵	вафат булды 45
ياشده حجلى بيك	яшьдә Хажғали Бик-
محمدنوف يازدروچى	мөхәммәдов, яздыручы

Арткы ягында (уйма язулы):

مينكنى يار بيك محمديوف [яздыручы] Миңнеяр Бикмөхәммәдов

¹ Әгузе билләһи мин әш-шәйтән-ир-раҗим – Таш белән куылган шайтаннан качып, Аллаһка сыгынам.

² Бисмилләһир ир-рахман-ир-рахим – Рәхимле, шәфкатьле Аллаһның исеме белән.

³ Лә иләһә иллә Аллаһ Мөхәммәд рәсүлүллаһ – Аллаһтан башка илаһи зат юк, Мөхәммәд Аллаһның илчесе.

⁴ Көллү мән галәйһа фан – Жирдә булган бар нәрсә һәлак булачак.

**№ 21. Шиһабеддин Сәйфеддин улы каберенә куелган таш,
1957 ел**

Алгы ягында (калку язулы):

ايسكه الوب دعا	<i>Искә алыб дога</i>
قىلغز قبر اياسى شهاب	<i>кылыгыз кабер иясе Шиһаб-</i>
الدين سيف الد	<i>еддин Сәйфедд-</i>
ين اوغلى وفات	<i>-ин угылы вафат</i>
طوعان ١٨٧٣ ١٩٥٧	<i>туган 1873 1957</i>
...	...

6. Ибрай авылы

**№ 22. Биксолтан Ибраһим кызы каберенә куелган таш,
1804 ел**

Алгы ягында (калку язулы):

هو الخلاق الباقي	<i>Һу әл-Хәлякә әл-Бакый¹</i>
بيك سلطان ابراهيم	<i>Биксолтан Ибраһим</i>
قزى ١٨٠٤	<i>кызы 1804</i>

**№ 23. Мөхәммәдрәхим Рахманкол улы каберенә куелган таш,
1830 ел**

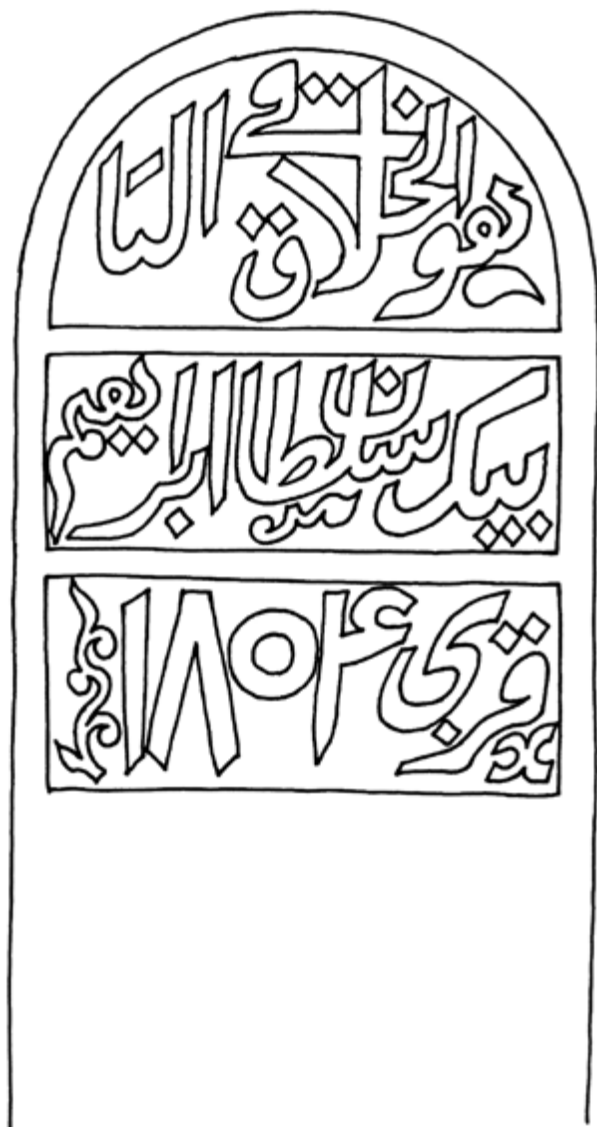
Алгы ягында (калку язулы):

١٧٧٠ تاريخ	<i>Тарих 1770</i>
رمضان شريفنك	<i>рамазан шәрифнең</i>
٢٥ كون جمعه كيچده	<i>25 көн эҗомга кичдә</i>
دلو برجى ننگ ٢٨ كون ر	<i>дәлү² борыжсының³ 28 көн Рә-</i>
حمة الله محمد رحيم او	<i>хмәтулла Мөхәммәдрәхим у-</i>

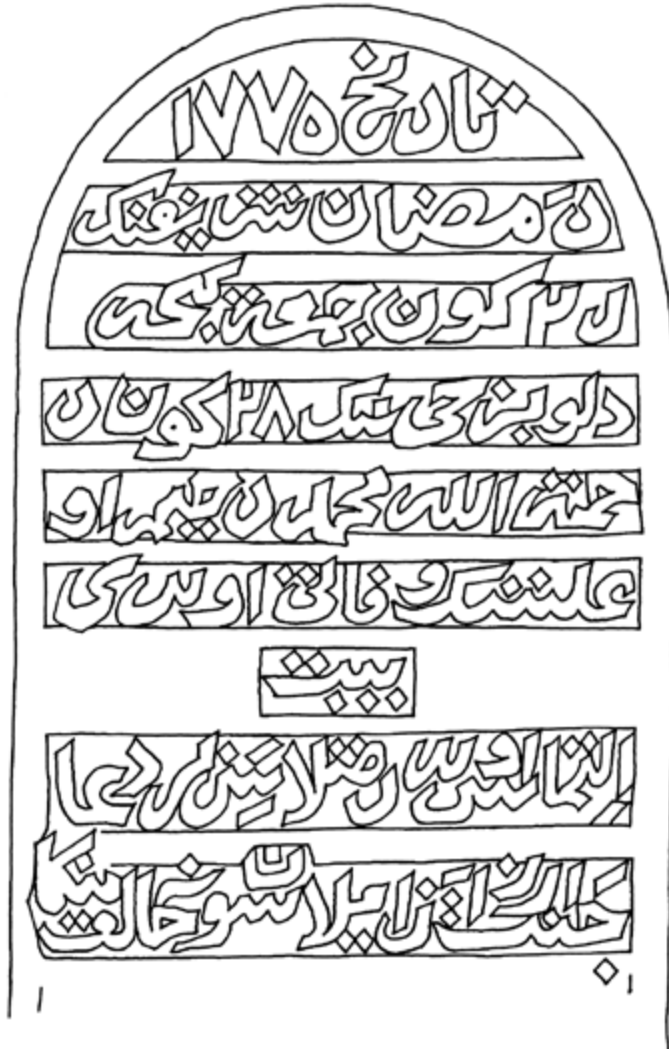
¹ *Һу әл-Хәлякә әл-Бакый* – Ул (Аллаһ) барлыкка китерүче, мәңгелек.

² *Дәлү* – зодиак елының бер ае исеме булып 22 нче гыйнвардан 22 нче февральгә кадәр булган вақыт.

³ *Борыж* – ай (ягъни, дәлү аенда вафат).

22=A

23=A

علينك وفاتى اولدى	-глының вафаты улды
بيت	<i>Бәет.</i>
التماس اولدر قىلاسن بر دعا	<i>Илтимас¹ уладыр кыласын бер дога,</i>
جنت ارضن ايلاسون خالق بنكا	<i>Жәннәт әрзын әйләсүн Халикь бәңа</i>

Ташъязманың авторы шәһре Каргалының мәшһүр хаттаты Исхак бине Габделкәрим.

**№ 24. Мөхәммәдсадык Сәгъид улы каберенә куелган таш,
1868 ел**

Алгы ягында (калку язулы):

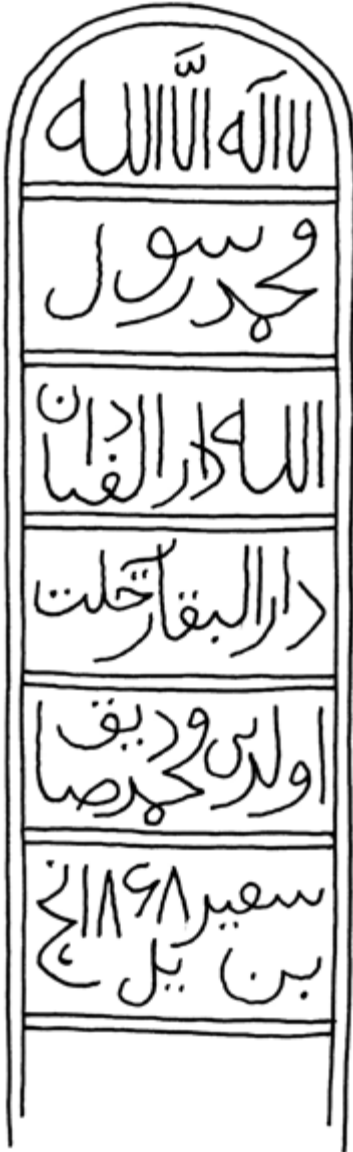
لا اله الا الله	<i>Лә иләһә иллә Аллаһ</i>
محمد رسول	<i>Мөхәммәд рәсүл-</i>
الله دار الفنادان	<i>уллаһ дарелфәнадән</i>
دار البقايه رحلت	<i>дарелбәкая рихләт</i>
اولدى محمدصديق	<i>улды Мөхәммәдсадык</i>
بن سعيد ١٨٦٨ نچى يل	<i>бине Сәгъид 1868 нче ел</i>

**№ 25. Мансур Зыяддин улы каберенә куелган таш,
1915 ел**

Алгы ягында (калку һәм уйма язулы):

مرحوم	<i>Мәрхүм</i>
منصور	<i>Мансур</i>
بن	<i>бине</i>
ضياً الدين	<i>Зыяддин</i>
١٩١٥	<i>1915</i>
كاتب ملاعلى حلفه	<i>кятиб Муллагали хәлфә</i>

¹ *Илтимас* – үтенү, сорау, инәлү.

24=A

25=A

**№ 26. Өхмөдвәли Рәхмәтулла улы каберенә куелган таш,
1343/1930 ел**

Алгы ягында (калку язулы):

كل من عليها فان	<i>Көллү мән галәйһа фан¹</i>
احمد ولي رحمة	<i>Әхмәдвәли Рәхмәт-</i>
الله او على وفاة	<i>улла углы вафат</i>
١٣٤٨ سنه هجريه	<i>1348 сәнәи һижрия</i>
٨ نجي شهر رمضان	<i>8 нче шәһре рамазан</i>
٧٦ ياشنده	<i>76 яшендә</i>

7. Ибракай авылы

**№ 27. Хөсәен Әбүбәкер улы каберенә куелган таш,
1867 ел**

Алгы ягында (калку язулы):

كفى بالموت واعظا	<i>Кәфә бил-мәүти вагыйзән²</i>
هذه التربة الشريفة	<i>һәзиһи әт-тәрбәт әш-шәрифәт</i>
للمتوفى المرحوم حسين	<i>лил-мөтәвәффи әл-мәрхүм Хөсәен</i>
بن ابو بكر ٧٥ ياشنده ١٨٦٧ يلده	<i>бине Әбүбәкер 75 яшендә 1867 елда</i>
	<i>[вафат]</i>

Кятиб – Габдулла бине Мөхәммәдхарис Тукаев дип фараз ителә.

8. Кабыккуыш авылы

№ 28. Кемгә куелганы билгесез таш, 1867 ел

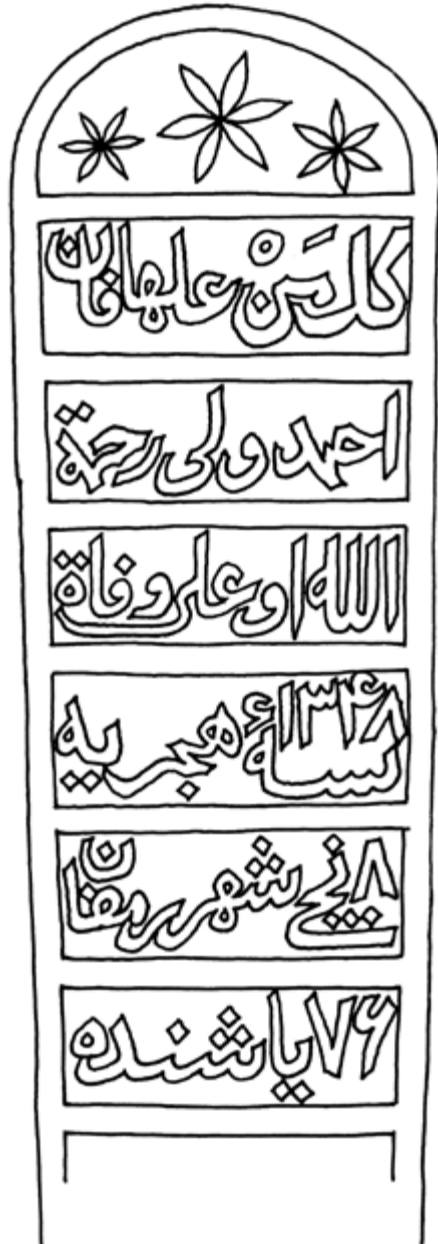
Кабыккуыш авылыннан Күндерәк авылына таба 2–4 км чамасы ераклыкта (икенче ерымнан соң) елга белән юл арасында урнашкан.

Алгы ягында (уйма язулы):

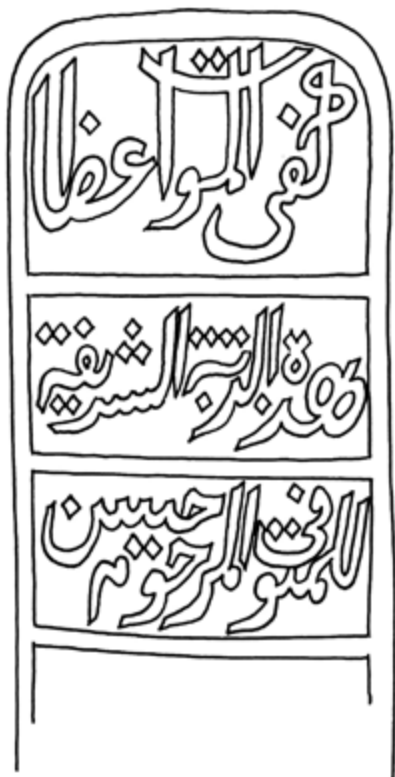
١٨٦٧ نجي يلده دولت كلدى	<i>1867 нче елда Дәүләткилдә</i>
ملا باى او على يازد ...	<i>Муллабай углы язды[ы]..</i>

¹ *Көллү мән галәйһа фан* – Жирдә булган бар нәрсә һәлак булачак.

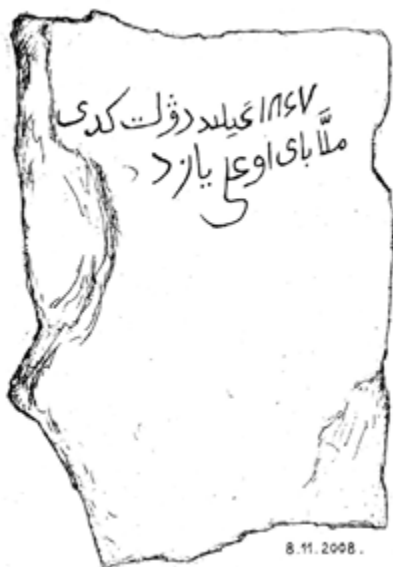
² *Кәфә бил-мәүти вагыйзән* – Үлем – зирәк укытучы.

26=A

27=A

8.11.2008.

28=A

**№ 29. Сэлэмгэрэй Ибраһим улы каберенэ куелган таш,
1907 ел**

Алгы ягында (калку язулы):

بسم الله الرحمن الرحيم كفي بالموت واعظا هذه التربة الشريفة المبركة للمرحوم سلمكراى ابراهيم او على رحلت قلدى	<i>Бисмиллаһир-рахманир-рахим кәфә бил-мәүти вагыйзән Һәзиһи әт-төрбәт әш-шәрифәт әл-мөбәрәкә лил-мәрхүм Сәләмгәрәй Ибраһим углы рихләт кылды</i>
---	---

Сул ягында (уйма язулы):

۱۹۰۷نجى يلدە مسلمانچە ۱۳۲۴ نجى يلدە
1907 нче елда – мөселманча 1324 нче елда

Язу стиле буенча ташбилгенең авторы кятиб Шакир дип фараз ителә.

**№ 30. Әлибай мәзин Каһарман улы каберенэ куелган таш,
1947 ел**

Алгы ягында (уйма ягында):

بسم الله الرحمن الرحيم لا اله الا الله محمد رسول الله نه لئباى مؤذنين تودى ۱۸۷۹	<i>Бисмиллаһир ир-рахман ир-рахим. Лә иләһә иллә Аллаһ Мөхәммәд рәсүлүллаһ¹ Әлибай мөәззин туды 1879 елда</i>
---	--

Сул ягында (уйма язулы):

۱۹۴۷ يىل وفات 1947 ел вафат

Янәшәсендә яңартып куелган таштагы язу:

*Имам һәм кызыл комиссар Сөйәрголов Әлебай Каһарман улы,
1879–18.05.1947.*

¹ *Лә иләһә иллә Аллаһу Мөхәммәд рәсүлүллаһ* – Аллаһтан башка илаһи зат юк, Мөхәммәд Аллаһның илчесе.

29=A

9. Калкаш (Калкач¹) авылы

№ 31. Шәех Каибкол Булатов² каберенә куелган таш, 1845 ел

Алгы ягында (уйма язулы):

۱۸۴۵ 1845
لا اله الا الله محمد رسول الله *Лә иләһә иллә Аллах Мөхәммәд рәсүлүллаһ*
هذه التربة الشريفة *Һәзиһи әт-тәрбәт әш-шәрифәт*
الشيخ الامام المحتسب الاسلام *әш-шәйх әл-имам әл-мөхтәсиб әл-ислам*
قايب قول بن قوجاش بولاطوف *Каибкол бине Кужаш Булатов*
انا لله وانا الله راجعون *Инна лилләһи вә инна иләйһи раҗигун³*

№ 32. Имам Салях Сәгъид улы каберенә куелган таш, 1885 ел

Алгы ягында (уйма язулы):

۱۸۸۵ 1885 сәндәдә гыйнварның 18 көнөндә
لا اله الا الله محمد رسول الله *Лә иләһә иллә Аллаху Мөхәммәд рәсүлүллаһ*
هذه التربة الشريفة ... *Һәзиһи әт-тәрбәт әш-шәрифәт ...*
الامام صلاح بن سعيد *әл-имам Салях бине Сәгъид*
... ..

¹ Калкашның дәрәс атамасы Калкач (шушы авылга нигез салучы тарихи шәхәскә бәйле) булган дип фараз ителә. Аның исеме, архив документларында һәм ташгызмаларда чагылыш таба.

² Шәех Каибкол бине Кужаш Булатов турында кара: Фәхрәддин Ризәддин. Асар. 1 том. – Казан: Рухият, 2006. – Б. 135.

³ *Инна лилләһи вә инна иләйһи раҗигун* – Аллах тарафыннан яратылганбыз һәм Аның хозурына кайтабыз.

№ 33. Нигъмәтжан Мөхәммәджан улы каберенә куелган таш, 1931 ел

Алгы ягында (уйма язулы):

بايباقتى روغى نك	Байбакты ругының
شولان طائفه سى دات	Шулан тайфәсе, Дат
ايماغى صرم بولمىنىك حاجى	аймагы, Сырым бүлеменә хажы
يوسف نبره سى نعمت جان	Йосыф нәбирәсе Нигъмәтжан
محمدجان اوغلى وفات بولدى	Мөхәммәджан углы вафат булды
۵۴ ياشيندا و دفن فى زيارة	54 яшендә вә дәфәнә фи зиярәти
ايسكى قالقاچ وفاته كان فى	Иске Калкач вә вафатә кянә фи
استرلى باش و هاجر من المولود	Эстәрлебаиш вә һажир мин әл-Мәүлүд ¹

Арткы ягында (уйма язулы):

مرحومنگ وفاتى	Мәрхүмнәң вафаты
۱۹۳۱ نچى جل ۲۷ نچى قاوسده	1931 нче жыл 27 нче кавәсдә ²
اوشيو طاشنى قويوشلار	ошбу ташны куюшылар
اناسى اولداى هم اغاسى	анасы Улдай һәм агасы
احمدجان قرى منوره اينلارى	Әхмәдҗан, кызы Мөнәвәрә, аенлары
ذوالقاش حجة الاسلام	Зөлкаш, Хәҗәтел-ислам
قيصر او ابالارى غائشه	Кайсаров[а], апалары Гайишә
هو يده يازغوجى حبيب الله	Һувә йәдиһү ³ язгучы Хәбибулла

Кятиб Хәбибулла.

№ 34. Бәһрам Габдеррәфикъ улы каберенә куелган таш

Алгы ягында (уйма язулы):

لا اله الا الله محمد رسول الله	Лә илһә иллә Аллах Мөхәммәд рәсүлүллаһ
هذه تربة شريفة اسمنه	һәзиһи төрбәт шәрифәт исмеһә
بهرام بن عبد رفيق متوفا	Бәһрам бине Габдеррәфикъ мөтәвәффа

¹ Дәфәнә фи зиярәти Иске Калкач вә вафатә кянә фи Эстәрлебаиш вә һажир мин әл-Мәүлүд – Мәүлед авылыннан күчәнгән, Стәрлебаишта вафат булган һәм Иске Калкач зиратында күмелгән.

² Кавәс – зодиак тамгасы буенча булган елның ноябрь ае.

³ Һувә йәдиһү – үз кулы белән.

№ 35. Мөхүбжәмал Хафиз кызы каберенә куелган таш

Язу рәвешенә карап, ташбилгенең авторы Стәрлебаш кытибе Габдеррәхим Галиев дип фараз итәбез.

Алгы ягында (калку язулы):

جت کر جماعتی	Жәткяр ¹ жәмәгәте,
ایسکه الوب دعا	искә алып дога
قیلعز قبر ایاسی	кылыгыз кабер иясе
محبوب جمال	Мөхүбжәмал
حافظ قزی	Хафиз кызы,
۱۹۳۸ یلده طوعان	1937 елда туган

Сул ягында (калку язулы):

نور الله قبره بنور الايمان нәүвәрә Аллаһу кабрәһу бинур әл-иман²

10. Карагош авылы

№ 36. Шаһиәхмәд Габделгани улы каберенә куелган таш, 1803 ел³

Алгы ягында (калку язулы):

هو الله الماحی لا...	Һувә Аллаһу әл-махи ...
الرافع للدرجات هذه	әр-рафиғь лил-дәрәҗәть һәзиһи
التربة الشريفة للمتوفى	әт-төрбәт әш-шәрифәт лил-мәтәвәффи
شاهي احمد بن عبد الغنى	Шаһиәхмәд бине Габделгани
و فى السنه الروميه ۱۸۰۳	вә фи әс-сәнәи румияти 1803
طيب الله ثره و جعل	таййәбә Аллаһу сәраһу вә җәғәлә ⁴

Уң ягында (калку язулы):

الجنة مثواه يازدر عوجى او على سيدگرای

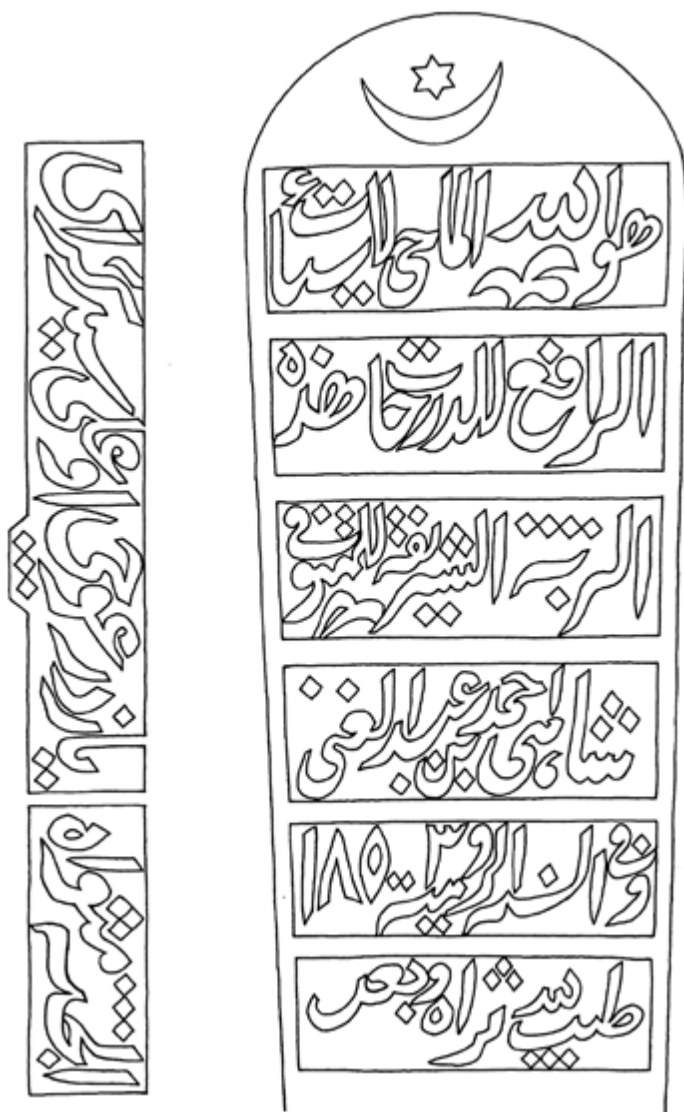
Әл-җәннәт мәсваһу, яздыргучы углы Сәидгәрәй

¹ Жәткяр – Ядкәр.

² Нәүвәрә Аллаһу кабрәһу бинур әл-иман – Аллаһы каберен иман нуры белән нуриландырысын.

³ Тарих елы дәрәҗә куелмаган дип фараз ителә, чөнки, бу төбәктәге Стәрлебаш кытибе Габдеррәхим Галиев эшләренә охшаш ташъязмалар XIX гасыр азагы, яисә XX гасыр башына карыйлар. Бәлки, бу ядкәрне 1903 елда ясалган дип кабул итәргә кирәктер?

⁴ Таййәбә Аллаһу сәраһу вә җәғәлә-л-җәннәт мәсваһу – Аллаһ туфрагын яхшы итсен һәм актык урынын җәннәт кылсын.

36=A

**№ 37. Мулла Өхмәди мәзин Фәйзулла улы каберенә
куелган таш**

Алгы ягында (калку язулы):

كفى بالموتى واعظا	<i>Кәфә бил-мәүти вагыйзән</i>
هذه التربة الشريفة	<i>Һәзиһи әт-тәрбәт әш-шәрифәт</i>
بندأ غريب يرجو من	<i>бәндәи гариб йәржү мин</i>
رحمة الله بارى امام	<i>рәхмәтуллаһи Бари¹ имам</i>
المسلمن احمدى	<i>әл-мөслимин Өхмәди</i>
ابن مؤذنين فيضوالله	<i>ибне мөәззин Фәйзулла</i>
مدفون ١٠٣٩ نچى سنه	<i>мәдфүн 1039² нчы сәнә</i>
من تاريخ هجريه	<i>мин тарих һижрия</i>
٧٢ ياشنده	<i>72 яшендә [вафат].</i>

Кятиб – Хәлекәй авылының таш язучы остасы Латыпов Шәймөхәммәд.

**№ 38. Хөсниҗиһан Мөхәммәдшәриф кызы каберенә куелган
таш, 1906–1907 еллар**

Алгы ягында (калку язулы):

كفى بالموتى واعظا	<i>Кәфә бил-мәүти вагыйзән</i>
هذه التربة الشريفة	<i>Һәзиһи әт-тәрбәт әш-шәрифәт</i>
بندهء غريب يرجوا	<i>бәндәи гариб йәржү</i>
من رحمة الله البارى	<i>мин рәхмәтуллаһи әл-Бари¹</i>
شرفى حسن جهان	<i>шәрәфи Хөсниҗиһан</i>
زوجهء ملا احمدى	<i>зәүҗәи мулла Өхмәди</i>
بنت محمد شريف	<i>бинте Мөхәммәдшәриф</i>
مدفون ١٣٢٦	<i>мәдфүн[ә] 1326</i>
سنه ٣ نچى محرم ده	<i>сәнә 3 нче мөхәррәмдә</i>
٨٢ ياشنده	<i>82 яшендә [вафат]</i>

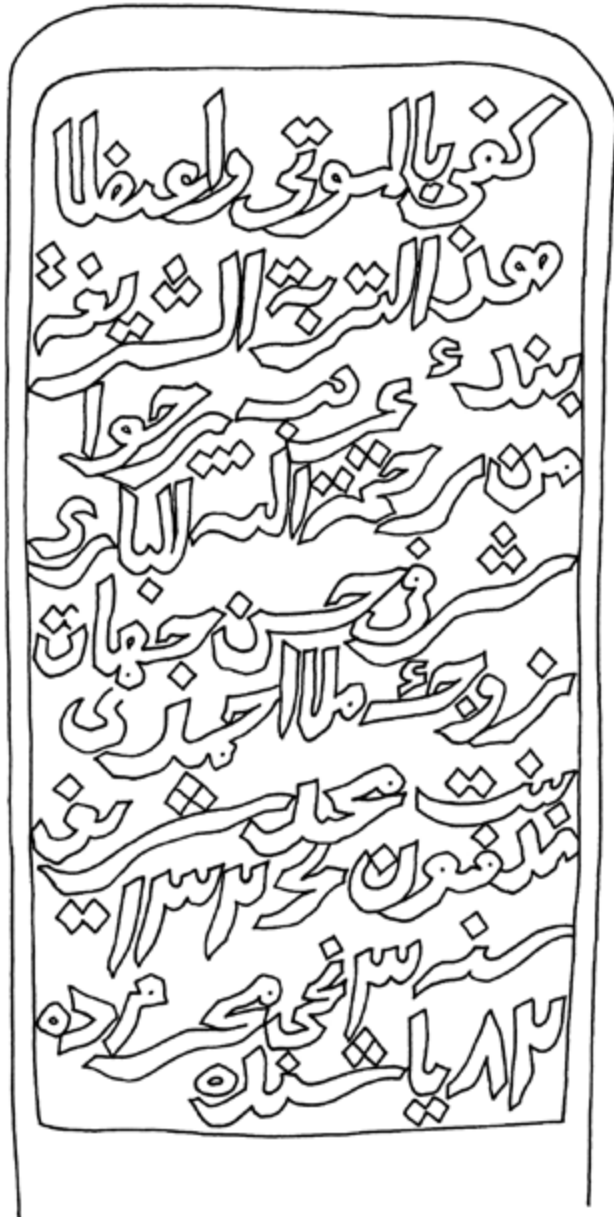
Кятиб – Латыпов Шәймөхәммәд.

¹ Бәндә гариб йәржү мин рәхмәт Аллаһи әл-Бари – Мескен бәндә Аллаһының рәхмәтенә өмет итә.

² Бу тарих саннары дәрәс язылмаган яисә төгәл укылмаган дип кабул итәр-гә кирәк. Чөнки, ташбилгенең авторы – Шәймөхәммәд Латыпов икәнлеге шик тудырмый. Аның кулы белән ясалганы ташның язу тарызыннан (стиленнән) үк күренеп тора.

كفر بالملوك ووعظا
هذا السيرة السيرة
نزلت في رجب من
محمد الله تبارك
المسلمين اجلدي
ابن مؤمن فضول
ملا فون انهم
من تاجر صالح
٧٢٠ يا سيد

37=A

38=A

39=A

**№ 39. Мәзин Биктаһир¹ Сәүбан улы каберенә куелган таш,
1907 ел**

Алгы ягында (уйма язулы):

كل نفس ذائقة الموت
مؤذن بكطاهر ابن ثوبان
بن اسفنديار ملا بكتيمر
وفات ۵۹ ياشنده ۱۹۰۷ سنه
ميلاديه ۱۳۲۰ هجرية قمرية
۱۵ نچى اغوسده دوشنبه کون

*Көллі нәфсин заикател-мәүт²
мәәззин Биктаһир ибне Сәүбән
бине Әсфәндияр бине мелла Биктимер
вафат 59 яшендә 1907 сәнәи
милядия 1320 һижрияи камәрия
15 нче августда вә шинбә көн*

Авторы – Вәли бине Биктаһир Сәүбанов дип фараз ителә.

¹ Стәрлетамак төбәгендә билгеле шәхес, революционер Вәли Сәүбановның атасы.

² *Көллі нәфсин заикател-мәүт* – һәрбер жан үлем тәмен татыш караячак.

№ 40. Госман хэлфэ Әбүбәкер улы каберенә куелган таш,
1921 ел

Алгы ягында (уйма язулы):

عثمان حلفه	Госман хэлфэ
ابو بكر اوغلى	Әбүбәкер угылы
موسكاييف	Мусакаев
۱۹۲۱ نجى يل	1921 нче ел

40=A

11. Куганакбаш авылы

№ 41. Тимербәк¹ Вилдан улы каберенә куелган таш, 1877 ел

Алгы ягында (калку язуды):

اعوذ بالله من الشيطان الرجيم
بسم الله الرحمن الرحيم
كفى بالموت واعظا
كل من عليها فان
و يبقى وجه ربك الجلال و الاكرام
لا اله الا الله محمد رسول الله
صاحب هذه المرقد يتيم الزمان و ... قطب الاقطاب
استاذ كلان تموربك ابن ولدان جعل الله تعالى روحهما
في جنات النعيم المتوفى في سنة ١٢٩٤ الهجرة
وفي من المسيحي اليوم برمج الثالث ذى القعدة

Әгузе билләһи мин әш-шәйтанир-раҗим²

Бисмиллаһир-рахманир-рахим³

кәфә бил-мәүти вагыйзән⁴

кәллү мән галәйһа фан⁵

вә йәбка вәҗһү Раббикә зөл-Җәләли вәл-Икрами⁶

Лә иләһә иллә Аллаһу Мөхәммәд рәсүлүллаһ⁷

сахиб һәзиһи әл-мәрқад йәтим әз-заман вә ... котбел-актаб

остаз кәллән Тимербәк ибне Вилдан җәғалә Аллаһу Тағалә ...

фи җәннәт ән-нәгыйм әл-мәтәвәффи фи мин сәнә 1294 әл-һижрәти

вә фи мин 1877 фи әл-мәсихия әл-йәүм борыҗ әс-сәләс зөлқагъдәти⁸

¹ Тимербәк бине Вилдан бине Вәлид бине Максуд бине Афак. *Кара: Фәхрәддин Ризәәддин. Асар. 3 һәм 4 томнар. – Казан: Рухият, 2010. – Б. 96–97.*

² *Әгузе билләһи мин әш-шәйтанир-раҗим* – Таш белән куылган шайтаннан качып, Аллаһқа сыгынам.

³ *Бисмиллаһир-ир-рахман-ир-рахим* – Рәхимле, шәфкатле Аллаһның исеме белән.

⁴ *Кәфә бил-мәүти вагыйзән* - Үлем – зирәк укытучы.

⁵ *Кәллү мән галәйһа фан* – Жирдә булган бар нәрсә һәлак булачак.

⁶ *Йәбка вәҗһү Раббикә зөл-Җәләли вәл-Икрами* – Мәңгелеккә синең Бөек вә Хөрмәтле Раббыңның йөзе генә калачак.

⁷ *Лә иләһә иллә Аллаһ Мөхәммәд рәсүлүллаһ* – Аллаһтан башка илаһи зат юк, Мөхәммәд Аллаһның илчесе.

⁸ Вафат зөлқагъдә аеның 3 нче көнөндә.

41=A

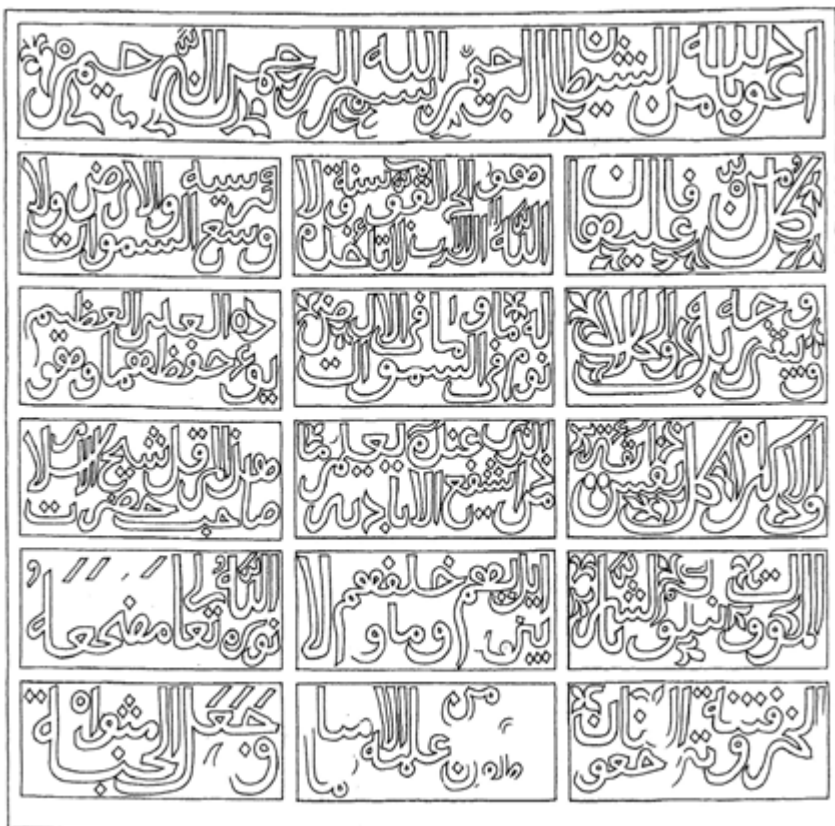
№ 42. Тимербәк ахунд төрбәсенен диварына беркетелен (Шәйхелислам хәзрәт каберенә) куелган таш

Ташбилгенен авторы, исеме безгә мәгълүм булмаган кятиб. Аның эшләре Стәрлебаш һәм Кыргыз-Миякә төбәгендә еш очрый, күрәсен, үз чорында мәшһүр таш язучы осталардан саналгандыр.

اعوذ بالله من الشيطان الرجيم بسم الله الرحمن الرحيم		
وسع كرسيه السموت ولارض ولا	الله لا اله الا هو الحى القيوم لا تا عذنه سنة و لا	كل من عليها فان
ايوده حفظهما وهو العلى العظيم	نوم له مافى السموت ومافى الارض من	و يبقى وجه ربك الجلال
صاحب هذه المرقد شيخ السلام حضرت	ذا الذى يشفع عنده الا باذنه يعلم ما	و الاكرام كل نفس ذائقة
نوره الله تعالى مَضْبِجُه	بين ايديهم و ما خلفهم و لا	الموت و نبلو كم بالشر
و جعل الجنة مثواه	يحيطون بشيء من علمه الا بما شاء	و الخير فتنة و الينا ترجعون

Әгузе билләһи мин әш-шәйтанир-раҗим		
<i>вәсигә күрсий- үһү-с-сәмәвати вә-л- әрд вә лә</i>	<i>Аллаһу лә иләһә иллә һүә-л-хәйүл-кайүм лә тәэхүзүһү синнәтү вә лә</i>	<i>Көллү мән галәйһа фан-</i>
<i>йә'дүһү хифзүһүма вә һүә-л-гәлийүл- газыйм¹.</i>	<i>нәүм ләһү ма фи-с- сәмәвати вә мә фил- әрд мән</i>	<i>-ин вә йәбка вәҗһү Раббикә зөл-Җәләли</i>
<i>Сахиб һазә әл-мәр- кад Шәйхелислам хәзрәт</i>	<i>зәл-ләзи йәшфәғү гыйндәһү иллә би'из- ниһ йәгъләмү ма</i>	<i>Вәл-Икрами. Көлли нәфсин заикател-</i>

¹ «Аятел-Көрсилә». «Бакара» сүрәсе, 255 аят.

42=A

<i>нәүвәрә Аллаһу Тәгалә мәзъжәғаһу</i>	<i>бәйнә әйдиһим вә ма хальфәһүм вә лә</i>	<i>мәүт вә нәблүкүм биш-шәрри</i>
<i>вә жәғалә әл-жән- нәти мәсваһу¹</i>	<i>йүхитунә бишәй 'им- мин гилмиһи иллә бима шәә</i>	<i>вә әл-хаири фитнәтә вә иләйна түржәғунә²</i>

¹ Нәүвәрә Аллаһу Тәгалә мәзъжәғаһу вә жәғалә әл-жәннәти мәсваһу – Аллаһ ятачак каберен нурласын һәм актык сыену урынын жәннәт кылсын.

² «Әнбия» сүрәсе, 35 нче аять.

№ 43. Биби Ләтыйфә ишан Дәүләтшаһ кызы каберенә куелган таш, 1880 ел

Алгы ягында (калку язулы):

لا اله الا الله	<i>Лә иләһә иллә Аллаһу</i>
محمد رسول الله	<i>Мөхәммәд рәсүлүллаһ</i>
صاحبة هذه القبر بي بي لطيفة	<i>сахибәт һәзиһи әл-кабер Биби Ләтыйфә</i>
ايشان دولتشاه المرحوم	<i>ишан Дәүләтшаһ әл-мәрхүм</i>
المرحومة في سنة ١٨٨٠	<i>әл-мәрхүмәт фи сәнәти 1880</i>
٩ نجي مايدہ الرومية	<i>9 нчы майда әр-румия</i>

№ 44. Сәяхеддин Шәрәфеддин улы каберенә куелган таш, 1880 ел

Алгы ягында (калку язулы):

لا اله الا الله	<i>Лә иләһә иллә Аллаһу</i>
محمد رسول الله	<i>Мөхәммәд рәсүлүллаһ</i>
المتوفى سياح الدين	<i>әл-мөтәвәффи Сәяхеддин</i>
بن وشرف الدين	<i>бине Шәрәфеддин</i>
في سنة ١٨٨٠	<i>фи сәнәти 1880</i>

12. Табылды авылы

№ 45. Мулла Габделгазиз мулла Габделмөҗиб улы каберенә куелган таш, 1906 ел

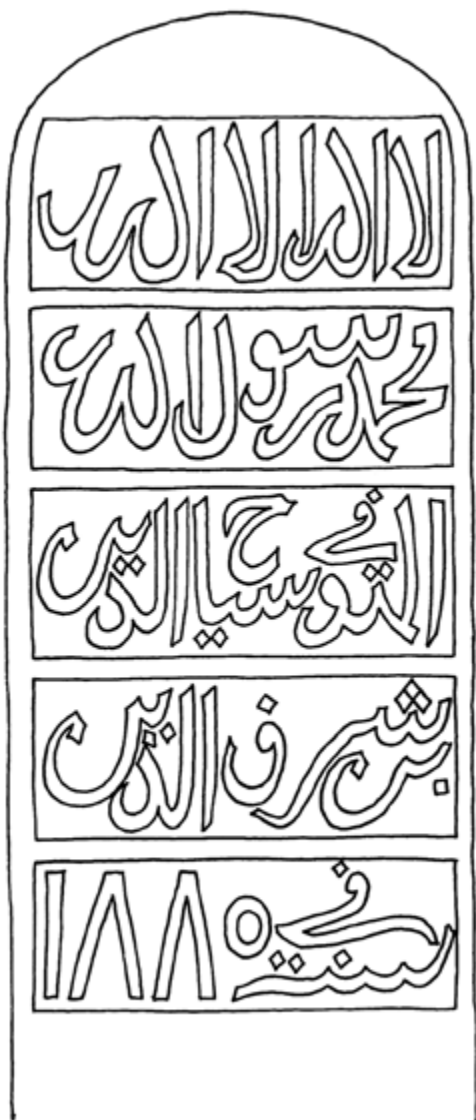
Алгы ягында:

...امام عبد العزيز بن ملا عبد المجيب بن اشحوجہ ١٩٠٦ ماى نڭ اول كوني

*...имам Габделгазиз бине мулла Габделмөҗиб бине Ишхужа
1906 майның әүвәл көне*

43=A

44=A

№ 46. Фәхреддин Хәйреддин улы Йөзекәев каберенә куелган таш, 1918 ел

Алгы ягында (уйма язулы):

۱۹۱۸ نجى يل ئاقلار	1918 нче елда аklar
تارافندان وحشيلرچه	тарафындан вәхшиләрчә
ئوترلگەن قزل پارتيزان	үтерелгән кызыл партизан
فه حريتين حه يريتدين	Фәхреддин Хәйреддин
ئولى ئيزكه يف قه برى	улы Йөзекәев кабере

Кятиб – мулла Баймөхәммәд¹.

№ 47. Мәзин Кинжә-Морза Байгазиз улы каберенә куелган таш, 1920 ел

Алгы ягында (калку язулы):

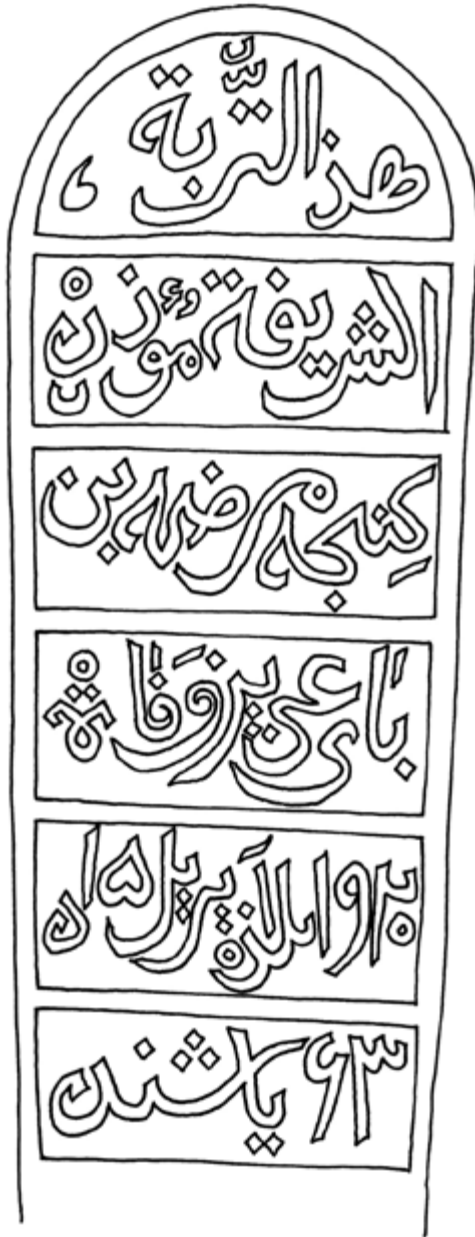
هذه التربة	Һәзиһи әт-тәрбәт
الشريفة ومؤذن	әш-шәрифәт вә мөәззин
كنجه مرضه بن	Кинжәморза бине
باى عزيز وفاة	Байгазиз вафат
۱۹۲۰ يلدە آپريل ۱۵ دە	1920 елда апрель 15 дә
۶۳ ياشنده	63 яшендә

Ташның ике як кабыргасында да язулар бар:

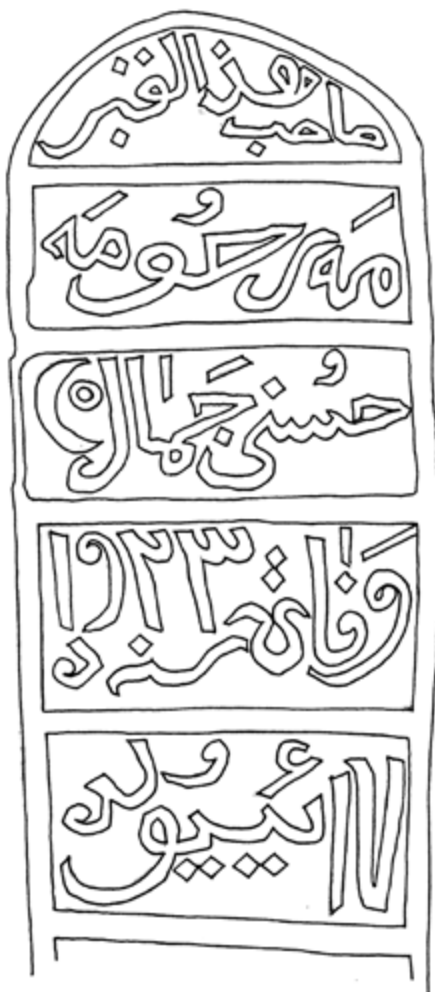
كيليپ قيرم زيارت ايدن احوان	Килеп кабрәм зиярәт идән ихван,
قيلسه روحمه بر فاتحه احسان	кылса рухыма бер фатиха ихсан.

Кятиб – мулла Баймөхәммәд.

¹ Язу тарызына нигезләнеп – ташъязманың авторы шушы авыл кешесе мулла Баймөхәммәд дип фараз итәбәез.

47=A

48=A

48=B

№ 48. Хөснежәмал абыстай мулла Баймөхәммәд хатыны каберенә куелган таш, 1923 ел

Алгы ягында (калку язулы):

صاحب هذه القبر	<i>Сахиб һәзә ал-кабер</i>
مَه رُحُومَه	<i>мәрхүмә</i>
حُسْنَى جَمَال	<i>Хөснежәмал</i>
وَفَاة ١٩٢٣ سَنَه دِه	<i>вафат 1923 сәнәдә</i>
١٧ نِيْيُولْدِه	<i>17 июльдә</i>

Арткы ягында (калку язулы):

امام باى محمد	<i>Имам Баймөхәммәд</i>
ابصطايى	<i>абыстай</i>

Кятиб – мулла Баймөхәммәд¹.

13. Тәтер-Арслан авылы

№ 49. Ахунд Мөхәммәджан мулла Сәлим улы Рәмиев каберенә куелган таш, 1852 ел

Алгы ягында (уйма язулы):

١٨٥٢ يِل	<i>1852 ел</i>
ديكابرنك ...	<i>декабрнең [унын]да</i>
الموت احوند محمدجان	<i>ал-мәүт ахунд Мөхәммәджан</i>
ملا سليم مرحوم	<i>мулла Сәлим мәрхүм</i>
اعلى	<i>углы</i>

¹ Табылды авылы кятибенең шәжәрә язуы: Имам Баймөхәммәд (1876–?) бине Бикмөхәммәд бине Ярмөхәммәд (1833 –?) бине Яхъя (1811–1840) бине Яугилде (1776–1843) бине Ишкилде (1748–1824) бине Сәид.

№ 50. Зэйнулла Исхак улы каберенэ куелган таш, 1853 ел

Алгы ягында (уйма язулы):

لا اله الا الله محمد	<i>Лә иләһә иллә Аллах Мөхәммәд</i>
رسول الله دا	<i>рәсүлүллаһ да-</i>
الفنادين دا	<i>релфәнадин да-</i>
البقايه رحلت	<i>релбәкая рихләт</i>
اولدى زين	<i>улды Зэй-</i>
الله بن	<i>нулла бине</i>
اسحاق المرحوم	<i>Исхак әл-мәрхүм</i>
۱۸۵۳ نچى سنه ده ايوننك ۱۳ نچى	<i>1853 нче сәнәдә июннең 13 нче</i>
يومنده	<i>йәүмендә¹</i>

№ 51. Мулла Котлыгзаман Баязид улы каберенэ куелган таш, 1854 ел

Алгы ягында (уйма язулы):

اعوذ بالله من	<i>Әгузе билләһи мин</i>
شطان ارجيم بسم الله	<i>[әшш]-шәйтән ир-раҗим бисмилл-ләһи</i>
الرحمن الرحيم	<i>ир-рахман ир-рахим</i>
ملا مرحوم	<i>мулла мәрхүм</i>
قطلوع زمان	<i>Котлыгзаман</i>
بيازد او على	<i>Баязид углы</i>
۱۸۵۴ نچى يلدہ وفات	<i>1854 нче елда вафат</i>

№ 52. Шәмсениса Бикмөхәммәд кызы каберенэ куелган таш, 1876 ел

Алгы ягында (уйма язулы):

لا اله الا الله محمد	<i>Лә иләһә иллә Аллах Мөхәммәд</i>
رسول الله	<i>рәсүлүллаһ</i>
دار الفنادين	<i>дарелфәнадин</i>

¹ Йәүмендә – көнендә.

دار البقايه رحلت	дарелбәкая рихләт
اولدى شمس النساء	улды Шәмсениса
بيكمحمد قزى	Бикмөхәммәд кызы
۱۸۷۶ نچى سنده ايوننك ۱۴ كونى	1876 нчы сәндәдә июньнең 14 көне

№ 53. Мулла Габдессамад (Габсамат) Сатыев каберенә куелган таш, 1885 ел

Алгы ягында (калку язуды):

كفى بالموت	Кәфә бил-мәүти
... واعظا	вагыйзән ¹ ...
... عبدالصمد	Габдессамад ...

Алгы ягында (калку язуды):

كفى بالموت واعظا	Кәфә бил-мәүти вагыйзән
... عبد الصمد Габдессамад ...

№ 54. Сафый-Хан Мәкәш улы каберенә куелган таш, 1885 ел

Алгы ягында (уйма язуды):

لا اله الا الله محمد	Лә иләһә иллә Аллах Мөхәммәд
رسول الله صاحب	рәсүлуллаһ сахиб
هذا القبر صفى حا	һазә әл-кабр ² Сафыйһа-
ن بن مكاشف	н бине Макашев
مات ۱۸۸۵ بئده	матә ³ 1885 елда
حوت اخرنده	хут ⁴ ахырында
۸۲ ياشنده	82 яшендә

¹ Кәфә бил-мәүт вагыйзән – Үлем – зирәк укытучы.

² Сахиб һазә әл-кабр – бу кабер хужасы.

³ Матә – вафат булды.

⁴ Хут – зодиак тамгалары буенча 22 февральдән 22 нче март арасында була торган вакыт.

**№ 55. Фатыйма [Хажы]-Әхмәд кызы каберенә куелган таш,
1888 ел**

Алгы ягында (калку язулы):

١٨٨٨ نجى يله	1888 нче елда
مارطناڭ ١٨ كوندە متوفا	[мартның] 18 нче көнендә мөтәваффа
فاطمه بنت ... احمد ...	Фатыйма бинте ... ¹ Әхмәд ...
بالله	[әзкәр раббәкә әл-ләззи кәнәт галәйһи
ربا و بالاسلام	рузият вә бил-ислам
الله ... محمد رسول	динән вә би-Мөхәммәд рәсүлүллаһ
... و بالقران امام اشهد ان	нәбиян] вә бил-Куръән әмамән ² .
لا اله الا الله و اشهد ان محمدا عبده	Әшһәдү ән әл-лә иләһә иллә Аллаһу вә
و رسوله يا و قفاً بقبرى متفكراً	әшһәдү әннә Мүхәммәдән габдүһү вә
بامرى بالامسى كنت مثلك	расүлүһү ³ . Йа вакыйфән би-кабри
غدا تصير مثلى	мөтәфәккирән
	би әмр бил-әмси күнтү мисликә,
	гадән тәсайир мисли ⁴ .

Материал – Яшерган ташы (известняк). Авторы билгесез.
Текст бозык нәсех язуында башкарылган.

¹ Миндәләхмәд яисә Хажихәхмәд дип укылырга мөмкин (хәрәфләре жуелган).

² Хәдис: Кем да кем Аллаһы Тәгаләне үзенә Раббысы дип таный, исламны үзенә динә һәм Мөхәммәдне үзенә пәйгамбәре дип саный икән, аңа жәннәт вәжиб (насыб) булыр.

³ Кәлимәи шәһадәт: бер Аллаһтан башка илаһи зат юклығын һәм Мөхәммәд аның илчәсе булуын таныйм.

⁴ Йа вакыйфән би-кабри, мөтәфәккирән би әмри, бил-әмси күнтү мисликә, гадән тәсайир мисли – Әй каберем янына килеп басучы, минем хәлне фикерлә; бүген син шул хәләндә булсаң, иртәгә минем кебек булырсың.

№ 56. Мулла Мөхәммәдшәриф Гобәйдулла улы каберенә куелган таш, 1892 ел

Алгы ягында (уйма язулы):

يلده ۱۸۹۲	1892 елда
وفات ۶۳ ياشنده	вафат 63 яшендә
ملا محمد شريف	мулла Мөхәммәдшәриф
حضرت ابن	хәзрәт ибне
عبيد الله	Гобәйдулла
مرحوم	мәрхүм

№ 57. Биби Зәйнәб Исмәгыйль кызы каберенә куелган таш, 1906 ел

Алгы ягында (калку язулы):

مرقده	Мәркадеһү.
اعوذ بالله من	Әгузе билләһи мин
الشیطان الرجيم	әш-шәйтән ир-раҗим.
بسم الله الر	Бисмиллаһир-ра
حمن الرحيم	хманир-р-ахим.
لا اله الا الله	Лә иләһә иллә Аллаһ
محمد رسول	Мөхәммәд рәсүл-
الله ... بنبي ز	уллаһ, биби З-
ينب بنت اسما	әйнәб бинте Исмә-
عيل المرحوم	гыйль әл-мәрхүм
نچی ۱۹۰۶	1906 нчы

**№ 58. Ногман Габделхалик улы каберенә куелган таш,
1907 ел**

Алгы ягында (калку язулы):

الحلاق الباقي
لا اله الا الله محمد رسول
الله انما الدنيا سجن المؤمن
وجنت الاخر الدنيا ساعت فاجعلها
طاعت دار الفنادين دار البقايار رحلت
ايلدى نعمان بن عبد الحالىق المر
حومى ۱۹۰۸ يلدە ۴۱ عنوارردا
اسعدى الله تعالى فى الدارين

*Әл-Хәллякә әл-Бакый.
Лә иләһә иллә Аллах Мөхәммәд рәсүл-
уллаһ, иннама әд-дөнъя сижәнүн әл-мәәмин
вә жәннәт әл-ахир¹. Әд-дөнъя сәгатъ
фәәжжәғальһа
тағатъ². Дарелфәнадин дарелбәкәя
рихләт
әйләде Ногман бине Габделхаликә әл-мәр-
хүми 1908 елда 41 [яшендә] гыйнварда
Әсгаде Аллах Тәгалә фи-д-дарин³*

**№ 59. Мулла Гобәйдулла Мөхәммәджан улы каберенә куелган
таш, 1909 ел**

Алгы ягында (калку һәм уйма язулы):

مرقدہ
لا اله الا الله محمد
رسول الله اذكر ربك الذى
كنت عليه رضىت و بالاسلام
دينا و بمحمد رسول الله
نبياً و بالقران امام
عبيدو الله بن محمد
جان المرحومى ۱۹۰
۹ نچى يلدە ۱۵
نچى فيورالده

*Мәркадеһү.
Лә иләһә иллә Аллах Мөхәммәд
Рәсүл[л]уллаһ, әзкәр раббәкә әл-ләззи
кәнәт галәйһи рузият вә бил-ислам
динән вә би-Мөхәммәд рәсүлүллаһ
нәбиян вә бил-Куръән амамән⁴
Гобәйдулла бине Мөхәммә-
дҗан әл-мәрхүми 190
9 нчы елда 15
нче февральдә*

¹ Әд-дөнъя сижәнүн әл-мәәмин вә жәннәт әл-ахир – Дөнъя – мәәминнәргә зиндан, башкаларга – жәннәт.

² Әд-дөнъя сәгатъ фәәжжәғальһа тағатъ – Дөнъя бер сәгатълек, аны гыйбадәт белән үткәр.

³ Әсгаде Аллах Тәгалә фи-д-дарин – Аллах Тәгалә ике дөнъяның да шатлыгын насыйп итсен.

⁴ Хәдис: Кем дә кем Аллаһы Тәгаләне үзенә Раббысы дип таний, исламны үзенә динә һәм Мөхәммәдне үзенә пәйгамбәре дип саний икән, аңа жәннәт вәжиб (насыйб) була.

⁵ 1909 елда.

**№ 60. Хәбибулла Сафиулла улы каберенә куелган таш,
1912 ел**

Алгы ягында (калку язулы):

مرقدى هو	<i>Мәркадеһү.</i>
كفا بيل موتى انكر ر	<i>Кәфә билмәүти, әзкәр</i>
بك الذى كنت عليه	<i>раббәкә әл-ләззи кәнәт галәйһи</i>
رضت و بالاسلام ديننا	<i>рузият вә бил-ислам динән</i>
و بمحمد رسول نبياً	<i>вә би-Мөхәммәд рәсүлүллаһ нәбиян</i>
و بالقران امام دا	<i>вә бил-Куръән әмамән¹ да-</i>
رافنادين دار	<i>релфәнадин дарел-</i>
البقايه كوچدى	<i>бәкая күчде</i>
حبيبوالله صا	<i>Хәбибулла Са-</i>
فيوالله او على	<i>фиулла углы</i>
وافات بولد	<i>вафат булд-</i>
ى ٩١ يوزده ١٠	<i>ы 91 йөздә 10</i>
ايکنچى ابوللده	<i>икенче елда²</i>

**№ 61. Кәлимулла Галиулла улы каберенә куелган таш,
1910 ел**

Алгы ягында (калку язулы):

كفى بالموت	<i>Кәфә бил-мәүти [вагыйзән].</i>
لا اله الا الله محمد	<i>Лә иләһә иллә Аллаһ Мөхәммәд</i>
رسول الله	<i>рәсүлүллаһ,</i>
المرحومي	<i>әл-мәрхүми</i>
كلموالله علوالله	<i>Кәлимулла Галиулла</i>
او على ١٩١٠ نپى يلده	<i>углы 1910 нчы елда</i>

¹ Хәдис: Кем дә кем Аллаһы Тәгаләне үзенең Раббысы дип таный, исламны үзенең дине һәм Мөхәммәдне үзенең пәйгамбәре дип саный икән, аңа жәннәт вәжиб (насыйб) була.

² Бозык язу, тарих саннарын аңлавы читенрәк булса да, 1912 нче ел дип укырга кирәк.

**№ 62. Бэхтияр Хәбибулла улы каберенә куелган таш,
1910 ел**

Алгы ягында (калку язулы):

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ١٩١٠ سنه	<i>Бисмиллаһир-рахманир-рахим¹, 1910 сәнә,</i>
لا اله الا الله محمد ر	<i>Лә иләһә иллә Аллаһ Мөхәммәд</i>
سول الله اذكر ربك الذي	<i>рәсүлүллаһ², әзкәр раббәкә әл-ләззи</i>
كنت عليه ارضيت و بالاسلام	<i>кәнәт галәйһи рузият вә бил-ислам</i>
دينا و بمحمد رسول نبيا هذه	<i>динән вә би-Мөхәммәд рәсүлүллаһ нәбиян³</i>
المتوفى المرحوم	<i>һәзиһи әл-мөтәвәффи әл-мәрхүм</i>
المحتاج الى عفو ربه المسمى	<i>әл-мохтаж илә гафу раббиһи әл-мөсәмми</i>

Сул ягында (уйма язулы):

بختيار بن حبيب الله اشهر ذوالحجة عشرون يوماً ٦٥ ياشنده ٨ نجي ديکاربرد

*Бәхтияр бине Хәбибулла ғиһәр зөлхижәти ғыйширун йәүмән⁴
65 яшендә 8 нче декабрьдә*

**№ 63. Төхфәтулла Ишһияз улы каберенә куелган таш,
1911 ел**

Алгы ягында (калку язулы):

مرقادی هو	<i>Мәрқадеһү.</i>
كفا بيل موتی اذکیر	<i>Кәфә бил-мәүти [вағыйзән] әзкәр</i>
ربك الذي كنت علي	<i>раббәкә әл-ләззи кәнәт галәйһи</i>

¹ Бисмиллаһир ир-рахман ир-рахим – рәхимле, шәфкатле Аллаһның исеме белән.

² Лә иләһә иллә Аллаһ Мөхәммәд рәсүлүллаһ – Аллаһтан башка илаһи зат юк, Мөхәммәд Аллаһның илчесе.

³ Хәдис: Кем дә кем Аллаһы Тәгаләне үзенә Раббысы дип таний, исламны үзенә динә һәм Мөхәммәдне үзенә пәйгамбәре дип саний икән, аңа жәннәт вәжиб (насыйб) була.

⁴ Ғиһәр зөлхижәти ғыйширун йәүмән – бик данлы зөлхижә аеның унынчы көнөндә [вафат].

هي رضىت و بيل ايسلام	<i>рузият вә бил-ислам</i>
دينا و بمحمد رسول	<i>динән вә би-Мөхәммәд рәсүл [Аллаһ]</i>
نبياً و بيل قران امام	<i>нәбиян вә бил-Куръән амамән¹,</i>
لا اله الا الله محمد ر	<i>ля иләһә иллә Аллаһ Мөхәммәд р-</i>
سول الله دارل فنادين	<i>әсүлүллаһ, дарелфәнадин</i>
دار بقايا كوچدى	<i>дарелбәкая күчдә</i>
تحفتو الله اشنياز	<i>Тәхфәтулла Ишнияз</i>
او على گور اياسى	<i>углы гүр иясе</i>
بولدى ۱۹۱۱ نچى	<i>улды 1911 нче</i>
يلده	<i>[елда]</i>

№ 64. Мәзин Мөхәммәди Мөхәммәдләтәйф улы каберенә куелган таш, 1912 ел

Алгы ягында (уйма язулы):

كفى بالموت واعظا	<i>Кәфә бил-мәүти вагыйзән²</i>
هذه التربة الشريفة	<i>һәзиһи әт-тәрбәт әш-шәрифәт</i>
للمتوفى المرحوم المؤذن	<i>лил-мәтәвәффи әл-мәрхүм әл-мәәззин</i>
محمدي بن محمد لطيف	<i>Мөхәммәди бине Мөхәммәдләтәйф</i>
فى ۱۹۱۲ سنة و فى ۳ نو يابر	<i>фи 1912 сәнәти вә фи 3 ноябрь</i>

Ташгызманың авторы безгә исеме мәгълүм булмаган Стәрлебаш кятибе.

¹ Хәдис: Кем дә кем Аллаһы Тәгаләне үзенең Раббысы дип таный, исламны үзенең дине һәм Мөхәммәдне үзенең пәйгамбәре дип саный икән, аңа җәннәт вәжиб (насыб) була.

² *Кәфә бил-мәүти вагыйзән* – Үлем – зирәк укытучы.

62=A

كنزكم واعظكم

فكرة التزكية السريعة

للإمتحان المحرم والمؤذن

محمد بن محمد لطيف

في سنة ١٩١٢م

**№ 65. Хэялин каберенэ куелган таш (фрагмент),
1912 ел**

Алгы ягында (уйма язулы):

...	...
حيالين	Хэялин ¹
يلده ۱۹۱۲	1912 елда
۱۰ فبراير	10 февральда
ياشده ۸۶	86 яшьда

Ташбилге бозык нәсех язуында башкарылган.

**№ 66. Мәхфүзә Нәдир кызы каберенэ куелган таш,
1913 ел**

Алгы ягында (уйма язулы):

كفى بالموت	Кәфә бил-мәүти ² .
لا اله الا الله محمد	Лә иләһә иллә Аллах Мөхәммәд
رسول الله صاحب	рәсулуллаһ, саһиб
هذا القبر محفوظه	һазә ал-кабр Мәхфузә
بننت ندير يغنى	бинте Нәдир, ягъни
مصطفى بن محمد شر	Мостафа бине Мөхәммәдшә-
يف زوجه سى و	риф зәүжәсе ва-
فات ۱۹۱۳ يلده نو	фат 1913 елда но-
يابر ۱۵ نده ۷۲ ياشده	ябрь 15 ндә 72 яшьдә

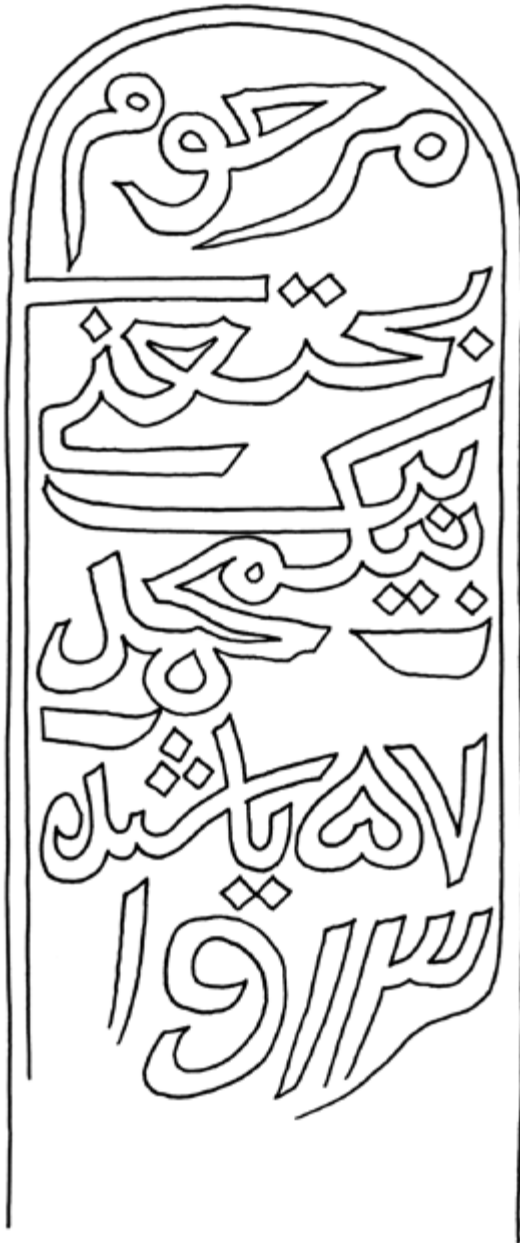
**№ 67. Бәхтегани Бикмөхәммәд улы каберенэ куелган таш,
1913 ел**

Алгы ягында (уйма язулы):

مرحوم	Мәрхүм
بختغنى	Бәхтегани
بن بيكمحمد	бине Бикмөхәммәд
۵۷ ياشده	57 яшьдә
۱۹۱۳	1913

¹ Мәрхүм Сәгъид Хэялин варисларыннан, исеме билгесез.

² *Кәфә бил-мәүти* [вагыйзән] – Үлем – зирәк укытучы.

67=A

**№ 68. Хәнифә Әхтәм кызы каберенә куелган таш,
1914 ел**

Алгы ягында (калку язулы):

باسم تعالى المتوفة المرحومة المحتاجة	<i>Би-исми Тәгалә¹ әл-мөтәвәффәт әл-мәрхүмәт әл-мохтажәт</i>
الى معرفة ربه تعالى ببى حنيفه بنت احتم فى يوم الخامس من شهر صفر ١٩١٤ نچى يلده غفر الله ذنوبهما	<i>илә мәгърифәти раббихи Тәгалә биби Хәнифә бинте Әхтәм фи йәүм- ел-хамис мин шәһре сафәр² 1914 нче елда гафәрә Аллаһу зөнубихума³</i>

Авторы буларак Яшерган авылы остасы мәзин Гарифулла Дәүләтьяров фараз ителә.

**№ 69. Ырысай Хәбиб улы каберенә куелган таш,
1915 ел**

Алгы ягында (калку язулы):

بسم الله الرحمن الرحيم وقع رحلة ارساى بن حبيب اذ من دار الفناء الى دار البقاء فى السنة المسيحية ١٩١٥ و فى ٢٣ نويابر ... ية كل نفس ذائقة الموت طاب الله ثراه وجعل الجنة مثواه	<i>Бисмиллаһир-рахманир-рахим Вәкыйг рихләт Ырысай бине Хәбиб ... мин дарелфәнаи илә дарелбәкаи фи әс-сәнәти әл-мәсихияти 1915 вә фи 23 ноябрь ... көллү нәфсин заикател-мәүт таййәбә Аллаһу сәраһу вә жәғалә-л-жәннәтә мәсваһу</i>
--	---

¹ Би-исми Тәгалә – Бөек Аллаһның исеме белән.

² Әл-мөтәвәффәт әл-мәрхүмәт әл-мохтажәт илә мәгърифәти раббихи Тәгалә биби Хәнифә бинте Әхтәм фи йәүм-ел-хамис мин шәһре сафәр – Раббысы [Аллаһ] Тәгаләнен мәгърифәтенә мохтаж мәрхүмә Әхтәм кызы Хәнифә сафәр аеның 5 нче көнендә вафат булды.

³ Гафәрә Аллаһу зөнубихума – Аллаһ аларның икесенә дә гөнаһларын кичерсен.

**№ 70. Мостафа Мөхәммәдшәриф улы каберенә куелган таш,
1915 ел**

Алгы ягында (калку язулы):

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
هذه المتوفى المرحوم ١٩١٥ سنه ...

المحتاج الى ربه عفو الكريم
المسمى مصطفاى بن محمد شريف

طاب الله ثراه و جعل الجنة مثواها

Бисмиллаһир-рахманир-рахим.

*Гәзиһи әл-мәтәвәффи әл-мәрхүм
1915 сәнә ...*

*әл-мохтаж әли раббихә гафу әл-кәрим
әл-мәсәмми¹ Мостафа бине*

Мөхәммәдшәриф,

*таййәбә Аллаһү сәраһу вә жәғалә-
л-жәннәти мәсваһа²*

Кятиб – Искәндәр бине Бәхтияр бине Хәбибулла.

**№ 71. Заһирә Бәхтияр кызы каберенә куелган таш,
1917 ел**

Алгы ягында (калку язулы):

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

هذه المتوفى

المرحوم المحتاج

الى عفو ربه الكريم

المسمى ضاهيرا

بننت بختيار زوجة عبد

الستار وفات ١٩١٧ نجي سنه

Бисмиллаһир-рахманир-рахим.

Гәзиһи әл-мәтәвәффи

әл-мәрхүм әл-мохтаж

илә раббихә гафу әл-кәрим

әл-мәсәмми Заһирә

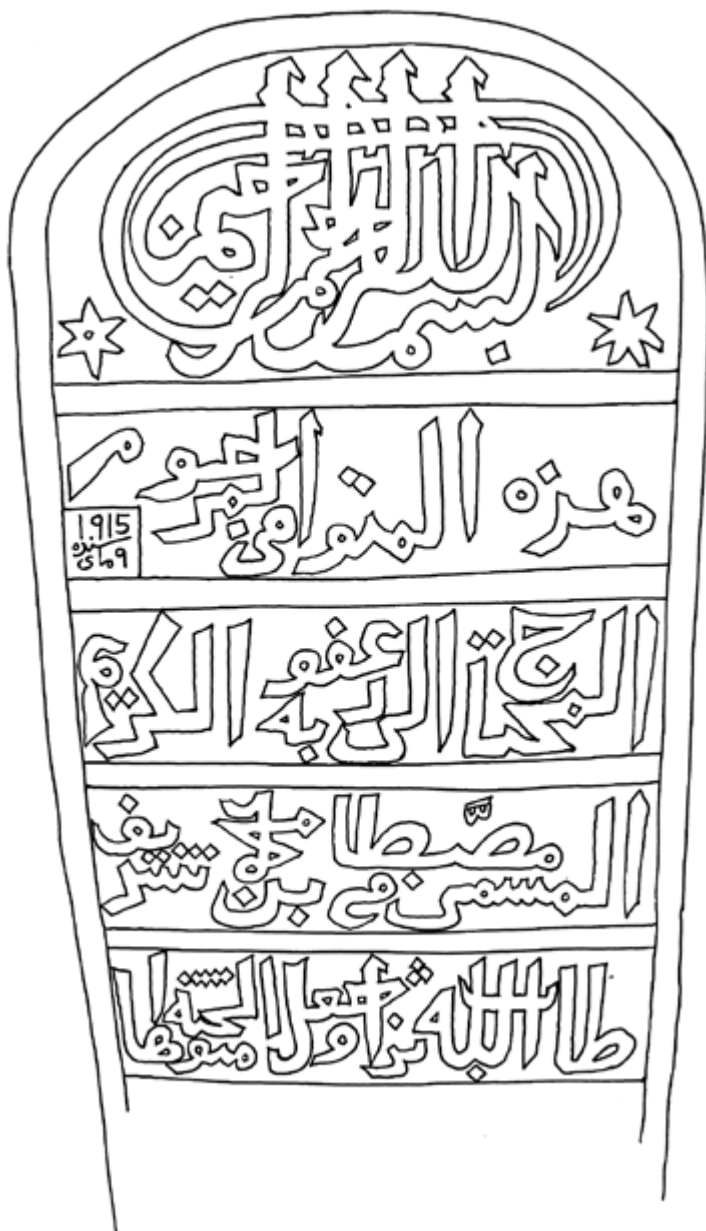
бинте Бәхтияр зәүжәте Габд-

ессаттар вафат 1917 нче сәнәдә

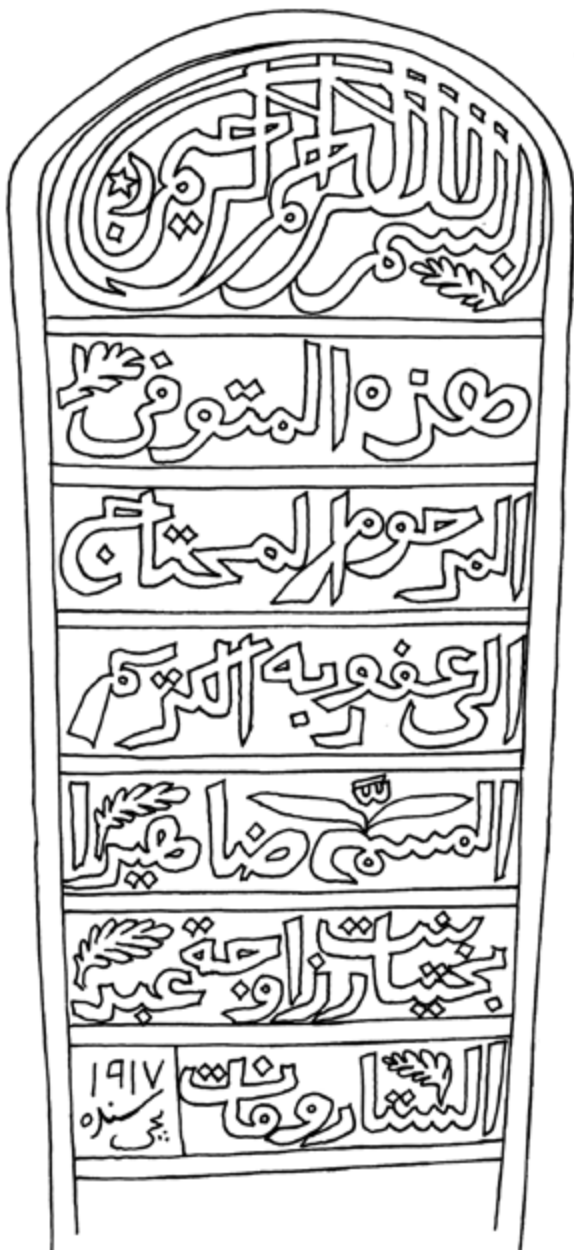
Кятиб – Искәндәр бине Бәхтияр бине Хәбибулла.

¹ Мәсәмми – исемле.

² Таййәбә Аллаһү сәраһу вә жәғалә-л-жәннәти мәсваһа – Аллаһ туфрагын яхшы итсен һәм актык урынын жәннәт кылсын.

70=A

71=A

№ 72. Хатирә Мөхәммәди мәзин хатыны каберенә куелган таш, 1918 ел

Алгы ягында (уйма язулы):

كفى بالموت واعظا	<i>Кәфә бил-мәүти вагыйзән.</i>
لا اله الا الله محمد ر	<i>Лә иләһә иллә Аллах Мөхәммәд р-</i>
سول الله صاحب	<i>әсүлүллаһ, сахиб</i>
هذا القبر حثيره	<i>һазә әл-кабр Хәтирә</i>
محمدى مؤذن	<i>Мөхәммәди мөәззин</i>
زوجه سى اسعدى	<i>зәүжәсе, әсгаде</i>
الله تعالى فى الديارين	<i>Аллаһы Тәгалә фи әд-диярин¹</i>
١٩١٨ يلدہ ١٥ نچى	<i>1918 елда 15 нче</i>
١١ يول ٦٨ ياشدہ	<i>июль 65 яшыда</i>

№ 73. Шәрифжан Сөләйман улы Мәкяшев каберенә куелган таш, 1919 ел

Алгы ягында (уйма язулы):

كفى بالموت	<i>Кәфә бил-мәүти [вагыйзән].</i>
لا اله الا الله محمد ر	<i>Лә иләһә иллә Аллах Мөхәммәд р-</i>
سول الله صاحب	<i>әсүлүллаһ, сахиб</i>
هذا القبر شريف جا	<i>һазә әл-кабр Шәрифжә-</i>
ن بن سليمان مكا	<i>н бине Сөләйман Мака-</i>
شف اسعدى	<i>шев, әсгаде</i>
الله تعالى فى الدار	<i>Аллаһы Тәгалә фи әд-дияр</i>
١٩١٩ يلدہ ٧ نچى	<i>ин¹ 1919 елда 7 нче</i>
١١ يول ٦٦ ياشدہ	<i>июнь 66 яшыда</i>

¹ Әсгаде Аллаһы Тәгалә фи әд-диярин – Аллаһы Тәгалә мәрхүмәне фани һәм бакый дөнъяда да бәхетле итсен.

**№ 74. Бәдрижәмал Вәлит кызы каберенә куелган таш,
1919 ел**

Алгы ягында (калку язулы):

باسم تعالی	<i>Би-исми Тәгалә¹</i>
المتوفى المرحوم المحتا	<i>әл-мөтәвәффи әл-мәрхүм әл-мохта-</i>
ج الى عفو ربه الكريم	<i>ж илә гафу раббихи әл-кәрим</i>
المسمى بدرى جمال	<i>әл-мөсәмми² Бәдрижәмал</i>
بنت وليت و زوجه عبد	<i>бинте Вәлит вә зәүжәи Габд-</i>
الحبير غفر الله ذنو	<i>елхәбир гафәрә Аллаһу зөнү-</i>
بهم و ستر عيوبهم	<i>биһим вә сәттәрә гоюбиһим³</i>
١٩١٩ نجي سنده	<i>1919 нчы елда</i>

Кятиб – Искәндәр бине Бәхтияр бине Хәбибулла.

**№ 75. Шафига Габделхалик кызы каберенә куелган таш,
1920 ел**

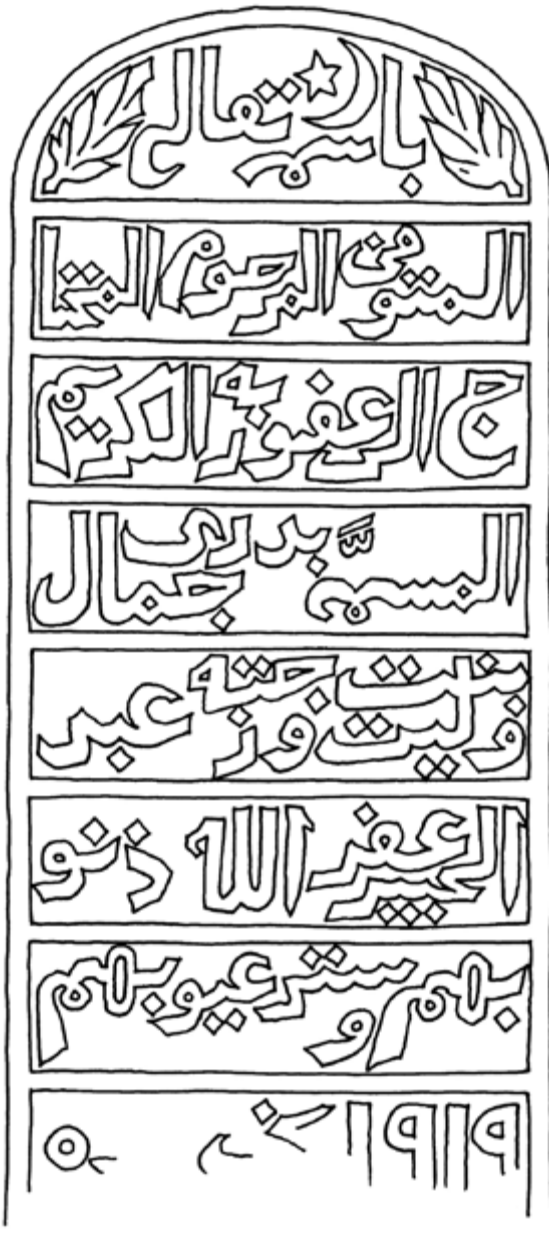
Алгы ягында (калку язулы):

هو الله	<i>Һувә Аллаһу</i>
الباقي و الغمر فاني	<i>әл-бакый вә әл-гомәр фани,</i>
هو الخى الذى	<i>һувә әл-хәййе әл-ләззи</i>
لايموت ابرا	<i>ля-йәмүт, ...</i>
شافيعة عبد	<i>Шафига Габд-</i>
الحالق قزى	<i>елхалик кызы</i>
١٩٢٠ يلده	<i>1920 елда</i>

¹ Би-исми Тәгалә – Бөек Аллаһның исеме белән.

² Әл-мөсәмми – исемләнгән.

³ Гафәрә Аллаһу зөнубиһим вә сәттәрә гоюбиһим – Аллаһ аның кимчеләкләрен гафу итсен һәм гөнаһларын ярлыкасын.

74=A

№ 76. Шәмсекамәр Гобәйдулла хатыны каберенә куелган таш, 1921 ел.

Алгы ягында (уйма язулы):

كفى بالموت	<i>Кәфә бил-мәүти [вагыйзән].</i>
لا اله الا الله محمد	<i>Лә иләһә иллә Аллах Мөхәммәд</i>
رسول الله صاحب	<i>рәсүлүллаһ, сахиб</i>
هذا القبر شمس	<i>һазә әл-кабр Шәмсе-</i>
قمر عبيد الله عين	<i>камәр Гобәйдулла Гайн-</i>
الله او على نك	<i>улла углының</i>
زوجه سى ١٩٢٠	<i>зәүжәсе 1920</i>
نجى يلدہ ٦ نچى	<i>нче елда 6 нчы</i>
اعوست ده	<i>августда</i>
ياشده ٨٠	<i>80 яшьдә</i>

№ 77. Хөббижәмал Габдессамад кызы, Сәүбан хәзрәт хатыны каберенә куелган таш, 1921 ел

Алгы ягында (уйма язулы):

لا اله الا الله	<i>Лә иләһә иллә Аллах</i>
محمد رسول الله	<i>Мөхәммәд рәсүлүллаһ,</i>
حويجامال عيصا	<i>Хөббижәмал Габ[д]есса –</i>
مات قزى ثاو	<i>мат кызы Сәү –</i>
بان حضرات	<i>бан хәзрәт</i>
جماعتى وفات	<i>жәмәгәте вафат</i>
٩ اعوسده	<i>9 август да</i>
١٩٢١ نچى يل	<i>1921 нче ел</i>
...	...

**№ 78. Хэбибрахман Габдеррахман улы каберенэ куелган таш,
1921 ел**

Алгы ягында (калку язулы):

كفى بالموت	<i>Кәфә бил-мәүти</i>
واعظا هذه المتو	<i>вагыйзән. Газә әл-мөтәвә-</i>
فى المرحوم المحتاج	<i>ффи әл-мәрхүм әл-мохтаж</i>
الى عفو ربه الكريم،	<i>илә гафу раббихи әл-кәрим,</i>
طاب الله ثراه	<i>таййәбә Аллаһу сәраһу</i>
و جعل الجنة مثواه	<i>вә жәғалә-л-жәңнәти мәсваһа</i>
المسمى حبيب	<i>әл-мөсәммил¹ Хәбиб-</i>
الرحمن بن عبد الر	<i>рахман бине Габдерр-</i>
حمن ١٩٢١ سنه	<i>ахман 1921 сәнәдә</i>

Кятиб – Искәндәр бине Бәхтияр бине Хәбибулла.

**№ 79. Кемгә куелганы билгеле булмаган таш,
1921 ел**

Алгы ягында (калку язулы):

Текст хаталы, бозык нәсех язуында башкарылган.

بسم الله الرحمن الرحيم	<i>Бисмиллаһир-рахманир-рахим.</i>
اذكر ربك الذى كنت	<i>әзкәр раббәкә әл-ләззи кәнәт</i>
عليه وايا السلام	<i>галәйһи [рузият] вә бил-ислам</i>
دينا و بمحمد نبياً	<i>динән вә би-Мөхәммәд нәбиән</i>
... و فى ...	<i>....</i>
هذا من العفو الكريم	<i>Газә мин әл-гафу әл-Кәрим</i>
... نجي يلدہ ١٩٢١	<i>1921 нче елда ...</i>

¹ Әл-мөсәммил – исемләнгән.

**№ 80. Сэггйдэ Мөхөммөдшәриф кызы каберенә куелган таш,
1921 ел**

Алгы ягында (калку язулы):

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ	<i>Бисмиллаһир-рахманир-рахим.</i>
هَذِهِ الْمَتَوَفَى الْمَر	<i>Һазә әл-мөтәвәффи әл-мәр-</i>
حُومِ الْمَحْتَاكِ إِلَى	<i>хүм әл-мохтаж илә</i>
عَفْوِ رَبِّهِ الْكَرِيمِ،	<i>гафу раббихи әл-Кәрим,</i>
الْمَسْمُومِ صَاعِدِهِ بِنْتِ	<i>әл-мөсәмми Сәггйдә бинте</i>
مُحَمَّدِ شَرِيفٍ وَ زَوْجَةِ	<i>Мөхөммөдшәриф вә зәүжәте</i>
بِحْتِيَارِ بْنِ حَبِيبِ اللَّهِ	<i>Бәхтияр бине Хәбибулла,</i>
كُتِبَتْهُ وَالِدَةُ اسْكَندَارِ	<i>кәттәбәтһү вәлидәте Искәндәр¹</i>
١٩٢١ نَجِي سَنَدِهِ ٧٨ يَاشِنْدِهِ	<i>1921 нче сәнәдә 78 яшендә</i>

Кятиб – Искәндәр бине Бәхтияр бине Хәбибулла.

**№ 81. Мәзин Нурғали Әлмөхөммәд улы каберенә куелган таш,
1921 ел**

Алгы ягында (уйма язулы):

هَذِهِ مَتَوَفَا الْمَرْحُومِ	<i>Һазә әл-мөтәвәффа әл-мәрхүм</i>
مُؤَذِّنِ نُوْرِ عَلِي	<i>мөәззин Нурғали</i>
بِنِ الْمَحْمُودِ	<i>бине Әлмөхөммәд</i>
وفاة ١٩٢١ نَجِي يَلْدِهِ	<i>вафат 1921 нче елда</i>
١ نَجِي اِبْوَلْدِهِ	<i>1 нче июлда,</i>
نُوْرِ عَلِي الْمَحْمُودِ	<i>Нурғали Әлмөхөммәд</i>
اَوْ عَلِي	<i>углы</i>

¹ Кәттәбәтһү вәлидәте Искәндәр – аны Искәндәрнең анасы яздыртты.

№ 82. Мулла Габдулла Хәлилулла улы Мөхәммәдьяров каберенә куелган таш, 1921 ел

Алгы ягында (уйма язулы):

لا اله الا الله محمد رسول الله متوفى الامام المدرس عبدوالله بن خليل
الله محمديارى نور الله مضجعه ١٩٢١ نجى يل ...

*Ла иләһә иллә Аллаһ Мөхәммәд рәсүлүллаһ, мөтәвәф-
фи әл-имам әл-мөдәррис Габдулла бине Хәлилулла
Мөхәммәдьярый, нәүвәрә Аллаһу ... 1921 нче ел ...*

№ 83. Мәзин Мөхәммәдьяр Бәхтияр улы каберенә куелган таш, 1921 ел

Алгы ягында (калку язулы):

بسم الله الرحمن	<i>Бисмиллаһир-рахманир</i>
الرحيم هذه	<i>-рахим. Газә</i>
المتوفى المرحوم	<i>әл-мөтәвәффи әл-мәрхүм</i>
المحتاج الى عفو	<i>әл-мохтаҗ илә гафу</i>
ربه الكريم المسّمى	<i>раббихә әл-кәрим әл-мөсәмми¹</i>
مؤدين محمديار	<i>мөәззин Мөхәммәдьяр</i>
بختيار او على ١٩٢١ نجى سنده	<i>Бәхтияр углы 1921 нче сәнәдә</i>

Кятиб – Искәндәр бине Бәхтияр бине Хәбибулла.

№ 84. Мөхәммәдҗан хәлфә мулла Мөхәммәдшәриф улы каберенә куелган таш, 1922 ел

Алгы ягында (уйма язулы):

ملا محمد شريف	<i>Мулла Мөхәммәдшәриф</i>
او على محمد جان حلفه	<i>углы Мөхәммәдҗан хәлфә</i>
وفات ١٩٢٢ يله ٣ اپريلدا	<i>вафат 1922 нче елда 3 апрельдә</i>

² Әл-мөсәмми – исемләнгән.

**№ 85. Райхан Мөхәммәдшәриф кызы каберенә куелган таш,
1922 ел**

Алгы ягында (калку язулы):

مرقدہ	<i>Мәркадиһә</i>
اذكر ربك	<i>әзкәр раббәкә</i>
الذى كنت عليها و بأيسلام	<i>әл-ләззи кәнәт галәйһи [рузият] вә бил-ислам</i>
دينا و بمحمد نبيا الى	<i>динән вә би-Мөхәммәд</i>
	<i>[рәсүлүллаһ нәбиян вә бил-Қуръән әмамән]¹</i>
الموتافا رايجان	<i>әл- мөтәвәффа Рәйхан</i>
بنت محمد شريف	<i>бинте Мөхәммәдшәриф</i>
المرحوم ۱۹۲۲ نچي يلدہ	<i>әл-мәрхүм 1922 нче елда</i>

Кятиб – Искәндәр бине Бәхтияр бине Хәбибулла.

**№ 86. Габдулла Ишһияз улы каберенә куелган таш,
1926 ел**

Алгы ягында (калку язулы):

كفى بالموت واعظا	<i>Кәфә бил-мәүти вагыһзән</i>
بو قبرده مدفون	<i>бу кабердә мәдфүн</i>
عبد الله اشنيانز	<i>Габдулла Ишһияз</i>
او على ۱۹۲۶ نچي	<i>углы 1926 нчы</i>
يلده ۱۴ نچي مارطده	<i>елда 14 нче мартда</i>
۱۳ سوال ۷۴ ياشده	<i>13 шәүвәл 74 яшьдә</i>

Арткы ягында (калку язулы):

*1877 нсе jilarda Төрк суqşнда bulqп
1877 нче елларда Төрек сугышында булган.*

Ташбилгенең авторы Яшерган остасы мәзин Гарифулла дип фараз ителә.

¹ Хәдис: Кем дә кем Аллаһы Тәгаләне үзенең Раббысы дип таний, исламны үзенең дине һәм Мөхәммәдне үзенең пәйгамбәре дип саний икән, аңа жәннәт вәжиб (насыб) була.

**№ 87. Сәлимжан Әхмәджан улы Халиков каберенә
куелган таш, 1936 ел**

Алгы ягында (уйма язулы):

كفى بالموت	<i>Кәфә бил-мәүти [вагыйзән],</i>
لا اله الا الله محمد	<i>лә иләһә иллә Аллах Мөхәммәд</i>
رسول الله صاحب	<i>рәсүлүллаһ, сахиб</i>
هذا القبر سليم	<i>һазә әл-кабер Сәлим-</i>
جان بن احمد	<i>жан бине Әхмәд-</i>
جان خاليكوف	<i>жан Халиков</i>
وفات ١٩٣٦	<i>вафат 1936 елда</i>
يلده ديكابر ١٠	<i>декабрь 10</i>
٦١ ياشنده ...	<i>... [61] яшендә</i>

**№ 88. Әһлиулла Гыйниятулла улы Рәхмәтуллин каберенә
куелган таш, 1946 ел**

Алгы ягында (калку язулы):

المتوفى المرحوم	<i>Әл-мөтәвәффи әл-мәрхүм</i>
المحتاج الى عفو ربه تعالى	<i>әл-мохтаҗ илә [гафу] раббихә Тәгалә</i>
المسمى اهل الله	<i>әл-мөсәмми¹ Әһлиулла</i>
بن عنيت الله رحمتوللين	<i>бине Гыйниятулла Рәхмәтуллин</i>
غفر الله ذنوبهم و ستر عيو	<i>гафәрә Аллаһу зөнү-</i>
بهم ...	<i>биһим вә сәттәрә гоюбиһим²</i>
نچى ١٩٤٦ يلدہ ... يومندہ	<i>1946 нчы елда ... йәүмәндә</i>
٦٩ ياشنده ...	<i>69 яшендә</i>

¹ Әл-мөсәмми – исемләнгән.

² Гафәрә Аллаһу зөнубиһим вә сәттәрә гоюбиһим – Аллах аның кимчеләкләрен гафу итсен һәм гөнаһларын ярлыкасын.

**№ 89. Зәйнелгабеддин Садретдин улы каберенә куелган таш,
1946 ел**

Алгы ягында (калку язулы):

المتوفى المرحوم المحتاج الى ربه تعالى المسمى زين العابدين بن صدرتدين ١٩٤٦ نچى يلده ديكابرده ٩٠ ياشنده	Әл-мөтәвәффи әл-мәрхүм әл-мохтаҗ илә [гафу] раббихә Тәгалә әл-мөсәмми Зәйнелгабетдин бине Садретдин 1946 нчы елда декабердә, 90 яшендә
---	--

**№ 90. Имамеддин Мөхәммәдзариф улы каберенә куелган таш,
1947 ел**

Алгы ягында (калку язулы):

بسم الله الرحمن الرحيم لا اله الا الله محمد رسول الله بو زيارة اياسى ايمام الدين بن محمدضاريف غفر الله ذنوبهم و ستر عيو بهم وقات ١٩٤٧ يله ١٢ مايله ٦٧ ياشنده	Бисмиллаһир-рахманир-рахим, лә иләһә иллә Аллах Мөхәммәд рәсүлүллаһ, бу зиярәт иясе Имам- еддин бине Мөхәммәдзариф гафәрә Аллаху зөнубиһим вә сәттәрә гоюбиһим вафат 1947 елда 12 майда 67 яшендә
---	--

**№ 91. Габделгани Мөхәммәди мәзин улы каберенә куелган
таш, 1955 ел**

Алгы ягында (калку язулы):

بسم الله الرحمن الرحيم المتوفى المرحوم المحتاج الى عفو ربه تعالى عبدالعنى محمدى مؤذنين او على غفر الله ذنوبهم و ستر عيو بهم ١٩٥٥ يلده	Бисмиллаһир-рахманир-рахим, әл-мөтәвәффи әл-мәрхүм әл-мохтаҗ илә [гафу] раббихә Тәгалә Габделгани Мөхәммәди мөәззин угылы гафәрә Аллаху зөнубиһим вә сәттәрә гоюбиһим 1955 елда
--	--

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
التَّوْفِيقَ الْمُرْسُومَ
الْحَيَاةَ الْبِشْرِيَّةَ
عَبْدَ الْعَزِيزِ حَمِيدِ
مَوْجِدِ الْوَعْدِ
غَفَرِ الْذُنُوبِ
وَسِرِّ عِيُونِ
1955 لاره

91=A

№ 92. Сафиулла Мөхәммәдшәриф улы каберенә куелган таш

Алгы ягында (калку язулы):

كفى بالموت	<i>Кәфә бил-мәүти [вагыйзән],</i>
اذكر ربك الذى كنت	<i>әзкәр раббәкә әл-ләззи кәнәт</i>
عليه رضيت و ابا	<i>галәйһи рузият вә бил-</i>
لاسلام ديننا و بمحمد	<i>ислам динән вә би-Мөхәммәд</i>
رسول نبياً و بالقران امام	<i>рәсулуллаһ нәбиян вә бил-Куръән әмамән¹</i>
لا اله الا الله محمد	<i>лә иләһә иллә Аллаһ Мөхәммәд</i>
رسول الله د	<i>рәсулуллаһ, д-</i>
ار الفنادان دار	<i>арелфәнадән дар-</i>
البقايه كوچدى	<i>елбәкая күчдә</i>
صفى الله محمد	<i>Сафиулла Мөхәммәд-</i>
شريف او على	<i>шәриф углы</i>

№ 93. Сәгыйдә Мөхәммәдләтәйф кызы каберенә куелган таш

Алгы ягында (калку язулы):

بسم الله الرحمن الرحيم	<i>Бисмиллаһир-рахманир-рахим.</i>
كفى بالموتى اذكر ربك	<i>Кәфә бил-мәүти вагыйзән әзкәр раббәкә</i>
الذى كنت عليه	<i>әл-ләззи кәнәт галәйһи</i>
رضيت و ابا لاسلام	<i>рузият вә билислам</i>
ديننا و بمحمد رسول	<i>динән вә би-Мөхәммәдрәсүл [Аллаһү]</i>
نبياً و بالقران امام	<i>нәбиян вә бил-Куръән әмамән²</i>
دار الفنادين دار البقايه	<i>дарелфәнадин дарелбәкая</i>
رحلت ايلدى	<i>рихләт әйләдә</i>
سعيدا محمد لطف	<i>Сәгыйдә Мөхәммәдләтәйф</i>
قزى ۱۲ ياشنده	<i>кызы 12 [яшендә]</i>

^{1,2} Хәдис: Кем дә кем Аллаһы Тәгаләне үзенең Раббысы дип таный, исламны үзенең дине һәм Мөхәммәдне үзенең пәйгамбәре дип саный икән, аңа жәннәт вәжиб (насыб) була.

№ 94. Мәликә Гыйльман кызы каберенә куелган таш

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ	<i>Бисмиллаһир-рахман-ир-рахим. Һазә әл-мөтәвәффи</i>
المرحوم المحتاج الى	<i>әл-мәрхүм әл-мохтаҗ илә</i>
عفو ربه الكريم طاب	<i>гафу раббихә әл-Кәрим таййәбә</i>
الله تراها و جعل	<i>Аллаһу сәраһу вә җәғал-</i>
الجنة مثواها المسّمى	<i>әл-җәннәти мәсваһа әл-мөсәмми¹</i>
مليكه علمان قزى	<i>Мәликә Гыйльман кызы</i>

Кятиб – Искәндәр бине Бәхтияр бине Хәбибулла.

№ 95. Ишнияз Бикмөхәммәд улының [кызы Ай- ...] каберенә куелган таш, [1900] ел

Алгы ягында (калку язулы):

Текст хаталы, бозык нәсех язуында башкарылган.

١٩٠٠ يوزده	<i>1900 йөздә</i>
... اعوذ	<i>... . Әгузе</i>
بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ دَارُ الْفَنَادِينِ دَارُ الْبَقِيَا مَارْحُومٌ أَوْ لَدَى بِنْتِ إِشْنِيَازِ بِيكٍ مُحَمَّدٌ أَوْ عَلَى أَى ...	<i>билләһи мин әш-шәйтән ир-раҗим. Бисмиллаһир ир-рахман ир-рахим. Лә иләһә иллә Аллаһ Мөхәммәд рәсүлүллаһ, дарелфәнадин дарелбәкая мәрхүм[ә] улды бинте Ишнияз Бик-мөхәммәд углы Ай- ...</i>
... حمل ... ننك	<i>... хәмәл ...нең</i>
١٣ نچى كوننده	<i>13 нче көнендә</i>
٨٠ نچى ياشنده	<i>80 нче яшендә</i>

¹ Әл-мөсәмми – исемләнгән.

№ 96. Фәтхеддин Фәхреддин улы каберенә куелган таш

Текст хаталы, бозык нәсех язуында башкарылган.

Алгы ягында (калку язулы):

مرقدہ	Мәркадиһә,
لا اله الا الله محمد رسول	лә иләһә иллә Аллах Мөхәммәд рәсул-
الله اذكر ربك الذي كنت عليه	уллаһ, әзкәр раббәкә әл-ләззи кәнәт галәйһи
رضت و بالاسلام	рузият вә билислам
دينا و بمحمد رسول	динән вә би-Мөхәммәдрәсүл
الله نبياً و بالقران امام	Аллаһү нәбиян вә бил-Куръән амамән ¹
موتاو افا فتح الد	мөтәвәффа Фәтхед-
ين فحر الدين	дин Фәхреддин
او على	углы

№ 97. Габдессаттар Гатаулла улы каберенә куелган таш, 1974 ел

Алгы ягында (калку язулы):

المتوفى المرحوم	Әл-мөтәвәффи әл-мәрхүм
المحتاج الى عفو ربه تعالى	әл-мохтаҗ илә гафу раббиһә Тәгалә
المسمى عبدالستار	әл-мөсәмм ² Габдессаттар
بن عطاءالله غفر الله	бине Гатаулла гафәрә Аллаху
ذنوبهم و ستر عيو بهم	зөнубиһим вә сәттәрә гоубиһим ³
بو زيارة اياسى ...	бу зиярәт иясене ...
.....	рәхмәтендин ... ,
يا وفقاً بقبرى متقاً	йа вакыйфән би-кабри, мөтәфәккирән
بامرى بالامسى كنت مثلك غدى	би әмри, бил-әмси күнтү мисликә, гадән
تصير مثلى	тәсайир мисли,
١٩٧٤ سنه ٨٥ ياشنده	1974 сәнә 85 яшендә

¹ Хәдис: Кем дә кем Аллаһы Тәгаләне үзенең Раббысы дип таный, исламны үзенең дине һәм Мөхәммәдне үзенең пәйгамбәре дип саный икән, аңа жәннәт вәжиб (насыйб) була.

² Әл-мөсәмм^и – исемләнгән.

³ Гафәрә Аллаху зөнубиһим вә сәттәрә гуубиһим – Аллаху аларның гөнаһларын һәм гаепләрен кичерсен.

14. Турмай (Кайраклы) авылы

№ 98. Шәмсекәмал Мөхәммәдкәрим хатыны каберенә куелган таш, 1914 ел

Алгы ягында (уйма язулы):

اعوذ بالله من الشيطان الرجيم	Әгузе билләһи мин әш-шәйтән ир-раҗим.
بسم الله الرحمن الرحيم	Бисмилләһир ир-рахман ир-рахим.
لا اله الا الله محمد رسول الله	Лә иләһә иллә Аллах Мөхәммәд рәсүдуллаһ,
هذه القبر شمس كمال	һазә әл-кабер Шәмсекәмал
وفات ١٩١٤ سنه	вафат 1914 сәнәдә
محمدكريم جماعتى	Мөхәммәдкәрим җәмәғәте
سينتابرده	сентябердә

№ 99. Биби Сәгыйдә Мөхәммәдвафа хатыны каберенә куелган таш, 1921 ел

Алгы ягында (калку язулы):

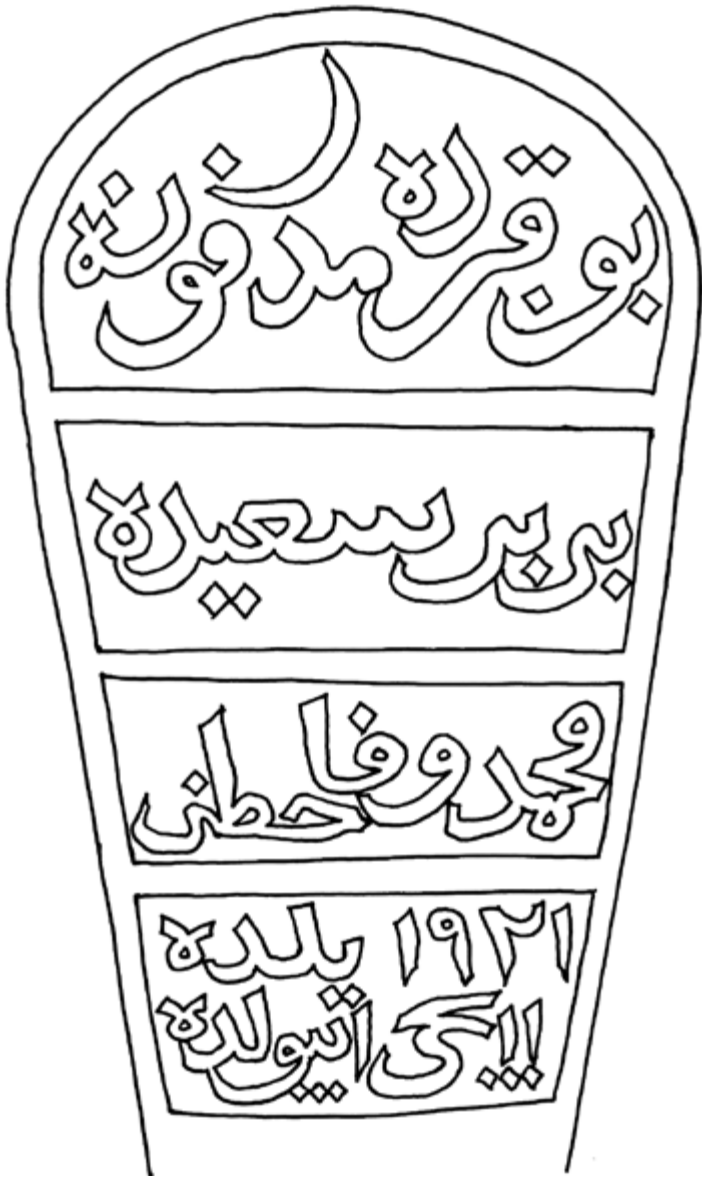
بو قبرده مدفونه	Бу кабердә мәдфүнә
بى بى سعيده	Биби Сәгыйдә
محمد وفا حطنى	Мөхәммәдвафа хатыны
١٩٢١ يلدہ	1921 елда
١١ نچى ابيولده	11 нче июлдә

Ташбилге Яшерган авылы осталары тарафыннан башкарылган дип фараз ителә.

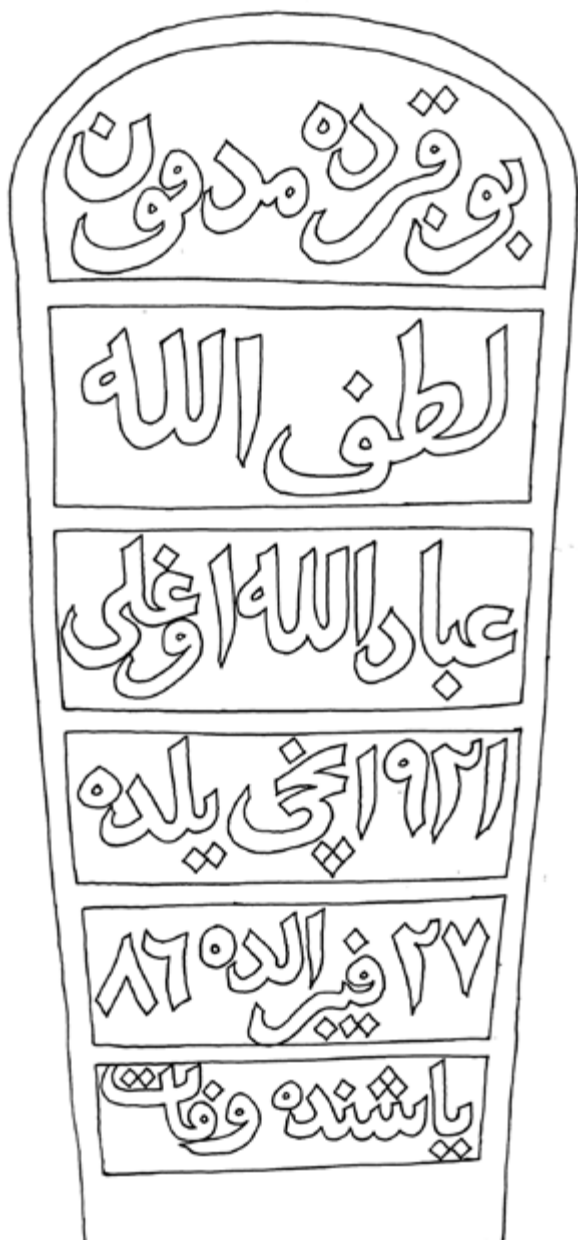
№ 100. Лотфулла Гыйбадулла улы каберенә куелган таш, 1921 ел

Алгы ягында (калку язулы):

بو قبرده مدفون	Бу кабердә мәдфүн
لطف الله	Лотфулла
عباد الله اوغلى	Гыйбадулла углы
١٩٢١ نچى يلدہ	1921 нче елда
٢٧ فيبرالده ٨٤	27 февральдә 86
ياشندہ وفات	яшендә вафат

99=A

100=A

**№ 101. Фатыйма Габделкадыйр кызы каберенэ куелган таш,
1930 ел**

Алгы ягында (калку язулы):

بو قبرده	<i>Бу кабердә</i>
مدفونه فاطمه	<i>мәдфүнә Фатыйма</i>
عبد القادر قزى	<i>Габделкадыйр кызы,</i>
لطف الله خاتونى	<i>Лотфулла хатыны</i>
۱۹۳۰ نچى يلدە	<i>1930 нчы елда</i>
۷ نچى عنوارده	<i>7 нче гыйнварда</i>

**№ 102. Сәвия Гәрәй кызы каберенэ куелган таш,
1938 ел**

Алгы ягында (уйма язулы):

الله احد	<i>Аллаһу ахәд,</i>
لا اله الا الله	<i>лә иләһә илля Аллаһ</i>
محمد رسو	<i>Мөхәммәд рәсү –</i>
ل الله وفاة	<i>луллаһ, вафат</i>
سويه گراى قزى	<i>Сәвия Гәрәй кызы</i>
حه لكاي اولى	<i>Хәлекәй авылы</i>
۱۹۳۸ يلدە ۸	<i>1938 елда</i>
۵۰ ياشينده	<i>[50] яшендә</i>

15. Хэлэкэй авылы

№ 103. Хажы Бәхтияр Мөхәммәдьяр улы каберенә куелган таш, 1914 ел.

Алгы ягында (калку язулы):

كفى بالموتى واعظا هذه التربة الشريفة بندهء غريب يرجو من رحمة الله البارى الحاج الحرمين امام المسلمين بختيار محمديار او على من ... النقشبنديه مدفون ۱۹۱۴ نجى سنه من تاريخ نجى نويابرده ۵۸ ياشنده ۱۰	<i>Кәфә бил-мәүти вагыйзән һәзиһи әт-тәрбәт әш-шәрифәт бәндәи гариб йәржү мин рәхмәтуллаһи бари¹ әл-хажси Бәхтияр Мөхәммәдьяр угылы мин ... ән-нәкышьбәнд[ия] мәдфүн 1914 нче сәнә мин тарих 10 нчы ноябрьдә 58 яшендә</i>
--	--

Кятиб – Латыйпов Шәймөхәммәд.

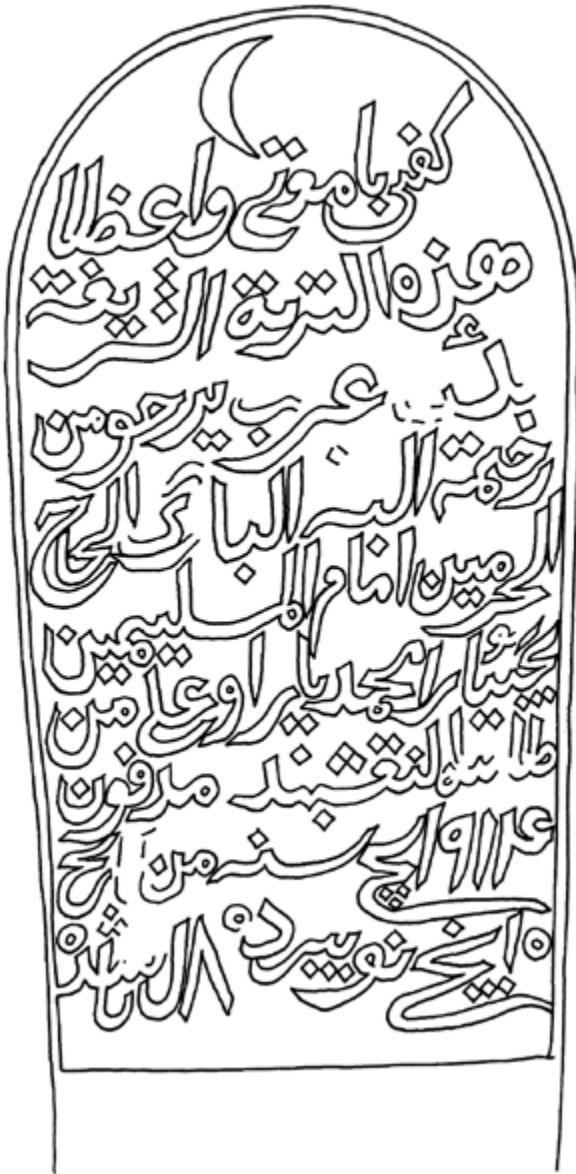
№ 104. Гыйниятулла Фәтхулла улы каберенә куелган таш, 1918 ел

Алгы ягында (калку язулы):

كفى بالموت واعظا هذه التربة الشريفة يرجو من رحمة الله البارى عنيتو الله ابن فتح الله مدفون ۱۹۱۸ نجى سنه من تاريخ مسيحيه ۲۸ نجى مارط ۶۲ ياشنده	<i>Кәфә бил-мәүти вагыйзән һәзиһи әт-тәрбәт әш-шәрифәт [бәндәи гариб] йәржү мин рәхмәт- уллаһи бари² Гыйният – улла ибне Фәтхулла мәдфүн 1918 нче сәнә мин тарих мәсихия 28 нче март 62 яшендә</i>
---	---

Кятиб – Латыйпов Шәймөхәммәд.

^{1, 2} Бәндә гариб йәржү мин рәхмәт Аллаһи әл-Бари – Мескен бәндә Аллаһының рәхмәтенә өмет итә.

103=A

104=A

16. Шәкәр (Югары Шәкәр, Түбәнге Шәкәр, Бүләк)

№ 105. Алтынбай Кыдрач улы каберенә куелган таш, 1865 ел

Алгы ягында (уйма язулы):

بسم الله الرحمن الرحيم	<i>Бисмиллаһир-рахманир-рахим</i>
دار الفنادان دار البقايه	<i>дарелфәнадән дарелбәкая</i>
رحلت قلدى	<i>рихләт кылды</i>
الطونباى بن قذراچ	<i>Алтынбай бине Кыдрач*</i>
١٨٥٦ نچى سنهده	<i>1865 нче сәнәдә,</i>
انا لله و اليه راجعون	<i>инна лилләһи вә иләйһи раҗигун¹</i>

* Төрки (татар) исемнәре: *Кыдрач, Бабич, Тәтегәч, Калкач, ...*

№ 106. [Мифтахеддин] Алтынбай улы каберенә куелган таш, [1903] ел

Алгы ягында (уйма язулы):

اعوذ بالله	<i>Әгузе билләһи</i>
من الشيطان	<i>мин ши-шәйтән</i>
الرجيم بسم الله	<i>ир-раҗим. Бисмиллаһ –</i>
الرحمن الرحيم	<i>ир ир-рахман ир-рахим.</i>
لا اله الا الله محمد رسول الله	<i>Лә иләһә иллә Аллаһ Мөхәммәд рәсүлүллаһ,</i>
... مفتاح الدين	<i>... Мифтахеддин</i>
... بن الطنباى ...	<i>бине Алтынбай ...</i>
دار الغنادان دار	<i>дарелфәнадән дар –</i>
البقايه رحلت قيلدى	<i>елбәкая рихләт кылды.</i>

¹ *Инна лилләһи вә иләйһи раҗигун* – (Коръән, «Бәкарә» сүрәсе, 155 нче аят) – Аллаһ тарафыннан җаратылганбыз һәм аның хозурына кайтабыз.

**№ 107. Акназар бине Котлыәхмәд каберенә куелган таш,
1338 һижри ел / 1920 миладиде ел**

Алгы ягында (калку язуды):

اعوذ بالله من الشيطان الرجيم بسم الله الرحمن الرحيم
لا اله الا الله محمد رسول الله
صلى الله ... وسلم
صاحب القبر مرحوم
اقتنازار بن قوتلى احمد
وفات ۱۹۲۰ سنه ميلاديه ۲۸ سنتابرده

*Әгузе билләһи мин әш-шәйтән ир-раҗим. Бисмилләһир
ир-рахман ир-рахим.*

*Лә иләһә иллә Аллах Мөхәммәд рәсүлүллаһ,
салаллаһу ... вәссәләм
сахиб әл-кабер мәрхүм
Акназар бине Котлыәхмәд
вафат 1920 сәнә милядия 28 сентябрьдә*

Ташның ике як кабыргасында да гарәп телендә язудар бар:

... ۱۳۳۸ سنه هجريه ۲۳ 1338 сәнә һижрия 23 ...

**№ 108. Мостафа Салих улы каберенә куелган таш,
1920 ел**

Алгы ягында (уйма язуды):

اعوذ بالله من الشيطان الرجيم	Әгузе билләһи мин әш-шәйтән ир-раҗим.
بسم الله الرحمن الرحيم	Бисмилләһир ир-рахман ир-рахим.
الله لا اله ¹
وفات مصطفا صا	вафат Мостафа Са-
لح او على ۱۹۲۰ نچي يلده	лих углы 1920 нче елда
نويابر ننگ ۲۰ سنده ۷۱ ياشنده	ноябрьнең 20 сәндә 71 яшендә

¹ Бәкара сүрәсе 255 аять.

№ 109. Габдеррахим Өхмәдсафа улы Байназаров каберенә куелган таш, 1921 ел

Алгы ягында (уйма язулы):

اعوذ بالله من الشيطان الرجيم	Әгузе билләһи мин әш-шәйтән ир-раҗим.
بسم الله الرحمن الرحيم	Бисмиллаһир ир-рахман ир-рахим.
لا اله الا الله محمد رسول الله	Лә иләһә иллә Аллаһ Мөхәммәд рәсүлүллаһ,
عبدالرحيم ملا احمدصفا باينازارف	Габдеррахим мулла Өхмәдсафа Байназаров
سنة هجرية دنياعه كيلگه... ۱۳۳۷ يل	сәнә һижриять дөнъяга килгә[н] ... 1337 ел
وفات ۵۶ ياشنده ۱۹۲۱ ...	вафат 56 яшендә 1921 ...

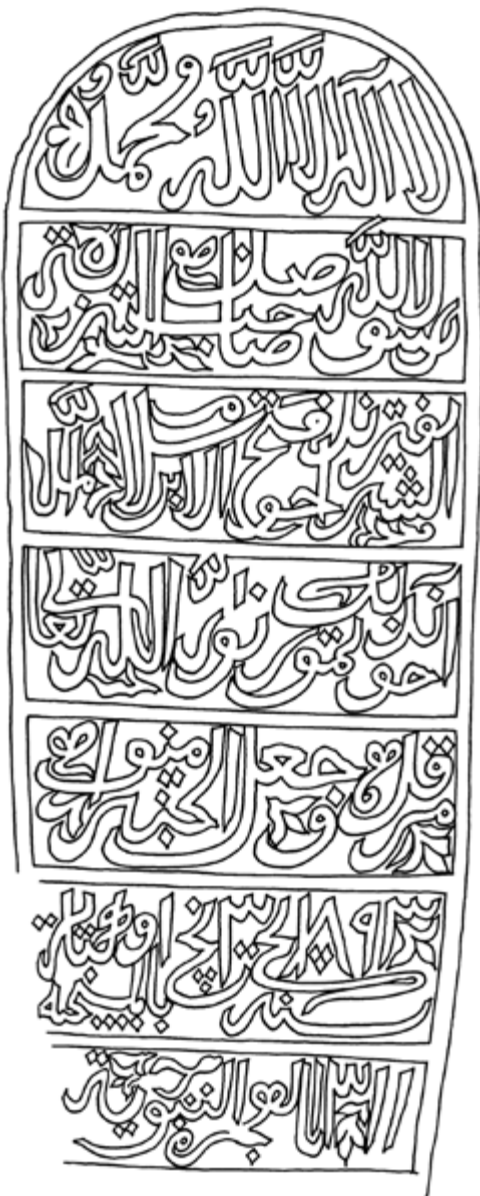
17. Яңгырчы авылы

№ 110. Сәидбатгал Сәмигулла улы каберенә куелган таш, 1879 ел

Алгы ягында (калку язулы):

لا اله الا الله	Лә иләһә иллә Аллаһ
محمد رسول الله	Мөхәммәд рәсүлүллаһ,
هذه التربة سيد بطل	һәзиһи әт-тәрбәт Сәидбаттал
بن سميع الله	бине Сәмигулла
المتوفى ۱۸۷۹ سنه ...	әл-мөтәвәффи 1879 сәнә
طيب الله ثراه	Таййәбә Аллаһу сәраһу
و جعل الجنة مثواه	вә җәғалә-л-җәннәти мәсваһу ¹

¹ Таййәбә Аллаһу сәраһу вә җәғалә-л-җәннәти мәсваһу – Аллаһ туфрагын яхшы итсен һәм актык урынын җәннәт кылсын.

111=A

№ 111. Ахунд Фэтхелислам дамулла ахунд Тимербэк улы каберенә куелган таш, 1893 ел

Алгы ягында (калку язулы):

لا اله الا الله محمد	<i>Лә иләһә иллә Аллаһу Мөхәммәд</i>
رسول الله صاحب هذه التربة	<i>рәсүлүллаһ сахиб һәзиһи әт-төрбәт</i>
الشريفة احوند فتح الاسلام داملا بن	<i>әш-шәрифәт ахунд Фәтхелислам дамулла бине</i>
احوند تموريك نور الله تعالى	<i>ахунд Тимербәк нәвәрә Аллаһу Тәгалә</i>
مرقد و جعل الجنة مثواه	<i>мәрқадь вә җәғәлал-җәңнәти мәсваһу</i>
١٨٩٣ نجي سنة ٣ نجي اوكتابر با	<i>1893 нче сәнә 3 нче октябрь бил-</i>
لمسيحيه	<i>мәсихия</i>
١٣١١ بالهجرة النبوية	<i>1311 бил-хиҗрәтел-нәбүәт</i>

№ 112. Вәлиәхмәд Мөхәммәдйосыф улы каберенә куелган таш, 1897 ел

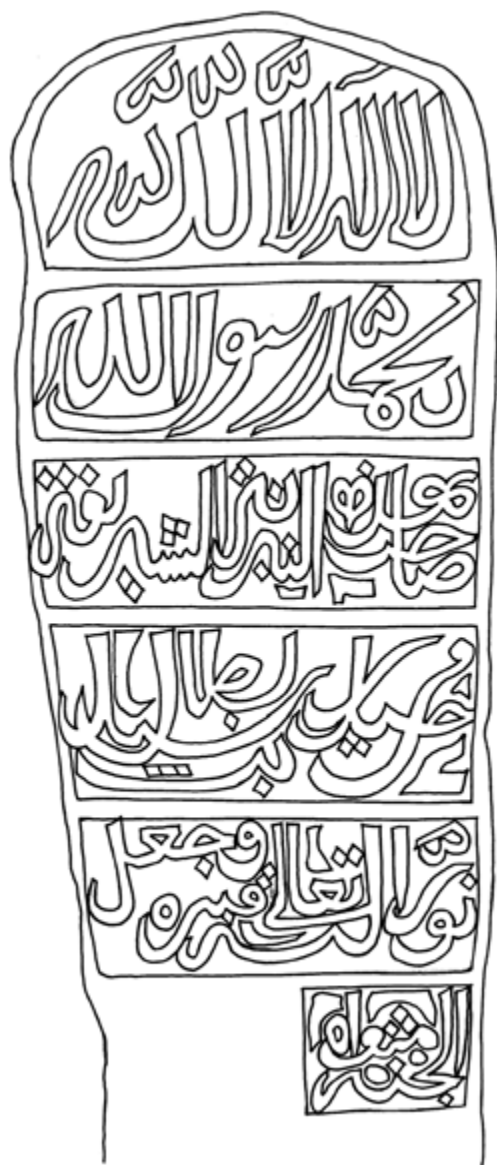
Алгы ягында (уйма язулы):

١٨٩٧ يله	<i>1897 елда</i>
ولى احمد محمد	<i>Вәлиәхмәд Мөхәммәд –</i>
يوسف او على	<i>Йосыф угылы</i>

№ 113. Исламморад Искәндәр улы каберенә куелган таш, 1899 ел

Алгы ягында (калку язулы):

لا اله الا الله محمد رسول الله	<i>Лә иләһә иллә Аллаһу Мөхәммәд рәсүлүллаһ,</i>
صاحب هذه التربة	<i>сахиб һәзиһи әт-төрбәт</i>
اشريفة اسلام مراد بن	<i>әш-шәрифәт Исламморад бине</i>
اسكندر نور الله تعالى	<i>Искәндәр, нәүвәрә Аллаһу Тәгалә</i>
مرقده و جعل الجنة مثواه	<i>мәрқадихә вә җәғәлал-җәңнәти мәсваһу</i>
المتوفى ١٨٩٩ نجي سنة ٣ ديكاير	<i>әл-мәтәвәффи 1899 нчы сәнә 3 декабрь</i>

№ 114. Мөхөммөдшәриф Сәидбаттал улы каберенә куелган таш, 1899 ел

Алгы ягында (калку язуды):

لا اله الا الله محمد رسول الله صاحب هذه التربة اشريفة	<i>Лә иләһә иллә Аллаһу Мөхәммәд рәсүлүллаһ, сахиб һәзиһи әт-төрбәт әш-шәрифәт</i>
محمد شريف بن سيد بطّال نور الله تعالى مرقده و جعل الجنة مثواه المتوفى ١٨٩٩ نجى سنة ٤ مارط	<i>Мөхәммәдшәриф бине Сәидбаттал, нәүвәрә Аллаһу Тәгалә мәркадиһә вә жәғаләл-жәннәти мәсваһу әл-мөтәвәффи 1899 нчы сәнәти 4 март</i>

№ 115. Мирхәйдәр Сәидбаттал улы каберенә куелган таш

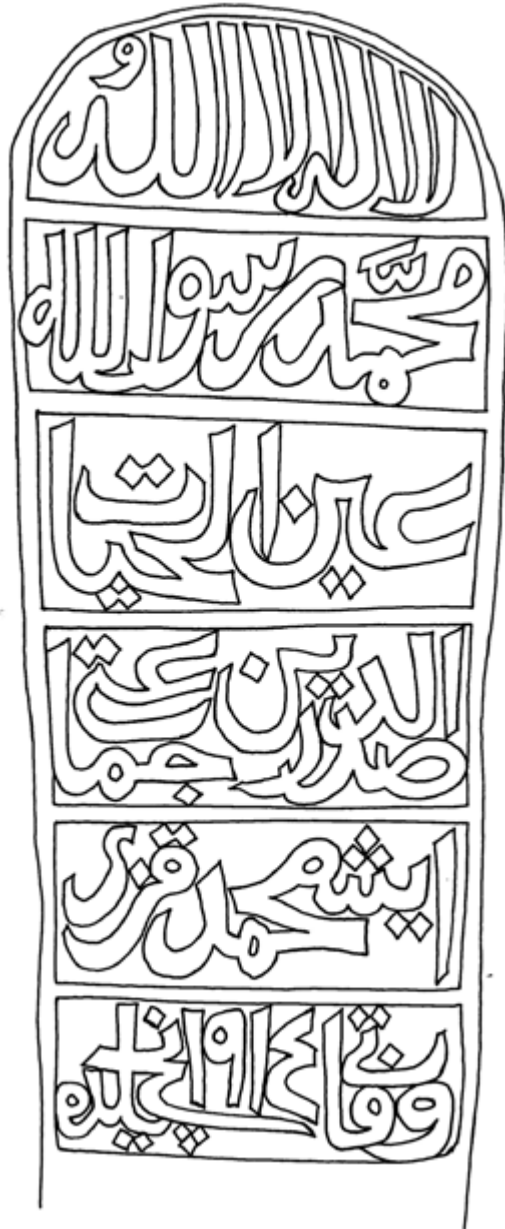
Алгы ягында (калку язуды):

لا اله الا الله محمد رسول الله صاحب هذه التربة الشريفة في حيدر بن سيد بطال نور الله تعالى قبره و جعل الجنة مثواه	<i>Лә иләһә иллә Аллаһу Мөхәммәд рәсүлүллаһ сахиб һәзиһи әт-төрбәт әш-шәрифәт фи Хәйдәр бине Сәидбаттал нәвәрә Аллаһу Тәгалә мәркадә вә жәғалә- әл-жәннәти мәсваһу</i>
---	--

№ 116. Гайнелжәмал Ишмөхәммәд кызы каберенә куелган таш, 1914 ел

Алгы ягында (калку язуды):

لا اله الا الله محمد رسول الله عين الحيات صدر الدين جماعتي ايشمحمد قزى وفاتى ١٩١٤ نجى يلدә	<i>Лә иләһә иллә Аллаһу Мөхәммәд рәсүлүллаһ Гайнелхәят Садреддин жәмәгәте Ишмөхәммәд кызы вафаты 1914 нче елда</i>
---	--

116=A

**№ 117. Жиһангир Искәндәр улы каберенә куелган таш,
1930 ел**

Алгы ягында (уйма язулы):

۱۹۳۰ یلده	1930 елда
وفات عنوارده	вафат гыйнварда
جهان گير	Жиһангир
اسکندر	Искәндәр
او علی ۶۷ یاشنده	углы 67 яшендә

Сул ягында (уйма язулы):

ای قرداشلار روحما خیر دعا قلغز

Әй кардәшләр рухыма хәер дога кылыгыз

**№ 118. Габделәхәт Миңлегали улы каберенә куелган таш,
1932 ел**

Сул ягында (уйма язулы):

بسم الله الرحمن الرحيم	Бисмиллаһир ир-рахман ир-рахим.
لا اله الا الله محمد رسول الله	Лә иләһә иллә Аллаһ Мөхәммәд рәсүлүллаһ,
دار الغنادين دار البقيه	дарелфәнадин дарелбәкәя
كوچدى عبدالاحت بن	күчдә Габделәхәд бине
منكنى على ۱۹۳۲ يل	Миңнегали 1932 ел,
ياز عوچى كه ريم	язгучы Кәрим

**№ 119. Нафига Әбү Талиб кызы каберенә куелган таш,
1933 ел**

Алгы ягында (калку язулы):

لا اله الا الله محمد	Лә иләһә иллә Аллаһ Мөхәммәд
رسول الله نافعہ	рәсүлүллаһ, Нафига
ابوطالب قزى كرم	Әбүталиб кызы, Кәрәм –
الدين جماعتى وفات	еддин жәмәгәте вафат
۱۹۳۳ نچى یلده	[1933 нче елда]

**№ 120. Сәйфеддин улы каберенә куелган таш,
1938 ел**

Сул ягында (уйма язулы):

لا اله الا الله	<i>Лә иләһә иллә Аллаһ</i>
محمد رسول الله	<i>Мөхәммәд рәсүлүллаһ,</i>
۱۹۳۸ نجی یل ۱ عنوارده	<i>1938 нче ел 1 гыйнварда</i>
وفات بولدی	<i>вафат булды</i>
سیف الدین او علی	<i>Сәйфеддин углы</i>
...	...

**№ 121. Кәрәмеддин Фәсыхеддин улы каберенә куелган таш,
1938 ел**

Алгы ягында (калку язулы):

لا اله الا الله محمد	<i>Лә иләһә иллә Аллаһ Мөхәммәд</i>
رسول الله كرم	<i>рәсүлүллаһ, Кәрәме-</i>
الدين فصیح الدين	<i>ддин Фәсыхеддин</i>
او غلبننگ قبريدر	<i>углының кабередер,</i>
... ۱۹۳۸	<i>1938 ...</i>

18. Яшерган авылы

**№ 122. Төхфәтулла Дәүләтьяров каберенә куелган таш,
[1850] ел**

Алгы ягында (калку язулы):

اعوذ بالله من الشيطان الرجيم ...

Әгузе билләһи мин әш-шәйтән ир-раҗим ...

**№ 123. Төхфәтулла Мортаза улы каберенә куелган таш,
1850 ел**

Алгы ягында (калку язулы):

هذا مرقد	<i>Газә мәркадъ</i>
المتوفى تحفة الله	<i>әл-мөтәвәффи Төхфәтулла</i>
بن مرتضى	<i>бине Мортаза</i>
... ميلاد ... ١٨٥٠	<i>1850 [сәнә] милядия</i>
...	...

**№ 124. Мөхәррәм Фәйзулла улы каберенә куелган таш,
1856 ел**

Алгы ягында (калку язулы):

لا اله الا الله	<i>Лә иләһә иллә Аллах</i>
محمد رسول الله دار	<i>Мөхәммәд рәсүлүллаһ, дар-</i>
الغنادين دار البقا	<i>елфәнадин дарелбәка-</i>
به رحلت اولدى محرم	<i>я рихләт улды Мөхәррәм</i>
بن فيض الله عفر الله	<i>бине Фәйзулла гафәрә Аллаһу</i>
تعالى ذنوبهما	<i>Тәгалә зәнубиһәма</i>
١٨٥٦ يلده اييول تنك ٣	<i>1856 елда июльнең 3</i>

**№ 125. Ләтыйфә Хәйрулла хатыны каберенә куелган таш,
1289 һижри сәнә/1872-1873 милади еллар**

Алгы ягында (калку язулы):

لا اله الا الله محمد رسول	<i>Лә иләһә иллә Аллах Мөхәммәд рәсүл-</i>
الله اسعدى الله تعالى	<i>уллаһ, әсгаде Аллаһу</i>
... لطيفه	<i>... Ләтыйфулла</i>
زوجى حير الله ١٢٨٩	<i>зәүжәи Хәйрулла 1289</i>

**№ 126. Мөхәммәдҗан хатыны каберенә куелган таш,
1903 ел**

Алгы ягында (калку язуды):

١٩٠٣ يلدە لا اله الا الله محمد رسول الله دار الفنادين دار البقايا رحلت ايلدى
ماغفاروض زوج محمدجان اسعدى الله تعالى فى الدارين

*1903, лә иләһә иллә Аллах Мөхәммәд рәсүлүллаһ, да-
релфәнадин дарелбәкәя рихләт итде
[Магфаруз] зәүҗ Мөхәммәдҗан
асгаде Аллаһу Тәгалә фи әд-диярин¹*

**№ 127. Миңлебай Мөхәммәдҗан улы каберенә куелган таш,
1914 ел**

Алгы ягында (калку язуды):

اعوذ بالله من الشيطان الرجيم ...
Әгузе билләһи мин әш-шәйтән ир-раҗим ...

Сул ягында (калку язуды):

منكلى باى محمد جان ١٩١٤ نچى يلدە
Миңлебай [Мөхәммәдҗан углы]

**№ 128. Вәлиулла Төхфәтулла улы каберенә куелган таш,
1908 ел**

Алгы ягында (калку язуды):

كفى بالموت واعظا هذه التربة الشريفة للمتوفى المرحوم ولى الله بن تحفت الله غفر الله ذنوبهما و ستر ... ١٩٠٨ ...	<i>Кәфә бил-мәүти вагыйзән², һәзиһи әт-тәрбәт әш-шәрифәт лил-мәтәвәффи әл-мәрхүм Вәлиулла бине Төхфәтулла, гафәрә Аллаһу зөнү- биһим вә сәттәрә гоюбиһим³ ... 1908 ...</i>
--	--

¹ Әсгаде Аллаһу Тәгалә фи әд-диярин – Аллаһы Тәгалә мәрхүмәне фани һәм бакый дөньяда да бәхетле итсен.

² Кәфә бил-мәүт вагыйзән – Үлем – зирәк укытучы.

³ Гафәрә Аллаһу зөнүбиһим вә сәттәрә гоюбиһим – Алллаһ аның кимчелекләрен гафу итсен һәм гөнаһларын ярлыкасын.

**№ 129. Мөхәммәдвәли Гыйзамәт улы каберенә куелган таш,
1908 ел**

Алгы ягында (калку язулы):

كفى بالموت واعظا	<i>Кәфә бил-мәүти вагыйзән,</i>
هذه التربة الشريفة للمتو	<i>Һәзиһи әт-тәрбәт әш-шәрифәт лил-мәтәвәф-</i>
فى المرحوم محمد ولى بن	<i>фи әл-мәрхүм Мөхәммәдвәли бине</i>
عظامه غفر الله ذنو	<i>Гыйзамәт гафәрә Аллаһу Тәгалә зөнү-</i>
بهم و ستر الله غيو	<i>биһим вә сәттәра гүйү-</i>
بهما ١٩٠٨	<i>биһима 1908</i>

**№ 130. Нәжмеддин Шәрәфеддин улы каберенә куелган таш,
1909 ел**

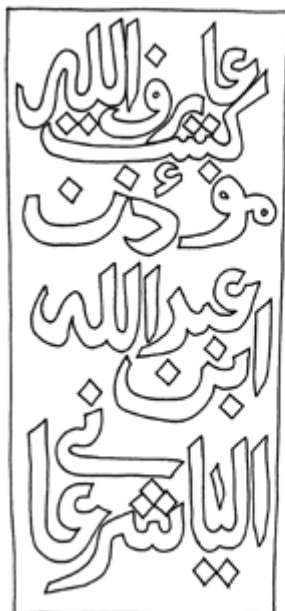
Алгы ягында (калку язулы):

كفى بالموت واعظا	<i>Кәфә бил-мәүти вагыйзән,</i>
هذه التربة الشريفة	<i>Һәзиһи әт-тәрбәт әш-шәрифәт</i>
للمتوفى المرحوم نجم	<i>лил-мәтәвәффи әл-мәрхүм Нәжм –</i>
الدين بن شراف الدين	<i>еддин бине Шәрәфеддин</i>
غفر الله ذنوبهما	<i>гафәрә Аллаһу Тәгалә зөнубиһима</i>
١٩٠٩ نجى يلدا	<i>1909 нчы елда</i>

**№ 131. Әсхабжәмал Йосыф кызы каберенә куелган таш,
1913 ел**

Алгы ягында (калку язулы):

كفى بالموت واعظا	<i>Кәфә бил-мәүти вагыйзән</i>
هذه التربة الشريفة	<i>Һәзиһи әт-тәрбәт әш-шәрифәт</i>
للمتوفى المرحومة	<i>лил-мәтәвәффи әл-мәрхүмәт</i>
اصحاب جمال بنت	<i>Сахибжәмал бинте</i>
يوسف زوجة	<i>Йосыф зәүжәте</i>

131=Б

131=Г

131=A

صافى الله بن نعمت الله	<i>Сафиулла бине Нигъматулла</i>
نور الله مرقد هما	<i>нәүвәрә мәрқадь һөма</i>
١٣٣١ نچى سنة هجرية	<i>1331 нче сәнәти һижрияти</i>
٢٥ نچى صفرده	<i>25 нче сәфәрдә</i>
٧٦ ياشنده	<i>76 яшендә</i>

Кятиб – Гарифулла мәзин ибне Габдулла әл-Яшергани.

Сул ягында (калку язулы):

١٩١٣ سنة ميلا ديه *1913 сәнәти милядия*

Уң ягында (калку язулы):

كتب عارف الله مؤذن ابن عبد الله الياشر عانى

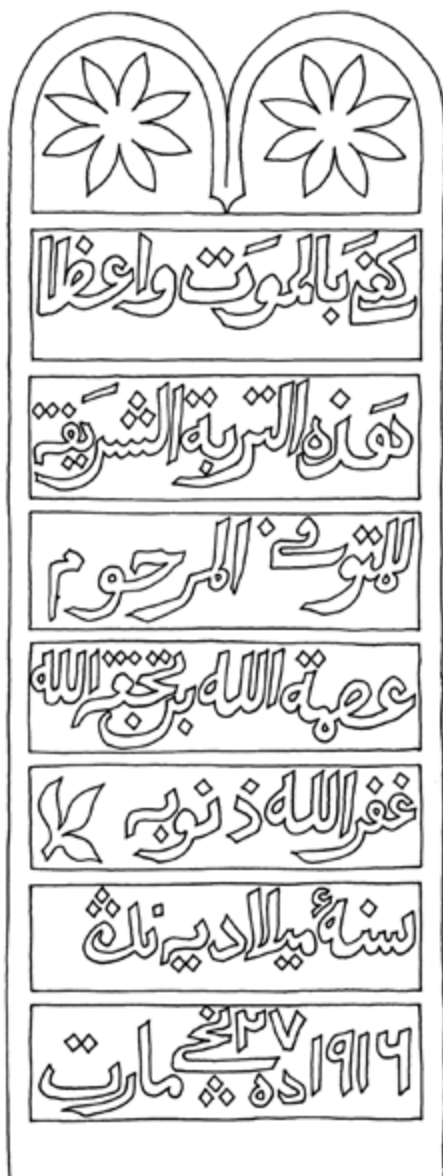
Кәтәбәһү Гарифулла мәәззин ибне Габдулла әл-Яшергани

№ 132. Мәбрүрә мулла Әхмәдвәли кызы каберенә куелган таш, 1916 ел

Алгы ягында (калку язулы):

الخلاق الباقي	<i>Әл-хәллякь әл-бакый,</i>
المرحومة المغفورة	<i>әл-мәрхүмәт әл-мәгьфүрәт</i>
مبروره بنت ملا احمد ولى	<i>Мәбрүрә бинте мулла Әхмәдвәли,</i>
زوجة مفتاح الدين	<i>зәүжәте Мифтахеддин</i>
دار الفنادين دار البقاية	<i>дарелфәнадин дарелбәкая</i>
رحلت ايندى تعمد ها	<i>рихләт итде тәгаммеде һа</i>
الله تعالى بغفرانه	<i>Аллаһы Тәгалә би-гофраниһи</i>
واسكنه بحبوحه جنانه	<i>вә эскәнәһә би-хөбүхәти жәнәнәһи¹</i>
١٩١٦ سنة ١٢ نچى نويه بر	<i>1916 сәнә 12 нче ноябрь</i>
٧٦ ياشنده	<i>76 яшендә</i>

¹ Тәгаммеде һа Аллаһы Тәгалә би-гофраниһи вә эскәнәһә би-хөбүхәти жәнәнәһи – Аллаһы Тәгалә аның гөнаһларын кичерсен.

133=A

№ 133. Гыйсмәтулла Төхфәтулла улы каберенә куелган таш, 1916 ел

Алгы ягында (калку язулы):

كفى بالموت واعظا	<i>Кәфә бил-мәүти вагыйзән</i>
هذه التربة الشريفة	<i>Һәзиһи әт-тәрбәт әш-шәрифәт</i>
للمتوفى المرحوم	<i>лил-мәтәвәффи әл-мәрхүм</i>
عصمة الله بن تحفة الله	<i>Гыйсмәтулла бине Төхфәтулла</i>
غفر الله ذنوبه	<i>гафәрә Аллаһу зәнүбиһә</i>
سنه ميلاديه	<i>сәнәи милядиянең</i>
٢٧ نجي مارط	<i>1916 да 27 нче март</i>

№ 134. Камәрәддин Хәснәддин улы Дәүләтъяров каберенә куелган таш, 1916 ел

Алгы ягында (калку язулы):

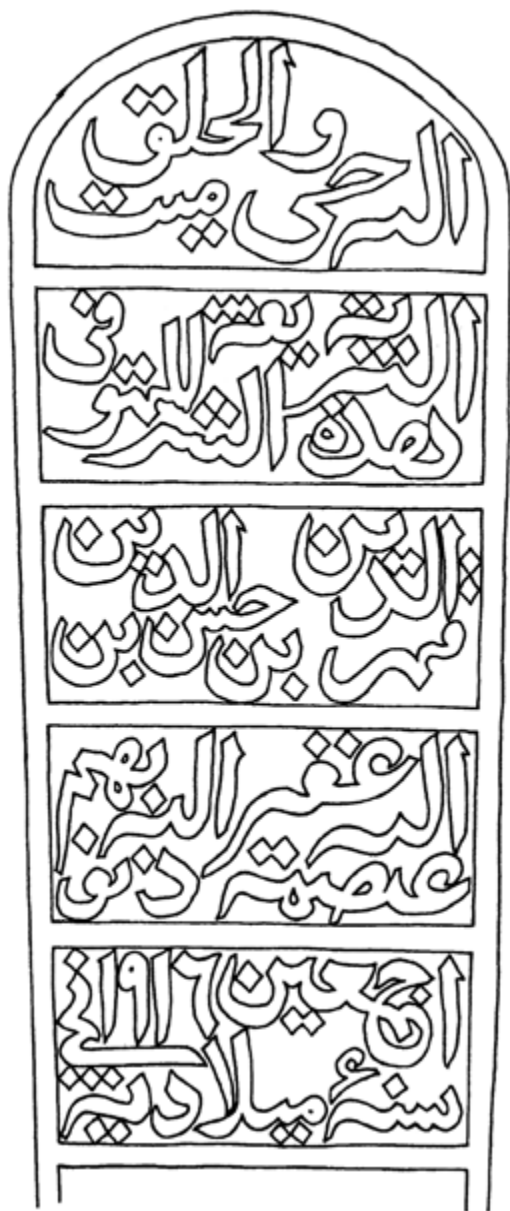
الله حي ميت الحلق	<i>Аллаһу хәййе мәет әл-хәлык</i>
هذه التربة الشريفة للمتوفى	<i>Һәзиһи әт-тәрбәт әш-шәрифәт</i>
قمر الدين بن حسن الدين بن	<i>Камәрәддин бине Хәснәддин бине</i>
عصمة الله غفر الله ذنوبهم	<i>Гыйсмәтулла гафәрә Аллаһу зәнүбиһәмә</i>
اجمعين ١٩١٦ نجي سنه ميلاديه	<i>әжмәгыйн 1916 нче сәнәи милядия</i>

Уң ягында (калку язулы, хадис):

كل امرئ مصيب في اهله و الموت ادنى من شرك نعله

Уң ягында (калку язулы, хадис):

لاتسئل عن المرء و ابصر قرينه فان القرين بالمقارن يقتدي

134=A

**№ 135. Сэгыйдулла Төхфәтулла улы каберенә куелган таш,
1919 ел**

Алгы ягында (калку язулы):

كفى بالموت واعظا هذه التربة الشريفة للمتوفى	<i>Кәфә бил-мәүти вагыйзән һәзиһи әт-тәрбәт әш-шәрифәт лил-мәтәвәффи</i>
سعيد الله بن تحفة الله ١٩١٩ نجى سنه ميلاديه ١٦ نجى شوال	<i>Сәгъидулла бине Төхфәтулла 1919 нчы сәнәи милядия 16 нчы шәүваль</i>

**№ 136. Габдулла мулла Төхфәтулла улы каберенә куелган таш,
1920 ел**

Алгы ягында (калку язулы):

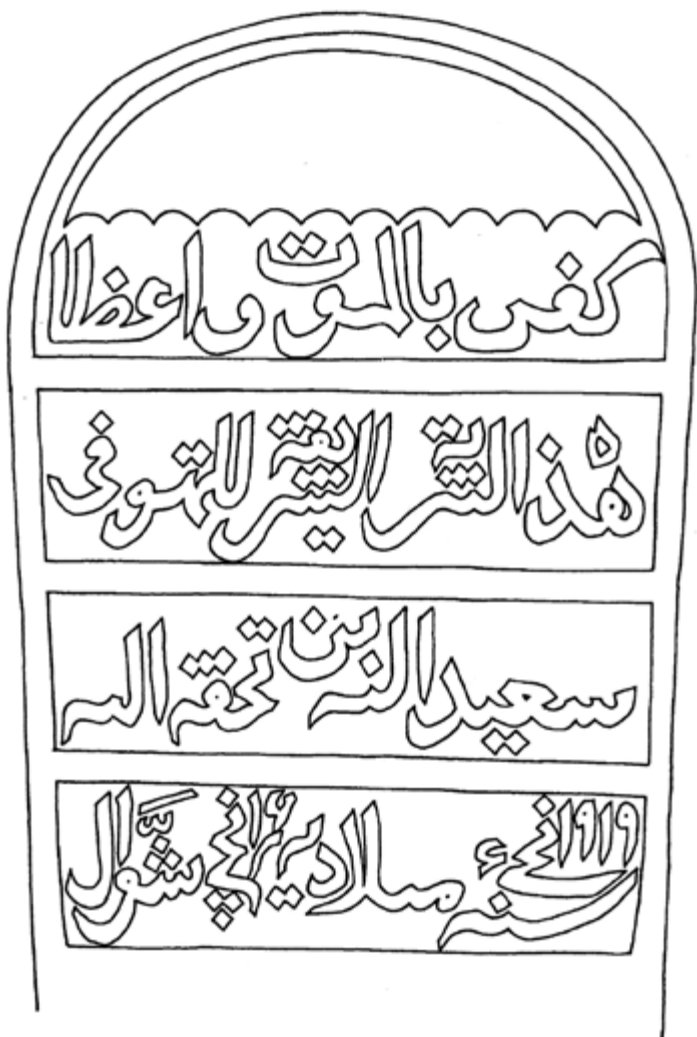
و هذه التربة الشريفة للمتوفى المرحوم عبد الله بن ملا تحفة الله غفر الله ذنوبهما ١٩٢٠ سنة ميلادية	<i>Вә һәзиһи әт-тәрбәт әш-шәрифәт лил-мәтәвәффи әл-мәрхүм Габдулла бине мулла Төхфәтулла гафәрә Аллаһу зәнубиһәма 1920 сәнәти милядияти</i>
--	---

**№ 137. Гөлзифа Бәхтегани хатыны каберенә куелган таш,
1920 ел**

Алгы ягында (калку язулы):

كل من عليها فان مرحومه كل زيفا زوجة بختعنى غفر الله ذنوبها ١٩٢٠ سنة ميلاديه ٦٠ ياشنده	<i>Көлү мән галәйһа фанин мәрхүмә Гөлзифа зәүжәте Бәхтегани гафәрә Аллаһу зәнубиһа 1920 сәнә милядия 60 яшендә</i>
--	--

Ташъязманьң авторы – Гыйзеддин бине Бәхтегани бине
Гобәйдулла бине Төхфәтулла бине Мортаза Дәүләтьяров.

135=A

№ 138. Бикмөхөммэд Әлмөхөммэд улы каберенә куелган таш, 1920 ел

Алгы ягында (калку язулы):

بِسْمِ اللَّهِ	<i>Бисмиллаһ-</i>
الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ	<i>ир ир-рахман ир-рахим,</i>
لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ	<i>лә иләһә иллә Аллаһ</i>
مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ	<i>Мөхөммәд рәсүлүллаһ,</i>
بِئِكَ مُحَمَّدٌ الْمَحْمُودُ	<i>Бикмөхөммәд Әлмөхөммәд</i>
أَوْ عَلَىٰ هَجْرَادٍ	<i>угылы һижрәт</i>
قَيْلِدِي دَارِ الْفَنَادِنِ	<i>кылды дарелфәнадән</i>
دَارِ الْبَقَايَا ١٩٢٠	<i>дарелбәкая, 1920</i>

№ 139. Мулла Мөхөммәдшакир Мөхөммәдсиддыйк улы каберенә куелган таш, 1920 ел

Алгы ягында (калку язулы):

و هذه	<i>Вә һәзиһи</i>
التربة الشريفة للمتوفى	<i>әт-тәрбәт әш-шәрифәт лил-мөтәвәффи</i>
المرحوم امام خطيب	<i>әл-мәрхүм имам хатыйб</i>
و حافظ كلام الله	<i>вә хафиз кәләмулла</i>
محمد شاكر بن محمد	<i>Мөхөммәдшакир бине Мөхөммәд-</i>
صديق غفر الله	<i>сиддыйк гафәрә Аллаһу</i>
ذنوبه و في ١٩١٩ سنة	<i>зөнүбиһи вә фи 1919 сәнәти</i>
تاريخ ميلادية	<i>тарих миллияты</i>
١٣٣٩ هجرية جمادى الاولى ١٧	<i>1339 һижрия әсәмадиәл-әвүәле 17,</i>
٣٣ ياشنده	<i>33 яшендә</i>

Арткы ягында (калку язулы):

عارف الله مؤذن	<i>Гарифулла мөәззин</i>
طرفندن دوستمه	<i>тарафындан дустыма</i>
يادكار اوجون	<i>ядкяр өчен</i>
نقشلام	<i>нәкышьләдем</i>

Кятиб – Гарифулла мззин ибне Габдулла әл-Яшергани.

139=B

139=A

**№ 140. Хәмидулла Габдулла улы каберенә куелган таш,
1921 ел.**

Алгы ягында (уйма язулы):

و هذه التربة	<i>Вә һәзиһи әт-тәрбәт</i>
الشريفة للمتوفى	<i>әш-шәрифәт лил-мөтәвәффи</i>
حميدالله ابن	<i>Хәмидулла ибне</i>
عبدالله نور الله	<i>Габдулла, нәүвәрә Аллаһу</i>
مرقد هما ١٩٢١	<i>мәрқадь һөма 1921</i>

**№ 141. Бәхтегани Гобәйдулла улы каберенә куелган таш,
1922 ел.**

Алгы ягында (калку язулы):

كل من عليها فان	<i>Көллү мән галәйһа фан,</i>
١٩٢٢ سنه مارت ٢ سنه	<i>1922 сәнә март 2 сәндә</i>
أچلقدن وفات اولعان	<i>ачлыкдан вафат улган</i>
اتكامز بختعنى	<i>әткәмез Бәхтегани</i>
عبيدالله اوغلى	<i>Гобәйдулла углы</i>
٧٦ ياشنده	<i>76 яшендә</i>

Ташъязманың авторы – Гыйзеддин бине Бәхтегани бине Гобәйдулла бине Төхфәтулла бине Мортаза Дәүләтьяров.

**№ 142. Газизулла Муллаяр улы каберенә куелган таш,
1922 ел**

Алгы ягында (калку язулы):

كل من عليها فان	<i>Көллү мән галәйһа фан,</i>
بو قبرده مدفون	<i>бу кабердә мәдфүн</i>
عزيز الله ملايار اوغلى	<i>Газизулла Муллаяр углы</i>
١٩٢٢ سنه ميلاديه	<i>1922 сәнә милядия</i>
٧٨ ياشنده	<i>78 яшендә</i>

Ташъязманың авторы – Гыйзеддин бине Бәхтегани бине Гобәйдулла бине Төхфәтулла бине Мортаза Дәүләтьяров.

**№ 143. Зөһрә Котлызаман хатыны каберенә куелган таш,
1922 ел.**

Алгы ягында (калку язулы):

كفى بالموت واعظا	<i>Кәфә бил-мәүти вагыйзән</i>
بوقيرده مدفون	<i>бу кабердә мәдфун[ә]</i>
زهره قطلى زمان جماعتى	<i>Зөһрә Котлызаман җәмәгәте</i>
۱۹۲۲ سنهء ميلاديه	<i>1922 сәнәи милядия</i>
۶۸ ياشنده	<i>68 яшендә</i>

**№ 144. Гыймадеддин Мөхәммәдҗан улы каберенә куелган
таш, 1923 ел.**

Алгы ягында (калку язулы):

لااله الا الله	<i>Лә иләһә иллә Аллаһу</i>
محمد رسول الله	<i>Мөхәммәд рәсүлүлла</i>
عمادالدين	<i>Гыймадеддин</i>
محمدجان	<i>Мөхәммәдҗан</i>
او على	<i>углы</i>
۱۹۲۳ نچى	<i>1923 нче</i>
يلده	<i>елда</i>
وافت	<i>вафат</i>

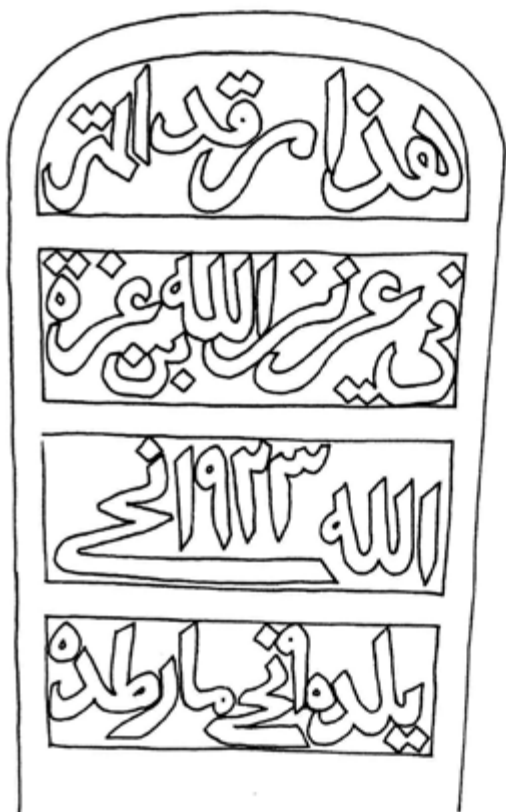
**№ 145. Газизулла Гыйззәтулла улы каберенә куелган таш,
1923 ел.**

Алгы ягында (калку язулы):

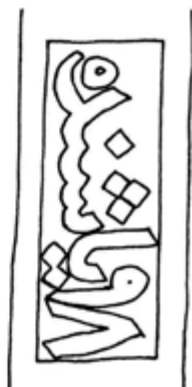
هذا مرقد المتو	<i>Һәзә марқад әл-мөтәвә-</i>
فى عزيز الله بن غرة	<i>-фи Газизулла бине Гыйззәт-</i>
الله ۱۹۲۳ نچى	<i>-улла 1923 нче</i>
يلده ۹ نچى مارطده	<i>елда 9 нчы мартда</i>

Сул ягында (калку язулы):

۹۸ ياشنده *98 яшендә*

145=A

145=Γ

146=A

**№ 146. Гыйсмәтулла Сафиулла улы каберенә куелган таш,
1925 ел**

Алгы ягында (калку язулы):

هذه التربة المتوفى	<i>Һәзә маркадь әл-мөтәвәфи</i>
عصمة الله بن صفى الله	<i>Гыйсмәтулла бине Сафиулла</i>
ابن نعمة الله غفر الله	<i>бине Нигъмәтулла гафәрә Аллаһу</i>
ذنوبهم ١٩٢٥ سنة	<i>зөнубиһәма 1925 сәнәти</i>
من الميلاية المسيحية	<i>мин әл-милядия әл-мәсихиять</i>
١٣٤٣ من الهجرة المحمدية	<i>1343 мин әл-һижрәт әл-мөхәммәдиять</i>
صلى الله عليه و سلم	<i>салаллаһу галәйһә вә сәләм</i>
فى شهر ذالقعدة	<i>фи шәһер зөлқағдә</i>

**№ 147. Сыйбатулла Гыйззәтулла улы каберенә куелган таш,
1925 ел**

Алгы ягында (калку язулы):

كل من عليها فان	<i>Көлли мән галәйһе фан</i>
بو قبرده مدفون	<i>бу кабердә мәдфүн</i>
صبغة الله بن عزة	<i>Сыйбатулла бине Гыйззәт-</i>
الله ١٩٢٥ نجى يلدہ	<i>-улла 1925 нче елда</i>
١٧ نجى رجبہ	<i>17 нче рәҗәбдә</i>

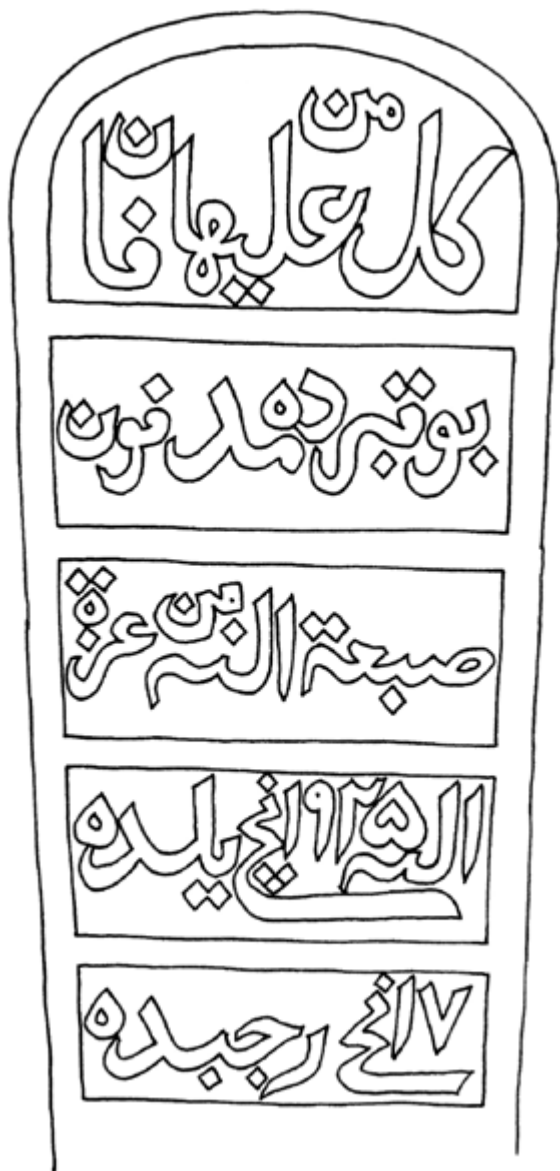
**№ 148. Хәйрулла Ярмөхәммәд улы каберенә куелган таш,
1925 ел**

Алгы ягында (калку язулы):

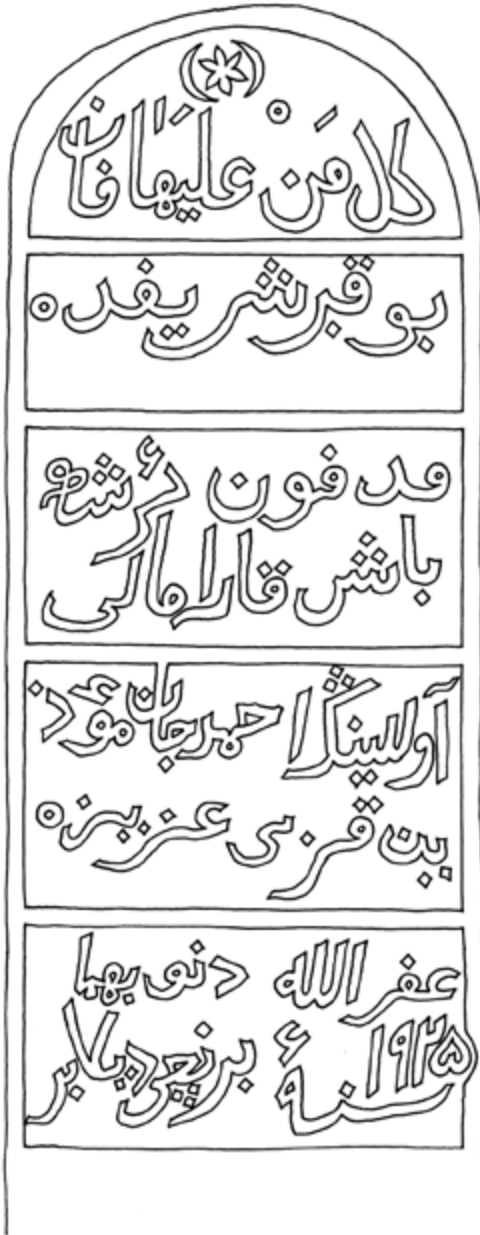
كل من عليها فان	<i>Көллү мән галәйһа фан</i>
بو قبر شريفه	<i>бу кабер шәрифдә</i>
مدفون خير الله	<i>мәдфүн Хәйрулла</i>
يار محمد اوغلى	<i>Ярмөхәммәд углы</i>
غفر الله ذنوبهما	<i>гафәрә Аллаһу зөнубиһәма</i>
١٩٢٥ سنهء ميلاديه	<i>1925 сәнәи милядия</i>

¹ Көллү мән галәйһа фанин вә йәбка вәҗшү Раббикә Зөл-Җәлали вәл-икрами (Коръәннең «Рахман» сүрәсендәге 26–27 аятләрдән алынган).

² Гафәрә Аллаһу зөнубиһәма – Аллаһ гәнаһларын ярлыкасын.

147=A

149=A

**№ 149. Өхмәджан мәзин кызы каберенә куелган таш,
1925 ел**

Алгы ягында (калку язулы):

كل من عليها فان بوقبر شريفه مدفون نرشك باش باش قارامالى اولينگ احمد جان مؤدين قزى عزيزه	<i>Көлли мән галәйһе фан бу кабер шәрифдә мәдфун Өриәкбаш-Карамалы авылының Өхмәджан мәәззин кызы Газизә</i>
۱۹۲۵ سنهء برنجى ديكابر عفر الله ذنوبهما	<i>1925 сәнди беренче декабрь гафарә Аллаһу зөнүбиһәма</i>

Ташъязманың авторы – Гыйзеддин бине Бәхтегани бине Гобәйдулла бине Төхфәтулла бине Мортаза Дәүләтьяров.

**№ 150. Өммөгөлсем Шахиәхмәд кызы каберенә куелган таш,
1926 ел**

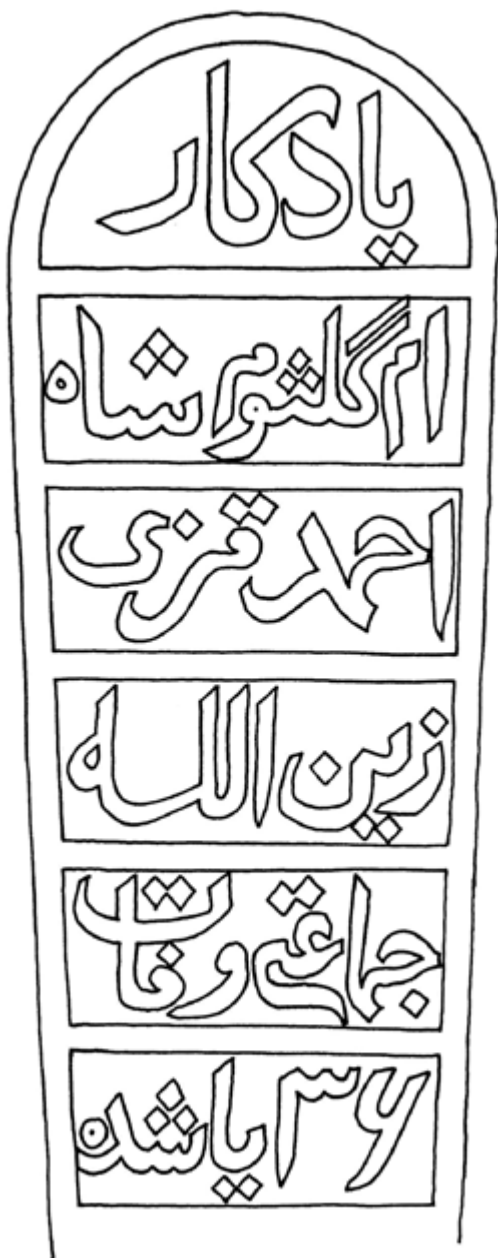
Алгы ягында (калку язулы):

يادكار ام گلثوم شاه احمد قزى زين الله جماعتى وفات ۳۶ ياشده	<i>Ядкяр Өммөгөлсем Шахи- -әхмәд кызы Зәйнулла жәмәгәте вафат 36 яшьдә</i>
---	--

**№ 151. Хәмидулла Әһлиулла улы каберенә куелган таш,
1928 ел**

Алгы ягында (калку язулы):

بو قبرگه كومل گان حميدالله اهل الله او على ۱۹۲۸ يلدە ۱۳ نچى سنتابردە ۶۷ ياشنده	<i>Бу кабергә күмел- гән Хәмидулла Әһлиулла углы 1928 елда 13 нче сентябрьдә 67 яшендә</i>
--	--

150=A

**№ 152. Хәлимә Габделкәбир кызы каберенә куелган таш,
1930 ел**

Алгы ягында (калку язулы):

الله حى الخلق ميت	<i>Аллаһу хәййе әл-хәлык мәйт</i>
هذامرقد المتوفه	<i>һазә мәрқадь әл-мөтәвәффәт</i>
حليمه بنت عبد الكبير	<i>Хәлимә бинте Габделкәбир,</i>
زوجة عبد البارى	<i>зәүжәте Габделбарый</i>
١٣٤٨ سنه هجرية	<i>1348 сәнәи һижрия</i>
من شهر رمضان	<i>мин 21 шәһре рамазан</i>

**№ 153. Габделхәмид Гатиятулла улы каберенә куелган таш,
1930 ел**

Алгы ягында (калку язулы):

يادكار	<i>Ядқяр.</i>
عبد الحميد	<i>Габделхәмид</i>
عطية الله	<i>Гатиятулла</i>
او على ١٩٣٠ يلدہ ...	<i>угылы 1930 елда ...</i>

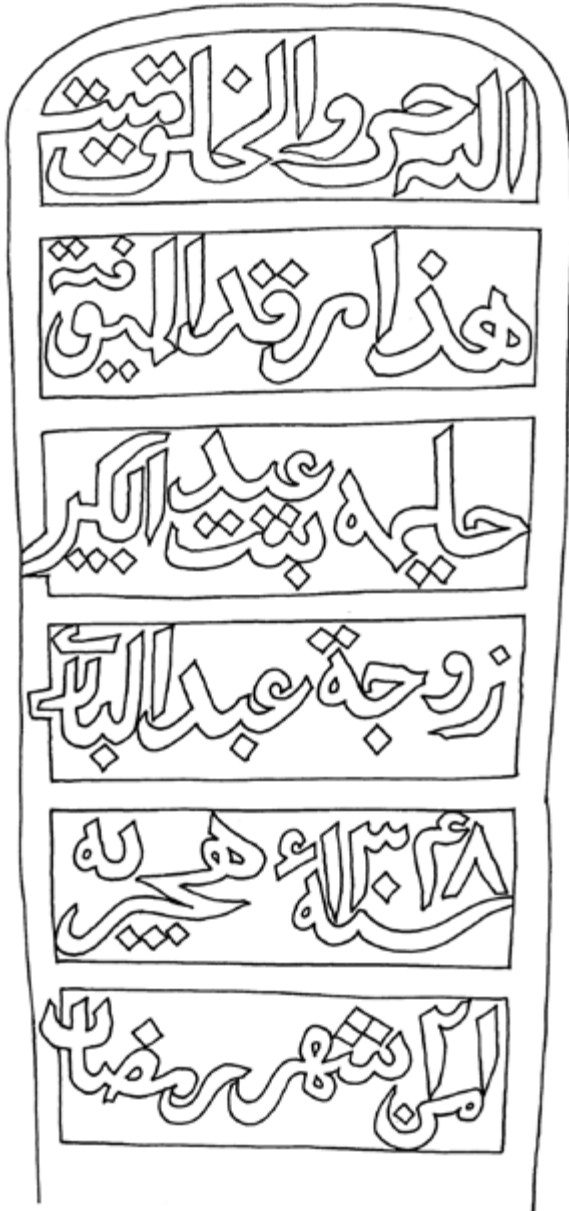
№ 154. Мифтахеддин Мөхәrrәм улы каберенә куелган таш

Алгы ягында (калку язулы):

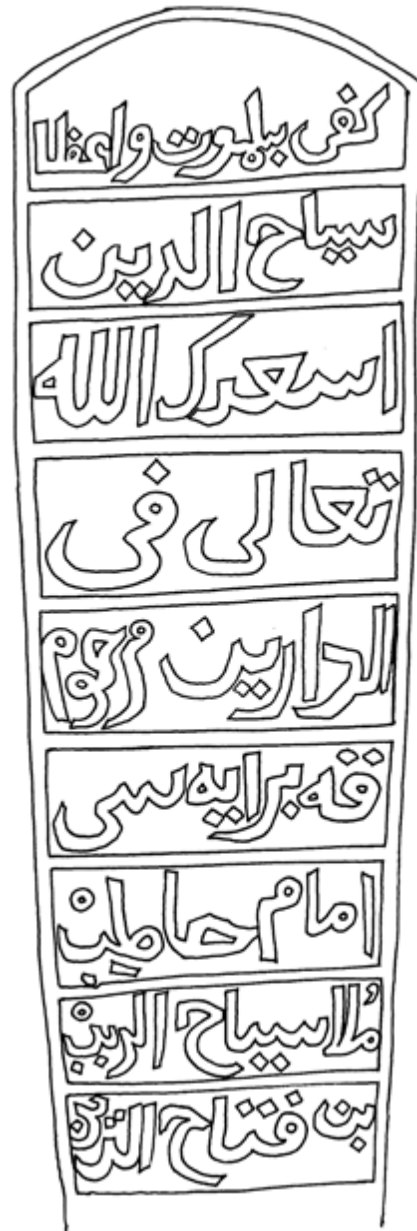
الخالق الباقي	<i>Әл-Хәллякь әл-Бакый.</i>
لا اله الا الله محمد	<i>Лә иләһә иллә Аллах Мөхәммәд</i>
رسول الله ...	<i>рәсүлүллаһ ...</i>
.....
الدنياسجن و المؤمن و جنات	<i>әд-дөнъя сижәнүн ли-мәэммин вә жәннәт</i>
كافر الدنيا ساعث	<i>әл-кяфир¹, әд-дөнъя сәғатән</i>
فاجعلها طاعت	<i>фәәжсәғальһа тағатән²</i>
دار الفنادان	<i>дарелфәнадән</i>
دار البقاية رحلت	<i>дарелбәкая рихләт</i>
ايتدى مفتاح الدين	<i>итде Мифтахеддин</i>
بن محرم ٥٧ ياشندہ	<i>бине Мөхәrrәм 57 яшәндә</i>

¹ Әд-дөнъя сижәнүн ли-мәэммин вә жәннәт әл-кяфир – дөнъя – иманлылар өчен зиндан, кяферләргә – жәннәт.

² Әд-дөнъя сәғать фәәжсәғальһа тағатән – дөнъя бер сәғатьлек, аны гыйбадәт белән үткәр.

152=A

155=A

**№ 155. Мулла Сәяхеддин Фәтхеддин улы каберенә
куелган тамгалы таш**

Алгы ягында (калку язулы):

كفى بالموت واعظا	<i>Кәфә бил-мәүти вагыйзән¹</i>
سياح الدين	<i>Сәяхеддин,</i>
اسعدك الله تعالى في	<i>әсгаде Аллаһы Тәгалә фи</i>
الدارين مرحوم	<i>әд-дарин² мәрхүм</i>
قه بر ايه سي	<i>кабер иясе</i>
امام حاطب	<i>имам хатыйб</i>
ملا سياح الدين	<i>мулла Сәяхеддин</i>
بن فتاح الدين	<i>бине Фәтхеддин</i>

Арткы ягында (уйма язулы):

*кабер
иясе
Сәяхеддин
Фәттахе[ддин]*

**№ 156. Сыйбгатулла Төхфәтулла улы каберенә
куелган таш**

Алгы ягында (калку язулы):

كفى بالموت واعظا	<i>Кәфә бил-мәүти вагыйзән²</i>
بو قبر شريفه	<i>бу кабер шәрифдә</i>
مدفون صبية	<i>мәдфун Сыйбгат-</i>
الله تحفة الله	<i>улла Төхфәтулла</i>
او على	<i>углы</i>

¹ *Кәфә бил-мәүт вагыйзән* – Үлем – зирәк укытучы.

² *Әсгаде Аллаһы Тәгалә фи әд-дарин* – Чиксез кодрәт Иясе Аллаһ сезгә фатихасын бирсен.

**№ 157. Мәһүбә Мифтахеддин кызы каберенә куелган таш,
1931 ел**

Алгы ягында (калку язулы):

و هذه التربة	<i>Вә һәзиһи әт-төрбәт</i>
للمتوفى المرحومة	<i>лил-мәтәвәффи әл-мәрхүмәт</i>
مه هوبه بنت	<i>Мәһүбә бинте</i>
مفتاح الدين غفر الله	<i>Мифтахеддин гафәрә Аллаһу</i>
ذنوبهما و ستر الله	<i>зөнубиһәма вә сәттәрә Аллаһу</i>
عيوبهما سنة	<i>гоюубиһәма¹ сәнәти</i>
١٩٣١	<i>1931</i>

**№ 158. Алмабикә Гайнулла кызы каберенә куелган таш,
1932 ел**

Алгы ягында (калку язулы):

يادكار	<i>Ядкар,</i>
ئالماييكه بنت	<i>Алмабикә бинте</i>
عين الله مينكلي	<i>Гайнулла Миңле –</i>
ئاحمت جماعتى	<i>әхмәд әсәмәгәте</i>
وفاة ١٣٣٢ يله ٢٤ ياشنده	<i>вафат 1332 елда 24 яшендә</i>

**№ 159. Шәмсежәмал Гыймадеддин хатыны каберенә куелган
таш, 1933 ел**

Алгы ягында (калку язулы):

كفى بالموت واعظا هذه التربة	<i>Кәфә бил-мәүти вагыйзән һәзиһи</i>
	<i>әт-төрбәт</i>
الشريفة للمتوفى المر	<i>әш-шәрифәт лил-мәтәвәффи әл-мәр-</i>
حومة شمس جمال زوخ	<i>хүмәт Шәмсежәмал зәүҗе</i>
عمادالدين غفر الله	<i>Гыймадеддин гафәрә Аллаһу</i>
ذنوبهما و ستر الله	<i>зөнубиһәма вә сәтер Аллаһ² ...</i>
عيوبهما يار الدى	
١٩٣٣...	<i>1933 ...</i>

¹ Гафәрә Аллаһу зөнубиһәма вә сәттәрә гоюубиһәма – Алллаһ аның кимчеләкләрен гафу итсен һәм гөнаһларын ярлыкасын.

**№ 160. Кемгә куелганы билгеле булмаган таш,
1935 ел**

Арткы ягында (калку язулы):

۱۹۳۵ یل ۱۶ نچی	1935 ел 16 нчы
مارتده وفات بولدى	мартда вафат булды,
گوزە للگه بلان	гүзәллеге белән
مەنكىگى ئونتماپز	мәңге онытмабыз

**№ 161. Гайшә Хәбибулла кызы каберенә куелган таш,
1938 ел**

Алгы ягында¹ (уйма язулы):

*Би
qäberdä
Qjaişä Xä –
bibulla
qъzъ
Qjənieva
1905–1938*

Бу кабердә Гайшә Хәбибулла кызы Ганиева, 1905–1938

**№ 162. Фәрхижәмал Гыймадеддин кызы каберенә куелган
таш, 1970 ел**

Алгы ягында (калку язулы):

...
بىبى فرح جمال	биби Фәрхижәмал
عمالدين قزى	Гыймадеддин кызы,
عفر الله ذنوبهما	гафәрә Аллаһу зөнубиһөма,
۱۹۷۰ سنهء ميلاديه	1970 сәнәи милядия

¹ Текст латин хәрефләре белән язылган.

№ 163. Дәүләтъяров Тәлгатъбәк Гарифулла улы каберенә куелган таш, 1929–2001

Алгы ягында (уйма язулы):

*Дәүләтъяров
Тәлгатъбәк
Гарифулла
улы,
1929–2001 ел*

№ 164. Дәүләтъярова Хәлимә Имамеддин кызы каберенә куелган таш, 1929–2008

Алгы ягында (уйма язулы):

*Дәүләтъярова
Хәлимә
Имамеддин
кызы,
1929–2008 ел*

Тамгалы ташбилгеләр

№ 165. Кемгә куелганы билгеле булмаган тамгалы таш, 1875 ел. Әмир авылы

№ 166. Кемнең каберенә куелганы билгеле булмаган тамгалы таш, 1896 ел. Әмир авылы

№ 167. Ә. Ардуанов каберенә куелган тамгалы таш, 1918 ел. Әмир авылы

№ 168. Кайчан куелуы билгеле булмаган тамгалы ташлар. Әмир авылы.

№ 169. Кайчан куелуы билгеле булмаган тамгалы таш.

Кабыккыш авылы

Бу таш Кабаккуш авылында («Үзәк урам»ның 14 нче нумерлы йорт биләмәсендә) саклана. Әлегә вакытта, бу урында таш ядкәрнең хужасы Ишембәтов Юнир яши һәм бу истәлекнең тарихы да аның ерак бабаларына бәйләп аңлатыла.

№ 170. Кемгә куелуы билгеле булмаган тамгалы таш.

Куганакбаш авылы

№ 171. Кайчан куелуы билгеле булмаган тамгалы таш.

Куганакбаш авылы

№ 172. Кемгә куелганы билгеле булмаган тамгалы таш.

Тәтер-Арслан авылы

№ 174. Кемгә куелганы билгеле булмаган тамгалы таш.

Турмай авылы

№ 175. Кемгә куелганы билгеле булмаган тамгалы таш.

Яңгырчы авылы

№ 176. Кемгә куелганы билгеле булмаган тамгалы таш.

Яшерган авылы

№ 177. Кемгә куелганы билгеле булмаган тамгалы таш.

Яшерган авылы

Фоторәсемнәре күрсәтелмәгән ташъязмалар

Айтуган ташбилгеләреннән

№ 177. Хатирә Габдулла хатыны каберенә куелган таш, 1902 ел

Алгы ягында:

كفى بالموت واعظا هذه التربة الشريفة للمتوفى المرحوم حاتيرا زوج
عبد الله عفر الله ذنوبهما ... ١٩٠٢ يله

*Кәфә бил-мәүти вагыйзән¹ һәзиһи әт-тәрбәт әш-шәрифәт
әл-мәтәвәффи әл-мәрхүмә Хатирә зәүжәсә Габдулла гафәрә
Аллаһу² ...1902 елда*

№ 178. Биби Камәрия Гомәр кызы, Мөхәммәдвәли хатыны каберенә куелган таш, 1907 ел

Алгы ягында:

نور الله مرقدہ محمد ولی زوجہ سی عمر قزی بی بی قمریہ وفات بولدی
رجبہ ١٣٣٠ سنہ قمریہ دہ

*Нәүвәрә Аллаһу маркадиһә Мөхәммәдвәли зәүжәсә Гомәр кызы
биби Камәрия вафат булды рәжәбдә 1330 ...*

Уң ягында:

٧٧ نچی یاشنده 77 яшендә

Сул ягында:

الله مرحة ایلا سون Аллаһу мәрхәмәт әйләсен

№ 179. Йосыф Киньябүз улы каберенә куелган таш, 1909 ел

Алгы ягында:

...المرحوم يوسف كينياوز اوعلى ١٩٠٩ نچی يله

...әл-мәрхүм Йосыф Киньябүз угылы 1909 нчы елда [вафат]

¹ Кәфә бил-мәүт вагыйзән – үлем – зирәк укытучы.

² Гафәрә Аллаһу зөнүбиһи – Аллаһ гөнаһларын кичерсен.

№ 180. Гыйлемжан каберенә куелган таш, 1919 ел

Алгы ягында:

... ۱۹۱۹ نجى يلدە ... عيلم جان ... *... Гыйлемжан ... 1919 нчы елда ...*

№ 181. Мөхәммәдхарис Габденнафигъ улы каберенә куелган таш, 1919 ел

Алгы ягында:

الخلاق الباقي المرحوم المغفور محمد حارث بن عبد النافع
دار الفنادين دار البقاية رحلت ايدي ... ۱۹۱۹ سنه ... ۴۹ ياشنده
*Әл-Халляк әл-Бакый әл-мәрхүм әл-мәгъфүр
Мөхәммәдхарис бине Габденнафигъ дарелфәнадин
дарелбәкая рихләт итде¹ ... 1919 сәнә ... 49 яшендә*

№ 182. Хәйрулла Жһиһаншаһ улы каберенә куелган таш, 1943 ел

Алгы ягында:

هذه التربة الشريفة للمتوفى المرحوم حير الله جيهنشا او على عفر الله ...
... ۱۹۴۳

*Һәзиһи әт-тәрбәт әш-шәрифәт лил-мөтәвәффи әл-мәрхүм
Хәйрулла Жһиһанша углы гафәрә Аллаһу...² 1943 ...*

№ 183. Зөләйха Гомәр [кызы] каберенә куелган таш, 1948 ел.

Алгы ягында:

زليحا عمر موعنث *Зөләйха Гомәр мөәннәс³ ...*

№ 184. Мохыйт-әд-дин Гомәр улы каберенә куелган таш.

Алгы ягында:

محيط الدين بن عمر *Мохыйт-әд-дин бине Гомәр ...*

¹ Фани дөнъядан бакый дөнъяга күчте (үлде).

² *Гафәрә Аллаһы Тәгалә зөнубиһома* – Аллаһ гөһаһларын кичерсен.

³ *Мөәннәс* – хатын женес.

Әмир

№ 185. Хәйреддин Хисам улы каберенә куелган таш,
67 яшендә 1887 нче елда вафат

№ 186, Гыйззәтбану Габденнасыр кызы, Мөхәммәдьяр
Әсфәндияр улының хатыны каберенә куелган таш,
1892 ел

№ 187. Габделхәбир Габдеррәхим улы каберенә куелган таш,
1896 ел

№ 188. Дәүләтшаһ Мөрсәлим улы каберенә куелган таш,
1898 ел

№ 189. Фазулла Мәкъсуд улы каберенә куелган таш,
1900 ел

№ 190. Биби Һәдия Госман кызы каберенә куелган таш,
1901 ел

№ 191. Мөхәммәдьяр Әсфәндияр улы «22 нче августда вафат»,
1902 ел

№ 192. Мифтахеддин М[өхеддин] улы 52 яшендә 1902 елда
вафат

№ 193. Галиәхмәд Баһаведдин улы каберенә куелган таш,
1902 ел

№ 194. Хөсәен Мөхәммәдхәсән улы каберенә куелган таш,
1903 ел

Алгы ягында (калку язулы):

*... әл-мәрхүм әл-мәдфүн Хөсәен ибне Мөхәммәдхәсән фи
сәнә миллидия 1903 нче (елда) август ...*

№ 195. Галимулла Гали улы каберенә куелган таш,
1905 ел

№ 196. Мөәззин Габделхәбир хатыны каберенә куелган таш,
1907 ел

№ 197. Өхмэдгали Вэлиулла улы Мортазин каберенэ куелган таш, 1848–1908

№ 198. Фэйзулла Гайнулла улы каберенэ куелган таш, 1910 ел

№ 199. Гатаулла Өхмэдшаһ улы каберенэ куелган таш, 1911 ел

№ 200. Габделкаюм Кинжэбулат улы каберенэ куелган таш, 1912 ел

№ 201. Гатаулла Гыймадедин улы каберенэ куелган таш, 1917 ел

*Гатаулла Гыймадедин углы 1917 нче йылда
14 нче декабердэ вафат*

№ 202. Гайшэ, Хөсэен Мөхөммөдхөсөн улының хатыны каберенэ куелган таш, 1919 ел

№ 203. Сэйфеддин улы Миңлебай каберенэ куелган таш, 1920 ел

№ 204. Жиһангир Мөхөммөдкодус улы Фэйрузов каберенэ куелган таш, 1920 ел

№ 205. Гөлзэйһнэб Хакеддин кызы каберенэ куелган таш, 1854–1921

№ 206. Габдулла Фөхреддин улы каберенэ куелган таш, беренче зират, 1922 ел

№ 207. Шәмсекамэр Бәдреддин кызы каберенэ куелган таш, 1924 ел

№ 208. Габделхөбир Кинжэбулат улы каберенэ куелган таш, 1924 ел

№ 209. Насибулла Нафигулла улы Халиков (ясаклы) каберенэ куелган таш, 1865–1925

№ 210. Исмэгыйль каберенэ куелган таш, 1927 ел

№ 211. Гыйззәтулла Әбүлхәсэн улы каберенэ куелган таш, 1935 ел

№ 212. Рамазан Әптерәхим улы [Рәхимкулов] каберенэ куелган таш, 1878–1946

Искәрмә: Рәхимкуловлар нәселе, бояр Дурасовлардан (Айтуган авылыннан алты гаилә) куылып килгәннәр, имеш.

№ 213. Мәшрүфә Гарифулла кызы Ардуанова каберенэ куелган таш, 1886–1949

№ 214. Басыйров Хәйбрахман Хәбир улы каберенэ куелган таш, 1876–1952

№ 215. Гыйльмеддин (бине Хәйреддин бине Ильяс бине Сөләйман бине Ибраһим) Ильясов «Алмачы бабай» каберенэ куелган таш, беренче зират, 1873–1961

№ 216. Савин Мансур Муллахмәд улы каберенэ куелган таш, 15.10.1918–11.01.1996

№ 217. Фаткыя-Вәлия Хәмәт хатыны һәм Факия Хөснулла кызы каберләренэ куелган таш

Алгы ягында:

ئسكە ئالب دوغا قىلغز قە بر ئيه سى فاتقىيا وه لى ه حمه ت جه مه عه تى
وفات ۱۹ يىلدا توغان يىلى ۱۸۸۴

*Искә алыб дога кылыгыз кабер иясе Факия Вәли-Әхмәд
жәмәгәте вафат 1919 елда, туган елы 1884*

№ 218. Хәжи Фәтхелислам хатыны каберенэ куелган таш

Алгы ягында (калку язуды):

*Мәрхүмә ... , зәүжәт әл-имам әл-мөслимин хәҗсел-хәрәмәен
Фәтхелислам ...*

№ 219. Хәйреддин улы Гыймаледдин каберенэ куелган таш

Бакый ташбилгеләреннән

№ 220. Гыйляжеддин Гыйсмәтулла улы каберенә куелган таш, 1905 ел.

Алгы ягында:

كفى بالموت و عيضا علاج الدين بن عصمت الله انتقال سنة ١٩٠٥

*Кәфә бил-мәүти вагыйзән¹ Гыйләжәддин бине
Гыйсмәтулла интикал сәнә 1905*

№ 221. Габделхәбир Габдеррәшид улы каберенә куелган таш, 1914 ел

Алгы ягында (уйма язучы):

١٩١٤ نجى يل ديكا برده متوفى عبدالخبير بن عبدالرشيد ٦٥ ياشنده ...

*1914 нче ел декабрьдә мөтәвәффи Габделхәбир бине
Габдеррәшид 65 яшендә ...*

№ 222. Хәйрулла Әһлиулла улы каберенә куелган таш, 1922 ел

Алгы ягында:

خير الله بن اهل الله ١٩٢٢ نجى يل ٧٨ ياشده ابيول ده

Хәйрулла бине Әһлиулла 1922 нче ел 78 яшьдә июльдә

№ 223. Мөәззин Габделгафи Әбүшәһмән улы каберенә куелган таш

Алгы ягында:

لا اله الا الله محمد رسول الله هذه التربة موءذن عبدالغفى بن ابو شهمان ...

*Лә иләһә иллә Аллаһу Мөхәммәд рәсүлүллаһ² һәзиһи
әт-төрбәт мөәззин Габделгани бине Әбүшәһман ...*

¹ Кәфә бил-мәүти вагыйзән – Үлем – зирәк укытучы.

² Лә иләһә иллә Аллаһу Мөхәммәд рәсүлүллаһ – Аллаһтан башка илаһи зат юк, Мөхәммәд Аллаһның илчесе.

№ 224. Хэйреддин Яппаров каберенэ куелган таш

Алгы ягында:

خير الدين دولت شاه اوغلى ياببارف ...

Хэйреддин Дәүләтшаһ углы Яббаров ...

№ 225. Гобәйдулла Әбүбәкер улы каберенэ куелган таш.

Алгы ягында:

هو الله الباقي ... قبر اياسى عبید الله ابوبکر اوغلى وفات ۱۹۵۵ نجى بلده توعان

Бу Аллаху әл-Бакый ... кабер иясе Гобәйдулла Әбүбәкер угылы вафат 1955 нче елда туган.

Кятибе – Габдеррәхим Галиев.

Бузат ташбилгеләреннән

№ 226. Гыйзеддин Габделжәббар улы каберенэ куелган таш, 1929 ел

№ 227. Габдулла [Мифт]ахеддин мөөззин улы каберенэ куелган таш, 1944 ел

№ 228. Карый (хафиз калямупла) Ризван Солтангәрәй улы каберенэ куелган таш, 1945 ел

№ 229. Хөснежәмал Мөхәммәд жәмәгате каберенэ куелган таш, 1950 ел

№ 230. Оркыя Ризван жәмәгате каберенэ куелган таш

Алгы ягында (калку язулы):

كل من عليها فان بو قبر شريفده مدفون ارقيه رضون قارى جماعتى غفر الله ذنوبهما

Көллү мән галәйһа фан.¹ Бу кабер шәрифдә мәдфүн[ә] Оркыя Ризван карый жәмәгате гафәрә Аллаху зөнубиһа²

¹ Жирдә булган бар нәрсә һәлак булчак.

² Гафәрә Аллаху зөнубиһа – Аллаһ гөнаһларын кичерсен.

Гөлем (Муллагөлем) ташбилгелэрэннэн

№ 231. Гыйсамеддин мулла Хөснөддин улы каберенә куелган таш, 1906 ел, 79 яшендә вафат

№ 232. Шаһимәрдан Динмөхәммәд улы Муллагөлемов каберенә куелган таш, 1907 ел, 83 яшендә вафат

№ 233. Гыйльмеддин Габделкадим улы каберенә куелган таш, 1914 ел, 43 яшендә вафат

№ 234. Хафиз Гыймадеддин кызы, Жиһан-Нур хатыны каберенә куелган таш, 1918 ел, 33 яшендә вафат

Ибраһ ташбилгелэрэннэн

№ 235. Биби Зөләйха Сатый кызы, Мөхәммәдшафи хатыны каберенә куелган таш, 1852 ел

Алгы ягында:

... ببی زلیخه بنت صاتی زوجة محمد شافی ۱۸۵۲ یلده

*...биби Зөләйха бинте Сатый зәүжәте Мөхәммәдшафый
1852 елда*

**№ 236. Муса Бикнугай улы каберенә куелган таш,
1880 ел**

Алгы ягында:

... ۵۵ یاشنده موسی بن بک نوعای ...55 яшендә Муса бине Бикнугай

**№ 237. Габделбадигъ Габделхаликъ улы каберенә куелган таш,
1885 ел**

Алгы ягында:

عبدالبدیع بن عبدالخالیق ۱۸۸۵ نچی یل ۱۷ نچی حوت

... Габделбәдыйгъ бине Габделхаликъ 1885 нче ел 17 нче хут¹

¹ Хут – зодиак тамгалары буенча 22 февральдән 22 нче март арасында була торган вакыт.

**№ 238. Мөхәммәдҗан Ахунҗан улы каберенә куелган таш,
1887 ел**

Алгы ягында:

محمدجان بن احون جان ۱۸۸۷ *Мөхәммәдҗан бине Ахунҗан 1887*

**№ 239. Биби Газизә Искәндәр кызы каберенә куелган таш,
1889 ел**

Алгы ягында:

بیبی عزیزه بنت اسکندر زوجه بیبک محمد بن عصمت الله وفات اولدی
... ۱۸۸۹ نجی یلده اپریلینک ۱۵ کوننده

*Биби Газизә бинте Искәндәр, зәүҗәи Бикмөхәммәд бине
Гыйсмәтулла вафат улды 1889 нчы елда апрельнең 15 көнөндә*

**№ 240. Гатаулла Габделбәшир улы каберенә куелган таш,
1892 ел**

Алгы ягында:

عطاءالله بن عبدالبشير ۱۸۹۲ نجی یلده اوکتابرینک ۲۰ نجی کوننده

*Гатаулла бине Габделбәшир 1892 нче елда октябрьнең
20 нче көнөндә*

**№ 241. Мөхәммәдсадык Рәхмәтулла улы каберенә куелган
таш, 1893 ел**

Алгы ягында:

محمد صادق بن رحمت الله ۱۸۹۳ اییونینک ۲۷ سنه ده

Мөхәммәдсадык бине Рәхмәтулла 1893 июньнең 27 сәндәдә

**№ 242. Мөхәммәдьяр Мөхәммәдгали улы каберенә куелган
таш, 1894 ел**

Алгы ягында:

محمد یار بن محمد علی ۱۸۹۴ اییونینک ۲۰ ...

Мөхәммәдьяр бине Мөхәммәдгали 1894 июньнең 20...

**№ 243. Газизэ Искэндэр кызы каберенэ куелган таш,
1899 ел**

Алгы ягында:

بیبی عزیزه بنت اسکندر زوجه بیگ محمد بن عصمت الله وفات اولدی
... ۱۸۸۹ نجی یلده اپریلنک ۱۵ کوننده

*Бибі Газизэ бинте Искэндэр, зэүжэи Бикмөхәммәд бине
Гыйсмәтулла вафат улды 1889 нчы елда апрельнең 15 көнендә*

**№ 244. Йосыф Киньябүз улы каберенэ куелган таш,
1899 ел**

Алгы ягында:

... المرحوم يوسف كينيا بوز او علی ۱۹۰۹ نجی یلده

...әл-мәрхүм Йосыф Киньябүз угылы 1909 нчы елда [вафат]

**№ 245. Рәхмәтулла Гайнулла улы каберенэ куелган таш,
1899 ел**

Алгы ягында:

رحمة الله بن عين الله وفات اولدی ۱۸۹۹ نجی یلده ر

Рәхмәтулла бине Гайнулла вафат улды 1899 нчы елда

**№ 246. Мөхәммәдләтыйф Рәхмәтулла улы каберенэ куелган
таш, 1901 ел**

Алгы ягында:

... محمد لطيف بن رحمة الله ۱۹۰۱ ...

Мөхәммәдләтыйф бине Рәхмәтулла 1901

**№ 247. Нурмикамал Мифтахеддин кызы каберенэ куелган
таш, 1903 ел**

Алгы ягында:

نورمی کمال مفتاح الدين قزی

Нурмикамал Мифтахеддин кызы

№ 248. Шаһиэхмәд Мөхәммәдләтһыйф улы каберенә куелган таш, 1903 ел

Алғы яғында:

شاھى احمد محمد لطيف او على ۱۹۰۳ نچى يلدە اييولنك ۱۹ نده

Шаһиэхмәд Мөхәммәдләтһыйф улы 1903 нче елда июльнең 19 нда

№ 249. Гобәйдә Мөхәммәдшафи кызы каберенә куелган таш, 1906 ел

Алғы яғында:

عبيدە بنت محمد شافى زوجت عطاءالله دار الفنادان دار البقايه
رحلت ايندى ۱۹۰۶ نچى سنه ده ...

Гобәйдә бинте Мөхәммәдшафһый, зәүжәте Гатаулла дарелфәнадән дарелбәкая рихләт итде 1906 нчы сәнәдә...

№ 250. Госман Гомәр улы каберенә куелган таш, 1907 ел

Алғы яғында:

عثمان بن عمر ۱۹۰۷ *Госман бине Гомәр 1907*

№ 251. Мөхәммәдшәриф каберенә куелган таш, 1907 ел

Алғы яғында:

محمد شريف ۱۹۰۷ *Мөхәммәдшәриф 1907*

№ 252. Хөснежәмал Мөхәммәдғали хатыны каберенә куелган таш, 1908 ел

Алғы яғында:

كفى بالموت واعظا هذه التربة الشريفة المتوفى المرحومة حسن جمال
زوجى محمد على عفر الله ذنوبهما ... ۱۹۰۸ نويابرده

Кәфә бил-мәүти вағһыйзән һәзиһи әт-тәрбәт әш-шәрифәт әл-мәтәвәффи әл-мәрхүмәт Хөснижәмал зәүжә Мөхәммәдғали гафәрә Аллаһу зөнубиһәма¹ 1908 ноябрьдә

¹ Гафәрә Аллаһу зөнубиһәма – Аллаһ гөнаһларын кичерсен.

**№ 253. Өбүлхэсэн Габделлэтийф улы каберенэ куелган таш,
1908 ел**

Алгы ягында:

ابو الحسن بن عبد الطيف ١٩٠٨ نجى يلدہ ... ايپولنک ١٢ نجى كونندہ

*Өбүлхэсэн бине Габделлэтийф 1908 нче елда ... июльнең
12 нче көнөндө*

**№ 254. Шәмсехәят Ибраһим кызы каберенэ куелган таш,
1908 ел**

Алгы ягында:

شمسى حیات عبد الغنى جماعتى ابراهيم قزى وفات ١٩٠٨ نجى يلدہ ...

*Шәмсехәят Габделгани жәмәгәте Ибраһим кызы вафат
1908 нче елда*

**№ 255. Биби Хәнифә Низамеддин кызы каберенэ куелган таш,
1912 ел**

Алгы ягында:

بى بى حنيفه بنت نظام الدين زوجة محمد شريف ١٩١٢ سنه ١٨ نجى
نويابر ٧٥ ياشده

*Биби Хәнифә бинте Низамеддин, зәүжәти Мөхәмәдшәриф
1912 сәнә 18 нче ноябрь 75 яшендә*

**№ 256. Файза мулла Габдеррәшид кызы каберенэ куелган таш,
1919 ел**

Алгы ягында:

الخلاق الباقي المرحومة المغفورة فائزا بنت ملا عبدالرشيد زوجة صبعة
الله مؤذن دار الفنادين دارالبقابه رحلت ايتدى ١٩١٩ سنه ١٣ نجى ماى ده

*Әл-Хәллякь әл-Бакый, әл-мәрхүмәт әл-мәгьфүрәт Файза
бинте мулла Габдеррәшид, зәүжәте Сыйбгатулла мөәззин
дарелфәнадин дарелбәкая рихләт итде 1919 сәнә 13 нче майда*

№ 257. Өхмәджан Вахид улы каберенә куелган, 1923 ел

Алгы ягында:

المرحوم ... احمد جان بن واحد ۶۳ ياشنده ۱۹۲۳ نچى يلدە وفات
Әл-мәрхүм ... Өхмәдҗан бине Вахид 63 яшендә 1923 нче елда
вафат

Кабер таш ихата белән уратып алынган.

№ 258. Сәләмгәрәй Гали улы каберенә куелган таш, 1924 ел

Алгы ягында:

الخلاق الباقي المرحوم المغفور سلم كراى ابن على
دار الفنادين دار البقايه رحلت ايتدى ۵۵ ياشنده ۱۹۲۴ نچى يلدە ۱۴ نچى ماى دە

Әл-Хәллякә әл-Бакый, әл-мәрхүм әл-мәгъфүр Сәлимгәрәй
ибне Гали дарелфәнадин дарелбәкая рихләт итдә 55 яшендә
1924 нче елда 14 нче майда

№ 259. Биби Гафифә Гыйниятулла хатыны каберенә куелган таш, 1931 ел

Алгы ягында:

بى بى عفيفه بنت ... زوجة عنایت الله بن عزت الله ۱۹۳۱ نچى يلدە
۴۸ ياشنده وفات ...

Биби Гафифә бинте ..., зәүҗәте Гыйниятулла бине
Гыйззәтулла 1931 нче елда 48 [яшендә вафат] ...

№ 260. Хәйрулла Жһаншаһ улы каберенә куелган таш, 1943 ел

Алгы ягында:

و هذه التربة الشريفة للمتوفى المرحوم حير الله جيهنشا او على عفر الله
... ۱۹۴۳ ...

Вә һәзиһи әт-тәрбәт әш-шәрифәт лил-мөтәвәффи әл-мәрхүм
Хәйрулла Жһаншаһ углы гафәрә Аллаһу [Тәгалә зөнубиһәма]
... 1943 ...

**№ 261. Зөләйха Гомәр кызы каберенә куелган таш,
1948 ел**

Уң ягында:

زليخا عمر موعنث *Зөләйха Гомәр мөәннәс¹*

**№ 262. Биби Зөләйха Мифтахеддин [кызы] каберенә
куелган таш**

Алгы ягында:

... ببي زليخه بنت مفتاح الدين بن بيك محمد عينوارنك ۲ ...

*...биби Зөләйха [бинте] Мифтахеддин бине Бикмөхәммәд
гыйнварның 2 ...*

**№ 263. Заһидә Мөхәммәдшәриф хатыны каберенә
куелган таш**

Алгы ягында:

زاهيده زوجة محمد شريف *Заһидә зәүжәи² Мөхәммәдшәриф*

№ 264. Маһижәмал Габдеттаһир кызы каберенә куелган таш

Алгы ягында:

ماهى جمال بنت عبد الطاهر زوجة احمدى ...

Маһижәмал бинте Габде-т-таһир, зәүжәте Әхмәди

№ 265. Мөхәммәдшәриф Мөхәммәд улы каберенә куелган таш

Алгы ягында:

محمد شريف ابن محمد ۷۸ ياشنده وفات

Мөхәммәдшәриф ибне Мөхәммәд 78 яшендә вафат

¹ Мөәннәс – хатын женес.

² Зәүжә – [Мөхәммәдшәрифнең] хатыны.

Ибракай авылы ташбилгелэрэннэн

№ 266. Мөхәммәдшаһ Мөхәммәджан улы, вафат 1916 елда

Йомагуҗа авылы ташбилгелэрэннэн

Мәрхүм Шәкүр бабай Галиев сөйләгәннәрдән: «*Йомагуҗа авылына Йөрәк-Тау ягындагы Байморат, Аючы, Ала-Тана авылларынан килгәннәр*» имеш.

№ 267. Биби Фазыйлә Галиәкбәр кызы каберенә куелган таш, 1881 ел

Алгы ягында (калку язулы):

... المرحومة بی بی فاضلة بنت علی اکبر المتوفی فی ۱۸۸۱ سنه

Әл-мәрхүмәт биби Фазыйлә бинте Галиәкбәр әл-мөтәвәффи фи 1881 сәнә

№ 268. Мөхәммәдләтыйф Гыйнаятулла улы Чирбаев каберенә куелган таш, 1950 ел

Алгы ягында (калку язулы):

محمد لطيف عنايت الله او علی چيربايف ۱۸۶۳ یلده ... ۱۹۵۰

Мөхәммәдләтыйф Гыйнаятулла углы Чирбаев 1863 елда [туган] 1950 [елда вафат]

Карагош авылы ташбилгелэрэннэн

№ 269. Мөхәммәдвәли Мөхәммәджан улы, 1877 елда вафат

№ 270. Мөхәммәджан Зәйнеддин улы әл-мәрхүм тарих һижрәт 1305 (1887/1888) елда вафат

№ 271. Шаһиморад улы, 1896 елда вафат

№ 272. Галәведдин Жөһүд улы, 1903 елда 13 декабрьдә вафат

№ 273. Сәйфран Гыйләҗеддин улы, 1912 елда вафат

№ 274. Өбүбәкер Хөсөен улы, 1912 елда 22 нче апрельдә вафат

№ 275. Корбангали Каһарман улы, 1912 елда июнь аенда 54 яшендә вафат

№ 276. Гыйльмеддин Мифтахеддин улы, 1913 елда вафат

№ 277. Гөлжәмал Бикмөхәммәд кызы, Өбүбәкер жәмәгәте, 1918 елда 11 нче июльдә (рамазан шәрифдә), 75 яшендә вафат

№ 278. Габделхәннан Габделмәннан улы, апрельдә 1919 елда вафат

№ 279. Нуриәхмәд Хәжи улы, 1920 ел

№ 280. Госман хәлфә Өбүбәкер улы каберенә куелган таш, 1921 ел

Алгы ягында (уйма язулы):

عثمان حلفه ابو بكر او على موسكايف ۱۹۲۱ نچى يل

Госман хәлфә Өбүбәкер угылы Мусакаев 1921 нче ел

№ 281. Морзагали Миңлебай улы Туктаров 68 яшендә 1926 елда вафат

№ 282. Биби Тайфә Төхфәтулла кызы (Өршәкбаш-Карамалы авылыннан), Баһаведдин жәмәгәте 14 нче июндә 1927 елда вафат

№ 283. Хәерниса Мөхәммәдгали жәмәгәте 1927 елда вафат

№ 284. Нурмөхәммәд Хәжиәхмәд улы 1928 елда вафат

№ 285. Мәрфуга Фәттахеддин кызы, Шәһиәхмәд хатыны вафат

№ 286. Кәшшәфеддин Шәмседдин улы Шәймәрданов, 52 яшендә 1936 елда вафат

Бүләк Галәведдин, Зәйнәддин, Гыйзәддин улларынан, язучы Дәүләтьяров Сәрвәр¹, Яшерган

¹ Дәүләтьяров Сәрвәрәддин Хәйреддин угылы (1902–1958), таш язучы.

№ 287. Дәүләтшаһ Мөхәммәдшаһ улы Мөхәммәдҗанов,
1851–1938

№ 288. Гаишә Муллаяр кызы, Хәбибулла жәмәгәте вафат
55 яшендә 1942 елда

№ 289. Габделғалим Корбанғали улы вафат 20 нче майда
47 яшендә 1944 елда

Каранай авылы ташбилгеләреннән

№ 290. Исмәгыйль улы каберенә куелган таш, 1859 ел

Алгы ягында:

... بن اسماعيل وفات ١٨٥٩ نجى يلدە

№ 291. Таһир Юлдаш улы каберенә куелган таш,
1903 ел

Алгы ягында:

صاحب طاهر بن يولداش ١٩٠٣

Куганакбаш авылы ташбилгеләреннән

№ 292. Сәяхеддин Шәрәфеддин улы каберенә куелган таш,
1880 ел

Алгы ягында (калку язулы):

لا اله الا الله	<i>Лә иләһә иллә Аллаһу</i>
محمد رسول الله	<i>Мөхәммәд рәсүлүллаһ</i>
المتوفى سياح الدين	<i>әл-мөтәвәффи Сәяхеддин</i>
بن شرف الدين	<i>бине Шәрәфеддин</i>
فى سنة ١٨٨٠	<i>фи сәнәти 1880</i>

Исеме безгә мәгълүм булмаган бу кятибнең эшләре Стәрлебаш
һәм Кыргыз-Миякә төбәгендә еш очрый.

**№ 293. Динмөхөммэд Гали улы каберенэ куелган таш,
1891 ел**

Алгы ягында (уйма язулы):

... دین محمد بن علی ...

**№ 294. Муллагали Кадергали улы каберенэ куелган таш,
1896 ел**

Алгы ягында (уйма язулы):

... مرحوم ملا علی قدر علی اوغلی دارالفنادین دارالبقایه رحلت ایلدی
۱۸۹۶ نجی یلده اوکتابرده ۳۳ یااشنده

*Мәрхүм Муллагали Кадергали угылы дарелфәнадин дарелбәкая
рихләт әйләде 1896 нчы елда октябрьдә 33 яшендә*

Уң ягында (уйма язулы):

яздырды углы Габделгани یا زرددی اوغلی عبد الغنی

**№ 295. Мулла Шәйхеддин Фәттахеддин улы каберенэ куелган
таш, 1897 ел**

Уң ягында:

1897 нче сәнәи 19 июньдә ۱۸۹۷ نجی سنهء ۱۹ ایينده

**№ 296. Кемгә куелганы билгеле булмаган тамгалы таш,
1900 ел**

**№ 297. Мулла Хәснулла мулла Габдулла улы каберенэ куелган
таш, 1901 ел**

Алгы ягында:

حسنو الله مولا عبد والله اوغلی و فاط بولدی

Хәснулла мулла Габдулла углы вафат булды

Уң ягында (уйма язулы):

1891 нче елда ۱۸۹۱ نجی یلده

**№ 298. Гарифулла Габдулла улы каберенә куелган таш,
1901 ел**

Алгы ягында (калку язулы):

كفى بالموت واعظا هذه التربة الشريفة للمتوفى عارف الله بن
عبدالله ١٩٠١ نجى يلدہ

*Кәфә бил-мәүти вагыйзән һәзиһи әт-тәрбәт әш-шәрифәт
лил-мәтәвәффи Гарифулла бине Габдулла 1901 нче елда*

**№ 299. Мөхәммәдсадык Мөхәммәдфатих улы каберенә
куелган таш, 1911 ел**

Алгы ягында:

كفى بالموت واعظا هذه تربة محمد صادق بن محمد فاتح ١٩١١ نجى ١٢ نجى ...

*Кәфә бил-мәүти вагыйзән һәзиһи тәрбәт Мөхәммәдсадык
бине Мөхәммәдфатих 1911 нче [елда] 21 нче ...*

**№ 300. Гатифә Габдел... кызы каберенә куелган таш,
1915 ел**

Алгы ягында (уйма язулы):

عاطفه بنت عبدال ... ١٩١٥ *Гатифә бинте Габдел... 1915*

№ 301. Бикмөхәммәд Хәлил улы каберенә куелган таш

Алгы ягында (уйма язулы):

... هذه تربة بيكمحمد بن حليل يازدى او على اقچولبان

...һәзиһи тәрбәт Бикмөхәммәд бине Хәлил, язды угылы Акчұлпан

№ 302. Мөхәммәдсафа Муса улы каберенә куелган таш

Алгы ягында (уйма язулы):

محمد صفا بن موسى *Мөхәммәдсафа бине Муса*

№ 303. Мифтахеддин Габелгаффар улы каберенэ куелган таш

Алгы ягында (калку язулы):

لا اله الا الله	<i>Лә иләһә иллә Аллаһу</i>
محمد رسول الله	<i>Мөхәммәд рәсүлүллаһ</i>
صاحبة هذا القبرى بلطفية بنت	<i>сахибәт һазә әл-кабр биби Ләтыйфә бинте</i>
ايشان المرحوم دولتشاه	<i>ишан әл-мәрхүм Дәүләтшаһ¹</i>
المرحومة فى سنة ١٨٨٠	<i>әл-мәрхүмәт фи сәнәти 1880</i>
٩ نجى مايده الرومية	<i>9 нче майда әр-румияти</i>

№ 304. Шәйхелислам Динмөхәммәд улы каберенэ куелган таш

Алгы ягында (уйма язулы):

... هذه تربة شيخ السلام بن دين محمد ...
... *һәзиһи төрбәт Шәйхелислам бине Динмөхәммәд ...*

Мәксүд авылы ташбилгеләрәннән

№ 305. Сөләйман каберенэ куелган таш, 1862 ел

Алгы ягында:

سليمان ١٨٦٢ *Сөләйман 1862*

№ 306. Гайнежәмал Әхмәд кызы каберенэ куелган таш, 1920 ел

Алгы ягында:

... هذه التربة الشريفة للمتوفاة عيني جمال بنت احمد ... ٢٢ ياشنده الرومية ١٩٢٠ ...
Һәзиһи әт-төрбәт әш-шәрифәт лил-мәтәвәффат
Гайнежәмал бинте Әхмәд ... 22 яшендә әр-румия 1920 ...

¹ Эстәрлебаш авылында туып үскән мәшһүр Дәүләтшаһ ишан Оренбург губернасындагы Чибенле авылында вафат.

№ 307. Шәрифә Гыйльман кызы каберенә куелган таш, 1922 ел

Алгы ягында:

شريفه علمان قزى عبدالولى جماعتى وفات ۱۹۲۲ سنه ده

*Шәрифә Гыйльман кызы, Габделвәли җәмәгәте вафат
1922 сәһәдә*

№ 308. Миңлежан каберенә куелган таш, 1925 ел

Алгы ягында:

... مرحومه ميگلى جان *мәрхүмә Миңлежан* ...
۱۸۶۲ – ۱۹۲۵ 1862 – 1925

№ 309. Мөхәммәдсафа Котлышаһ улы каберенә куелган таш, 1925 ел

Алгы ягында:

كفى بالموت واعظا بو قبر شريف ده قويلمش محمد صفا قتلى شاه او على
۱۹۲۵ نچى يلدە ۱ نچى اپريلده

*Кәфә бил-мәүти вагыйзән бу кабер шәрифдә куелмыш
Мөхәммәдсафа Котлышаһ угылы 1925 нче елда 1 нче апрельдә...*

Сул ягында:

۶۷ ياشنده يازدر عوچى او على حاجلى

67 яшендә, яздыргучы углы Хажәгали

Уң ягында:

طيب الله ثراه و جعل الجنة مثواه

Таййәбә Аллаһу сәраһу вә җәғәләл-җәннәти мәсваһу

№ 310. Шәрифә Мостафа кызы каберенә куелган таш, 1935 ел

Алгы ягында:

يادكار شريفه بنت مستافا ملاعلى جماعتى وفات ۱۹۳۵

Ядкәр. Шәрифә бинте Мостафа, Муллағали җәмәгәте вафат 1935

Табылды авылы ташбилгелэрэннән

№ 311. Кемгә һәм кайчан куелганы куелганы билгеле булмаган тамгалы таш

Кабер биек таш ихата белән уратып алынган.

№ 312. Бикмөхәммәд Ишкол улы каберенә куелган таш, 1873 ел

Алгы ягында:

اعوذ بالله من الشيطان الرجيم بسم الله الرحمن الرحيم لا اله الا الله محمد رسول الله
بيك محمد بن اشقل دار الفنادان دار البقايه رحلت اولدى ۱۸۷۳ يلدە ايونتك ۱۹ نده
عفر الله تعالى ذنو بها الفنا

*Әгузе билләһи мин әш-шәйтән ир-раҗим, бисмиллаһир
ир-рахман ир-рахим, лә иләһә иллә Аллаһу Мөхәммәд
рәсүлүллаһ Бикмөхәммәд бине Ишкол дарелфәнадин
дарелбәкая рихләт улды 1873 елда июннең 19 нда гафәрә
Аллаһу Тәгалә зөнүбиһа...*

№ 313. Суфиян Мөхәммәдләтыйф улы каберенә куелган таш, 1883 ел

Алгы ягында:

... صوفيان محمد لطيف او على ... ۱۸۸۳ نچى يلدە ...

...Суфиян Мөхәммәдләтыйф улы ... 1883 нче елда ...

№ 314. Дәүләт каберенә куелган таш, 1904 ел

Алгы ягында:

دولت Дәүләт

№ 315. Жангужа Мөхәммәдхужа улы каберенә куелган таш, 1907 ел

Алгы ягында:

... جنجوجا بن محمدحوجه بن داود ... ۱۹۰۷ ...

...Жангужа бине Мөхәммәдхужа бине Дауд ... 1907 ...

№ 316. Мөхүбжәмал Хафиз кызы каберенә куелган таш.

Алгы ягында (калку язулы):

جت کر جماعتی ایسکه الوب دعا قلعر قیر ایاسی محبوب جمال حافظ قزی
۱۸۳۸ یلده توعان

Жәткәр¹ жәмәгате, искә алыб дога кылыгыз

Тәтер-Арслан ташбилгеләреннән

**№ 317. Гобәйдулла Тәмамдар улы каберенә куелган таш,
1862 ел**

№ 318. Ишһияз Бикмөхәммәд улы каберенә куелган таш

**№ 319. Корбангали Габдеррәфикъ улы Арсланов каберенә
кулган таш, 1911 ел**

**№ 320. Галиулла Гобәйдулла улы каберенә куелган таш,
1913 ел**

**№ 321. Сәгыйдә Мөхәммәдләтыйф кызы каберенә куелган
таш, 1914 ел**

**№ 322. Дәүләтшаһ Мөхәммәдшәфиғъ улы Уляев² каберенә
кулган таш, 1916 ел**

**№ 323. Икенче мәхәллә имамы Сәүбән хәзрәт Мөхәммәдҗан
улы каберенә куелган таш, 1921 ел**

**№ 324. Габделғалим Мөхәммәдәмин улы каберенә куелган
таш, 1929 ел**

**№ 325. Сафа Ләтыйф улы каберенә куелган таш,
1936 ел**

№ 326. Кемгә куелганы билгеле булмаган тамгалы таш

¹ *Жәткәр* – Ядқяр.

² Каргалыдан килгән нәсел.

Хэлэкэй ташбилгелэрэннэн

№ 327. Мөхөммөдхөсөн Мөхөммөдөмин улы каберенэ куелган таш, 1895 ел

Алгы ягында (уйма язулы):

*Кятиб вә мөәззин Мөхөммөдхөсөн бине Мөхөммөдөмин бине
Габдессаттар бине Уразгилде бине Госман бине Юнус вафат
1895 елда*

**№ 328. Муллаяр Мөхөммөдьяр улы Әсфөндияров, 1900 елда
9 февралдә вафат**

**№ 329. Биби Сафия Мөхөммөдьяр Әсфөндияров хатыны
каберенэ куелган таш, 1908 ел**

**№ 330. Мөхөммөдхөнариф Мөхөммөдьяр улы Әсфөндияров,
1907 елда 25 ноябрьдә 33 яшендә вафат**

**№ 331. Хажы Сәид-Жәгьфәр Мөхөммөдьяр улы, вафат
30 август аенда 1908 елда**

**№ 332. Шаһ-Жиһан Әбүлфәвәрис улы каберенэ куелган таш,
1911 ел**

Алгы ягында (уйма язулы):

هو الله الباقي ... الفانى بو قبر شريف ده قويلمش شاه خهان ابو الفورث اوغلى
وفات ۱۹۱۱ نجى يلدہ ۱۵ ابيونده ۷۱ ياشنده نور الله قبره و جعل الجنة ثراه

*Бу Аллаһу әл-бакый ... әл-Фани. Бу кабер шәрифдә куелмыш
Шаһжиһан Әбүлфәвәрис угылы вафат 1911 нче елда 15 июндә
71 яшендә, нәүвәрә Аллаһу Тәгалә кабриһа вә жәгаләл-
жәәнәти мәсваһа¹*

№ 333. Мөхөммөдьяр Әсфөндияр улы 1911 елда 69 яшендә вафат

**№ 334. Гөлниса Хакеддин кызы, вафат декабрь аенда
1914 елда**

¹ Нәүвәрә Аллаһу Тәгалә кабриһа вә жәгаләл-жәәнәти мәсваһа – Аллаһы Тәгалә каберен нурлы кылсын һәм актык сыену урынын жәннәт кылсын.

**№ 335. Хәбибулла Муллаяр улы Әсфәндияров,
1921 елда вафат**

**№ 336. Гарифулла Сәхиулла улы каберенә куелган таш,
1921 ел**

Алгы ягында:

*Искә алыб дога кылыгыз. Кабер иясе Гарифулла Сәхиулла
угылы вафат 1921, туган 1884, язгучы агасы Гобәйдулла*

**№ 337. Бәхтигәрәй Мөхәммәдьяр улы Әсфәндияров 60 яшендә
1922 елда 6 февральдә вафат**

**№ 338. Зөһрә Әхмәдшаһ кызы каберенә куелган таш,
1926 ел**

Алгы ягында:

*Зөһрә бинте Әхмәдшаһ ибне Жүһанишаһ, хәҗи Сәид-Жәгъфәр
ибне Мөхәммәдьяр каберенә куелган таш, 1926 ел.*

**№ 339. Сәгъид мулла кызы каберенә куелган таш,
1926 ел**

Алгы ягында:

*Биби ... бинте Сәгъид мулла, Мөхәммәдьяр җәмәгәте
1926 елда 69 яшендә вафат.*

**№ 340. Мозаффар Мөхәммәдьяр улы каберенә куелган таш,
вафат 18 яшендә 1929 елда**

**№ 341. Газизә Фәйзулла кызы каберенә куелган таш,
1934 ел**

Алгы ягында:

*Кабер иясе Газизә Фәйзулла кызы, Сәхиулла җәмәгәте вафат
1934 елда, туган 1854.*

Ташның кырында:

Яздыручы углы Шәрифулла

№ 342. Шаһмөхәммәд Габделләтыйф улы каберенә куелган таш, 1934 ел

Алгы ягында:

Шаһмөхәммәд ибне Габделләтыйф¹ мөтәвәффа фи 1934 сәнә әр-румиять 87 яшендә.

№ 343. Йосыф Абсаггаров², вафат 1947 елда

№ 344. Әсфәндияров Сәгман Әхмәдсафа улы, туган елы 1895 – 23.07.1984

№ 345. Хәйдәр каберенә куелган таш, 1922 ел

Кыргый ком ташы.

Алгы ягында (уйма язулы):

يل وفات حيدار ۱۹۲۲ 1922 ел вафат Хәйдәр

Яңгырчы ташъязмаларыннан

№ 346. Хәлил каберенә куелган таш, 1902 ел.

Алгы ягында (уйма язулы):

... خليل ۱۹۰۲ 1902 Хәлил ...

№ 347. Һәдия каберенә куелган тамгалы таш.

Сул ягында (уйма язулы):

هه ديه Һәдия

Яшерган ташъязмаларыннан

№ 348. Сафиулла Нигъмәтулла улы каберенә куелган таш, 1906 ел.

№ 349. Мәшрүфә Хәжиәхмәд кызы каберенә куелган таш.

¹ Шаһмөхәммәд Габделләтыйф улы – кятиб, «таш язгучы» оста.

² Бу кешенең көндәлек кулъязма дәфтәре сакланып калган.

ЭЧТӨЛӨК

Кереш	3
Башкортстан Республикасы Стәрлебаш районы авылларында сакланып калган ташъязмалар	5
1. Айтуган авылы	5
2. Әмир авылы	13
3. Бакый авылы	21
4. Бузат авылы	25
5. Гөлем (Муллагөлем) авылы	29
6. Ибрай авылы	31
7. Ибракай	36
8. Кабыккуыш	36
9. Калкаш (Калкач, башкорт авылы)	41
10. Карагош авылы	43
11. Куганакбаш авылы	50
12. Табылды (башкорт авылы)	54
13. Тәтер-Арслан авылы	60
14. Турмай (Кайраклы) авылы	91
15. Хәлекәй авылы	95
16. Шәкәр (Югары Шәкәр, Түбәнге Шәкәр, Бүләк)	98
17. Яңгырчы авылы	100
18. Яшерган авылы	107
Тамгалы ташбилгеләр	151
Фоторәсемнәре күрсәтелмәгән ташъязмалар	153

Научное издание

Усманов Венер Мударрисович

**ТАТАРСКИЕ ЭПИГРАФИЧЕСКИЕ ПАМЯТНИКИ
РЕСПУБЛИКИ БАШКОРТОСТАН**

Стерлибашевский район

(на татарском языке)

Корректоры: *Е.Ф. Лукьянченко, Л.Г. Шарифуллина*

Компьютерная верстка *Н.Т. Абдуллиной*

Дизайн обложки *А.Б. Шляпкина*

Подписано в печать 20.01.2021.

Формат 60×84 1/16. Гарнитура «Таймс». Бумага офсетная.

Усл.-печ. л. 10,5. Уч.-изд. л. 8. Тираж 500 экз. Заказ

Оригинал-макет подготовлен в Институте языка, литературы
и искусства им. Г. Ибрагимова АН РТ
420111, Казань, ул. К. Маркса, 12

Издательство Академии наук Республики Татарстан
420111, Казань, ул. Баумана, 20